

H. de Roos

op reis met de **Kameleon!**

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

OP REIS MET DE KAMELEON door
door

H. DE ROOS

Geïllustreerd door

GERARD VAN STRAATEN

11e DRUK

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

HOOFDSTUK I

De kersenplukkers

In de smederij van Klinkhamer kwam een man binnen, gekleed in een vaal grijs kostuum en met een hoed op, waarvan de rand door regen en wind zo was vervormd dat het hoofddeksel al lang afgedankt had moeten worden. Maar de man was erg gesteld op die oude hoed, hij paste hem goed en zat prettig en wat een ander van de hoed dacht, interesseerde hem niet. Opgewekt begroette hij Klinkhamer.

„Goedemiddag smid! Kunt u ook waterleidingen repareren?”
„Ik denk van wel,” zei Klinkhamer enigszins terughoudend want de klant maakte niet zo’n solide indruk.

De twee zoons van Klinkhamer, Hielke en Sietse, riepen:
„Onze vader kan alles! Electra, gas-, water- en stoomleidingen alles kan hij repareren!”

„Ha, jullie zijn zeker een tweeling,” zei de man, want de jongens leken op elkaar als twee druppels water.

„Mijn naam,” vervolgde de man, „is Tamme Kort! Dat is niet lang en ook niet wild. En je kunt de naam niet omdraaien want een korte Tamme ben ik niet! Ik meet één meter

tweënnegentig!”

Hielke en Sietse vonden het wel een leuke man.

„Waar woont u?” vroeg Sietse.

„Hier in dit dorp!” zei meneer Kort.

„Maar wij hebben u nog nooit eerder gezien!” zei Hielke.

„Ik woon hier nog niet zo lang,” zei meneer Kort en hij keek op zijn horloge. „Ik woon hier nu anderhalf uur!”

„Heeft u hier een huis gehuurd?” vroeg Klinkhamer.

„Ik heb nog nooit een huis gehuurd,” zei meneer Kort.

„Ik heb een hekel aan het betalen van huur. Daarom woonde ik altijd in een eigen huis, maar het werd afgekeurd. Er kwam een bordje op de deur waarop stond: ‚Onbewoonbaar verklaard!’ Toevallig las ik dat hier het ‚Heerenhuis’ te koop stond en omdat je toch ergens moet wonen, heb ik dat maar gekocht!”

„Het ‚Heerenhuis’?” riepen Klinkhamer en de jongens verbaast. Want het ‚Heerenhuis’ was een groot deftig huis dat al, meer dan een jaar leeg stond omdat de prijs voor vele kopers te hoog was. En nu had deze meneer Kort, die meer de indruk maakte van een landloper dan van een rijke heer, het ‚Heerenhuis’ gekocht? Dat was toch wel iets om je even over te verwonderen.

„Het was wel een beetje duur,” zei meneer Kort lachend,

„maar wij moeten toch ergens kunnen snurken, nietwaar? En dit dorp ligt aan een mooi meer en omdat ik het grootste deel van m'n leven op het water heb doorgebracht, wou ik hier wel wonen.”

„Was u zeeman?” vroeg Sietse.

„Inderdaad. Ik heb gevaren als matroos. Ook was ik visser, maar nu ga ik rentenieren! Al dat geploeter om geld geeft toch niets, want wat houdt je er tenslotte van over? Slechts één hemd! Waar of niet?”

„U heeft gelijk,” zei Klinkhamer, „maar zo lang ik niet kan rentenieren, zal ik wel moeten doorploeteren. En? Was er iets stuk aan uw waterleiding?”

„Tja. Er komt geen druppel uit de kranen, maar de kelder staat half vol! Als er nog meer water bij komt, drijft het huis straks weg! Daarom wou ik graag dat u even kwam kijken.”

„Goed meneer Kort. Ik kom!” beloofde Klinkhamer.

„Tot dan!” zei meneer Kort en hij vertrok in een heel oude auto.

Klinkhamer deed gereedschap in een tas en Sietse vroeg of zij mee mochten om te helpen.

„Ik vind het best, als jullie maar geen kattekwaad uithalen,” zei Klinkhamer. Hij zette de gereedschapstas op de bagagedrager van z'n fiets en vertrok naar het dorp.

Hielke en Sietse volgden hem samen op één fiets.

In de Dorpsstraat, halverwege het Raadhuisplein stond een groot huis, op ongeveer tien meter afstand van de weg. Aan weerszijden van een groot bloemperk liep een breed pad naar de voordeur.

De auto van meneer Kort was om het perk heengereden en stond voor een garage. Bij het huis aangekomen zette Klinkhamer z'n fiets tegen de muur en dat deed Hielke ook terwijl Sietse aan de bel trok waarvan de knop in de vorm van een kleine hand was gesmeed. Binnen klonk een meertonige bel. Een vriendelijk vrouwtje opende de oude zwart gelakte massieve voordeur.

„Dag mevrouw,” zei Klinkhamer, „ik kom voor de waterleiding!”

„Dat dacht ik al,” zei de mevrouw. „Ik ben blij dat u er nu al is. Komt u verder!”

Klinkhamer en z'n zoons volgden haar door een ruime hal; de jongens vonden het er reuze deftig.

„Bent u al geïnstalleerd?” vroeg Klinkhamer. „Meneer Kort zei dat hij hier pas anderhalf uur woonde.”

„Ja, dat klopt,” zei de mevrouw. „Mijn zoon heeft dit huis geheel gemeubileerd gekocht, begrijpt u? Alleen de dure schilderijen zijn weggenomen maar de rest is zo gebleven als

het was.”

Mevrouw bracht Klinkhamer naar de keuken waar een deur toegang gaf tot de kelder. Van de trap achter de deur verdwenen de onderste treden in het water dat ongeveer een meter hoog stond.

„Drommels!” riep Klinkhamer, „er moet hier ergens een kraan openstaan! Maar waar vind ik die?”

„Achter de trap!” zei Sietse.

„Hoe weet jij dat?” vroeg Klinkhamer.

„Dat dacht ik zomaar,” zei Sietse.

„Misschien is het nog wel waar ook,” zei Klinkhamer en hij daalde de trap zo ver mogelijk af, stroopte z'n mouwen omhoog en tastte tussen de treden door onder water op zoek naar de leidingen. En warempel! Er zaten drie kranen waarvan er één gedeeltelijk open stond. De kraan werd dichtgedraaid en de grootste van de drie geopend.

„Ja! Er is water!” riep Sietse.

Uit de kraan in de keuken liep een flinke straal.

Klinkhamer ging vervolgens het hele huis door om alle openstaande kranen te sluiten. Ook achter het huis was een kraan die dichtgedraaid moest worden.

Toen Klinkhamer en de jongens buiten kwamen lagen op het grasveld in de tuin meneer Kort, een jongen en een meisje.

„Hallo Klinkhamer, is het gelukt?” riep meneer Kort.

„Er is weer water!” zei Klinkhamer, „maar de kelder moet leeggepompt worden!”

„Kunt u daarvoor zorgen?” vroeg meneer Kort.

„Ik stuur vanavond wel iemand van de brandweer,” beloofde Klinkhamer.

Het meisje kwam naar Hielke en Sietse en vroeg: „Zijn jullie een tweeling?”

„Hoe raad je het,” riep Sietse spottend.

„De mensen denken vaak dat mijn broer en ik ook een tweeling zijn,” zei het meisje, „maar Jaap is veertien en ik ben dertien.”

„Wij zijn ook veertien,” zei Hielke.

„Ik heet Wilma,” zei het meisje. „Hoe heten jullie?”

„Hielke en Sietse.”

„Jaap!” riep Wilma, „hier zijn twee vrienden voor je!”

„Laat ze hier maar komen kersen eten!” riep Jaap.

„Ja jongens! Komen jullie ons helpen?” riep meneer Kort.

„Wij houden een wedstrijd met de mussen en spreeuwen om te kijken wie de meeste kersen lust!”

Hielke en Sietse behoefden geen verdere uitnodiging meer en kwamen gauw meesmuilen. Klinkhamer ging terug naar de smederij. Hij wist dat zijn zoons voorlopig geen haast hadden

om naar huis te gaan.

De kennismaking met Jaap en Wilma beviel onze Klinkhamertjes best. De kersen smaakten heerlijk en in die grote tuin kon je lekker lui in het gras liggen.

„Ik denk dat ik hier maar een zwembad laat maken,” zei meneer Kort.

„Maar vader, dat is zonde van de tuin!” riep Wilma.

„Waarom een zwembad?” vroeg Sietse. „In het meer is toch ruimte genoeg om te zwemmen?”

„Is het water niet vervuild?” vroeg meneer Kort.

„Helemaal niet!” riep Hielke. „Rondom staan zuiveringsinstallaties!”

„Dat is niet gek,” vond meneer Kort. „En zit er veel vis in het meer?”

„Jawel,” zei Sietse, „maar het is tweedehands vis!”

„Dat begrijp ik niet,” zei meneer Kort.

„Sietse bedoelt, dat de vissers hun vangst steeds weer in het meer terugwerpen,” zei Hielke. „Als u dus een vis vangt is die misschien een dag tevoren ook al gevangen geweest.”

De oude mevrouw kwam een emmertje brengen.

„Willen jullie dit vol kersen plukken?” vroeg ze. „Dan ga ik er jam van maken!”

„Maar moeder, dat is toch niet nodig?” riep meneer Kort. „Ik

kan wel honderd potten jam voor je kopen! Je moet je niet zo druk maken, oudje! Dat is nergens goed voor!”

„Maar je kunt de kersen niet allemaal door de spreuwen laten opeten,” zei mevrouw Kort. „Geef ze liever aan iemand cadeau!”

„Dat is een goed idee, moeder,” zei meneer Kort. „Jongens, pluk de hele boom maar leeg en trakteeer het hele dorp op kersen! Maar doe wel voorzichtig en val niet van de takken!” Sietse klom meteen in de boom en begon te plukken.

Wilma ging op een tuinstoel staan en hield de plastic emmer omhoog zodat Sietse de kersen erin kon doen.

Jaap haalde een ladder uit de garage en klom omhoog tussen de takken. Hielke had ook een emmer en stond vlak onder Jaap, op dezelfde ladder, de kersen op te vangen. Er werden drie emmers vol geplukt.

„De rest moeten de spreuwen maar houden,” zei Wilma. Nadat de oude dame een schaal vol kersen had gekregen gingen ze het dorp in. Sietse nam de fiets en hing aan weerskanten van het stuur een emmer. Jaap zette de andere emmer achter op de bagagedrager.

„We gaan eerst naar het huis van Louw,” zei Sietse. De anderen vonden het best. Louw Vrolijk was een vriendje en woonde vlak bij de boterfabriek, waar zijn vader kaasmaker

was. Louw keek blij verrast toen z'n vrienden kersen kwamen brengen. Hij maakte kennis met Jaap en Wilma en sloot zich meteen bij de weldoeners aan. Ze gingen naar het huis van Gerben die samen met z'n moeder in een zijstraatje van het Raadhuisplein woonde. Gerben was knecht op de boerderij van Jellema en was een grote, stevig gebouwde jongeman. Hij maakte graag een grapje en kon de gekste verhalen verzinnen. Gerben bleek niet thuis te zijn, maar z'n moeder nam de kersen graag in ontvangst en bedankte de jongens hartelijk. In het straatje woonden drie gezinnen met veel kinderen en ook die kregen volop kersen. Ook de slager en de barbier kregen een portie. Op voorstel van Hielke gingen ze ook naar het huis van veldwachter Zwart. Mevrouw Zwart was ook al blij met de kersen en bedankte heel vriendelijk.

En dan zei Louw: „We moeten Kees niet vergeten!”

„Zeg dat wel!” riep Hielke. „We mogen de grootste snoeper van het dorp niet tekort doen. Laten we er even heen varen!”

„Hebben jullie dan een boot?” vroeg Wilma.

„Zij hebben een motorboot!” vertelde Louw. „Het is de beste van heel de omtrek! Jullie zullen er van opkijken!”

„Ik wil wel graag even varen,” zei Jaap.

„Maar kunnen jullie zwemmen?” vroeg Hielke.

„Wie kan dat niet?” vroeg Wilma.

„Oké!” riep Sietse. „Wij gaan het wijde water op!”

Ze gingen naar de smederij en deden de rest van de kersen in één emmer.

„Zijn die allemaal voor Kees?” vroeg Louw.

„Dat kan niet,” zei Wilma. „De moeder van Hielke en Sietse heeft nog niets!”

Zij deed de helft van de kersen in een emmer en bracht ze naar moeder Klinkhamer.

Mevrouw Klinkhamer bedankte Wilma vriendelijk en vroeg of zij altijd met jongens speelde.

„Ja mevrouw,” zei Wilma. „Soms denken ze dat ik ook een jongen ben omdat ik een lange broek draag. Maar m’n broer Jaap en ik hebben altijd samen gespeeld, begrijpt u?”

„Tja, je moet het zelf weten, Wilma. Ik weet zeker dat je op Hielke en Sietse kunt vertrouwen.”

„Dat geloof ik ook,” zei Wilma en holde dan naar het boothuis dat aan de rand van de vaart was gebouwd. Haar broer Jaap riep luid lachend:

„Moet je kijken, Wilma! Dit is de beste boot uit heel de omtrek! Het lijkt meer op een lompe ijzeren bak!”

„Wij hebben niet gezegd dat het de mooiste boot is!” zei Sietse verontwaardigd, „maar het is wel de beste!”

„Ik geloof je wel, Sietse!” zei Wilma. „En ik vind de naam

Kameleon erg leuk! Waar mag ik zitten?”

„Gaan jullie maar op het voorbankje,” zei Louw. „Ik ga wel op de motorkap zitten!”

Hielke en Sietse hadden hun vaste plaats op de achterbank en toen iedereen zat, startte Sietse de motor en voer de Kameleon het boothuis uit de vaart in en dan naar de brug die vlakbij lag.

Er voer juist een groot schip onder de brug door en toen de brugwachter de Kameleon zag naderen, riep hij:

„Hee jongens! Help even duwen! Dit schip loopt vast op de drempel!”

De Kameleon naderde de achterkant van het schip en begon er met alle kracht tegen te duwen. Doordat de motor op volle toeren draaide trilde het door de hele Kameleon.

Wilma en Jaap zaten verwonderd naar al dat gedoe te kijken en toen de Kameleon het grote schip vooruit duwde keken zij helemaal verbaasd.

„Dat is een reuze sterke motor!” riep Jaap vol bewondering. „Ik heb toch gezegd dat dit een erg beste boot is!” riep Louw. Het schip passeerde de brug en de schipper bedankte de jongens voor de hulp. Sietse stak een hand op als groet en daarna voeren ze snel het meer op. Sietse stuurde naar een grote windmolen die in de verte op de polderdijk stond. De

molen heette de ‚Woudaap’ en daarin woonde de familie Dijkstra; vader, moeder en zoon Kees.

Jaap en Wilma zaten er zich nog over te verbazen dat die lompe Kameleon zo snel kon varen toen Sietse al bij de ‚Woudaap’ aanlegde. Kees kwam uit de molen en Sietse riep: „Wij komen je trakteren, Kees!”

„Hier zijn kersen uit onze eigen tuin!” riep Wilma.

Kees keek begerig in de emmer en vroeg:

„Wie zijn jullie? Hebben jullie werkelijk een tuin?”

„Ik ben Wilma Kort en dit is m’n broer Jaap,” zei Wilma.

„Wij wonen in het ‚Heerenhuis’ en daar is een grote tuin bij met een kerseboom erin. Hielke en Sietse hebben ons geholpen bij het plukken!”

„Is het waar?” vroeg Kees.

„Welverdraaid!” riep Sietse kwaad. „Lust je kersen of lust je ze niet? Anders nemen wij ze mee terug!”

„Ik lust ze heel graag!” zei Kees. Hij deed een greep in de emmer en begon er meteen van te eten.

„Zou je niet even een schaal willen halen en de kersen aan je moeder geven?” vroeg Wilma en zij trok de emmer buiten het bereik van Kees.

„Mijn vader en moeder moeten geen kersen,” zei Kees.

„Dat ga ik aan je moeder vragen!” riep Sietse en hij sprong op

de wal.

„Wacht Sietse!” riep Kees. „Ik moet jullie nog vertellen dat een kwartier geleden veldwachter Zwart hier is wezen vragen of ik ook wist wie de kerseboom van meester Zandstra heeft leeggeroofd.”

„En dacht jij dan dat wij dat gedaan hebben?” vroeg Hielke.
„Veldwachter Zwart dacht het wel!” zei Kees. „Hij vroeg of ik ook wist of jullie daar in de tuin zijn geweest.”

„Ha!” riep Sietse, „en wij hebben kersen aan mevrouw Zwart gegeven. Als Zwart thuiskomt en dat hoort komt hij vast met opgestoken zeil op ons af!”

„Dan kun je lachen!” zei Jaap. „Jullie zijn immers onschuldig?”

„Maar ik heb twee mannen gezien,” herinnerde Sietse zich, „die in een bootje naar het meer gingen. Zij vervoerden iets dat onder een zeil lag en zij hadden veel haast! Ik heb wel zin om in het dorp aan de overkant te zoeken naar dat bootje!”

„Ja! Fijn! Dat is vast een leuk tochtje!” riep Wilma.

„Geef mij de kersen maar!” riep Kees. „Ik ga niet mee!”

Maar Wilma ging aan wal en bracht de kersen naar moeder Dijkstra.

„Bergt u ze goed op?” riep Sietse, „anders pakt Kees ze!”

„Ja, dat weten we al!” riep mevrouw Dijkstra. „Ik houd Kees

wel in de gaten!”

„Smakelijk eten Kees!” riep Louw en dan voer de Kameleon snel weg naar de overkant van het meer. Daar was de ingang van een groot kanaal en even verder lag het dorp. De Kameleon voer er langzaam binnen en op een gegeven moment zag Sietse het bootje van de twee mannen voor de wal liggen. Hij stuurde de Kameleon ernaast. De jongens zagen iets onder een zeil liggen. Ze tilden het zeil op en ontdekten zes kistjes met kersen.

In een ommezien pakten Louw, Hielke en Jaap de kistjes uit het bootje en zetten ze in de Kameleon.

„Pas op, jongens! Daar komt iemand!” riep Wilma.

Een jongeman kwam uit het huis waarachter het bootje gemeerd lag en riep:

„Kom hier met die kersen! Of ik zal jullie een pak slaag geven!”

Maar de Kameleon ging er snel vandoor, achtervolgd door de jongeman in zijn boot.

„Vlugger Sietse!” riep Louw. „Hij haalt ons in.”

De Kameleon begon sneller te varen maar het bootje van hun achtervolger bleek ook snel te zijn en was nog ongeveer vier meter achter. Wilma zat vol spanning te kijken en riep:

„Kunnen we niet sneller, jongens?”

„Maak je maar geen zorgen,” zei Sietse, „we blijven hem wel voor!”

De afstand tussen beide boten bleef gelijk, daardoor wist de achtervolger nog van geen ophouden en zo voeren de boten het meer op. Sietse stuurde in de richting van de politieboot die in de verte naderde. Maar hun achtervolger ging bij het zien van de politieboot meteen terug.

Daarmee leverde hij het bewijs dat hij niet eerlijk aan de kersen was gekomen. De Kameleon voer de politieboot voorbij en Louw vroeg aan Sietse:

„Moet je hen niet waarschuwen voor die kersendief?”

„Welnee,” zei Sietse, „dat lost Zwart wel op!”

Ze naderden de brug en voeren er onderdoor naar het dorp. Bij het Raadhuisplein legden zij aan en gingen naar het gemeentehuis waar veldwachter Zwart was.

Zij vertelden hem hoe zij de kersen van meester Zandstra hadden teruggehaald. Zwart ging mee naar de Kameleon en noteerde de naam van een groentehandelaar die op de zijkant van de kistjes stond.

„Zo jongens,” zei Zwart, „jullie hebben goed werk gedaan! Willen jullie de kersen teruggeven aan meneer Zandstra? En voor ik het vergeet, nog welbedankt voor de kersen die jullie bij mij thuis hebben gebracht!”

„Kon u het zien dat die niet bij Zandstra gestolen waren?“ vroeg Wilma.

„Natuurlijk waren die niet gestolen!“ zei Zwart. „Zo dom zijn Hielke en Sietse niet om mij er dan van te trakteren. Nog welbedankt, jongens!“

Zwart ging terug naar het gemeentehuis en de Kameleon voer verder naar het erf achter de woning van meester Zandstra. Hij was erg blij toen hij de kersen terugkreeg en hij wilde de jongens belonen met voor ieder een flink portie.

„Wij hebben al meer dan genoeg gehad, meneer,” zei Wilma. „In onze tuin staat ook een kerseboom!“

„Dan worden jullie vriendelijk bedankt voor de hulp,” zei meneer Zandstra. „Ik zal het niet vergeten! Tot ziens!“

Onze vrienden voeren terug naar de smederij.

Daar was Gerben, de knecht van boer Jellema.

„Wat hebben jullie allemaal uitgevoerd?“ vroeg Klinkhamer.

Ze vertelden hun belevenissen waarop Gerben zei:

„De Kameleon wordt een politieboot! Jullie moeten erop zetten RP XI.”

„Rijkspolitie elf?“ vroeg Louw. „Waarom elf?“

„Dat is het gekkennummer,” zei Gerben, „en dat past precies bij die halve gare Hielke en Sietse!“

„Veldwachter Zwart zegt, dat Hielke en Sietse lang niet dom

zijn!” riep Wilma.

„Zwart?” riep Gerben, „die is zelf zó dom dat als hij de haan hoort kraaien, hij gaat kijken of die een ei heeft gelegd!”

„Dat wil ik eens aan Zwart vragen,” zei Sietse.

„Jij vraagt niks!” riep Gerben. „Ik ben hier gekomen om jullie te vragen of jullie vanavond meegaan om de kelder van het ,Heerenhuis’ leeg te pompen.”

„Natuurlijk!” riepen Hielke en Sietse.

„Dan wens ik jullie smakelijk eten en tot ziens!”

Gerben verliet de smederij en Wilma, Jaap en Louw liepen met hem mee. De familie Klinkhamer ging ook eten. Het dessert bestond uit kersen, maar in tegenstelling tot andere keren namen Hielke en Sietse er maar weinig van.

Je kunt toch niet de hele dag kersen eten, nietwaar?

HOOFDSTUK II

Hoe de kelder wordt leeggepompt en op de vloering een schilderij wordt verstoep

Bij de garage van de brandweer stond Gerben te wachten. De torenklok sloeg half zeven toen Hielke en Sietse over het Raadhuisplein naar hem toe kwamen wandelen.

„Waar blijven jullie toch?” mopperde Gerben. „Zo’n grote kelder is niet zomaar leeggepompt. Daar zit nog heel wat werk aan. Als we niet opschieten zijn we niet voor middernacht klaar!”

„Als het tien uur is, ga ik naar huis,” zei Sietse. „Komt de kelder vandaag niet leeg, dan morgen maar! En anders maakt meneer Kort er maar een zwembad van!”

„Dat kunnen we hem wel voorstellen,” zei Gerben. „Maar dan moet de kelder toch eerst leeg. Het water dat erin staat is te vies. En zullen we nu maar gaan? Helpen jullie duwen?” Gerben nam de stuurstang van een vierwielig wagentje, waarop een kleine motorpomp stond met ernaast enige rollen brandslangen. Hielke en Sietse duwden het wagentje zo snel de garage uit, dat Gerben ternauwernood een fietser kon

ontwijken. Die fietser was Sjoerd Bonnema, de postbode.

„Kijk uit, koeiendrijver!” riep Sjoerd geschrokken. „Je bent hier niet in het weiland tussen de kalveren en varkens!”

„Kijk zelf uit, postzegellikker!” kaatste Gerben terug. „Hier staat duidelijk — Utrit vrijlaten! — Dus wat doe je hier?”

„Wilverdraaid, het is hier openbare weg!” riep Sjoerd. „Of moet ik eerst het meer rondrijden om de andere kant van het plein te kunnen bereiken?”

„Schreeuw niet zo ordinair!” vond Gerben. „Dat zijn toch geen manieren voor een rijksambtenaar?”

„Let jij maar op je boerengedoetje!” riep Sjoerd en dan verdween hij om de hoek van het plein.

„Ha, ha,” lachte Gerben, „met Sjoerd heb ik altijd lol! Ik kikker helemaal op als ik hem zie!”

„Ik zal je ook even laten lachen,” zei Sietse. „Waar is de zuigslang?”

„Drommels!” riep Gerben, „die zou ik bijna vergeten! We moeten terug!”

Ze reden de garage weer in en tilden van een rek aan de wand een dikke stugge slang van ongeveer vier meter lengte en legden haar op het wagentje. Toen vertrokken ze met spoed naar het huis van meneer Kort. Louw kwam ook helpen duwen. De jongens probeerden het wagentje extra veel

snelheid te geven maar Gerben remde dat af door de wielen langs de trottoirband te laten schuren.

„Ik dacht dat jij zo'n haast had!” riep Sietse, „en nu doe je niet anders dan remmen!”

„We doen vandaag toch wel een beetje normaal, hè?” riep Gerben. „Het zal voor jullie wel moeilijk zijn, dat weet ik, maar met wat goede wil moet het toch wel lukken, hoop ik!”

„Wij zullen niet meer plagen, Gerben!” zei Hielke.

Het wagentje werd het pad naar het ‚Heerenhuis’ op geduwd. Jaap en Wilma kwamen hen tegemoet.

„Ha! Is dat de brandweerauto van het dorp?” vroeg Jaap.

„Welnee!” riep Sietse, „dit is de babyspuit voor kleine brandjes!”

„Jullie moeten hierlangs!” riep Wilma en zij opende een deur in de tuinmuur naast het huis.

Het wagentje kon er nauwelijks door, het werd tot achter het huis gereden vlak bij het kelderraam.

„Jongens, maken jullie het raam even open?” vroeg Gerben.

„Hoe moeten we dat doen?” riep Sietse, „er staat een meter water in de kelder. Daar loop ik niet doorheen!”

„Ik weet wat,” zei Jaap, „we nemen twee stoelen en stappen dan telkens van stoel op stoel.”

„Maar dan moet je wel je broekspijpen tot boven je knieën

trekken,” zei Louw, „want een stoel is maar een halve meter hoog.”

„Dat kan,” zei Sietse. „Waar zijn de stoelen?”

Jaap gaf er twee met leren zittingen.

„Maar die mag je toch niet gebruiken?” zei Hielke.

„Ja hoor,” zei Wilma, „het zijn de oudste stoelen die we in huis hebben.”

Sietse had de pijpen van z’n overall opgerold en nam een stoel mee de kelder in. Hij zette hem in het water en ging er op staan.

„Brr, dat is koud!” riep hij, want het water stond hem tot over z’n knieën.

Jaap reikte hem de andere stoel aan en Sietse zette hem even verder neer en stapte er op over. Vervolgens trok hij de eerste stoel uit het water en zette die weer verder neer om er dan weer op over te stappen. Door telkens een stoel te verplaatsen kwam Sietse bij het raam dat geopend moest worden.

Gerben keek ongeduldig door de ruiten en riep:

„Komt er nog wat van? Of anders stoot ik het glas stuk!”

Maar dan dook achter het raam het gezicht van Sietse op en Gerben schrok even. Sietse zag het en riep luid: „Boeoeoe!” Dan trok hij een grendel weg en kon het raam open.

„Hè, hè, eindelijk!” riep Gerben en hij duwde de stugge zuigslang naar binnen.

„Hee jô! Wacht even!” riep Sietse, want de slang ging door een opening in de stoelleuning. Maar de waarschuwing kwam te laat; de stoel werd omver geduwd en Sietse plonsde kopje onder in het koude water.

Wat voor scheldwoorden hij toen allemaal aan het adres van Gerben riep durf ik hier niet te herhalen. Maar het feit dat meneer Kort haastig kwam toelopen op het kabaal dat Sietse maakte, bewijst wel hoe onze vriend tekeer ging.

„Wat is er met hem?” vroeg meneer Kort.

„Sietse is bang in het donker!” zei Gerben. „Hij maakt lawaai om de ratten en muizen te verjagen.” „Hij is stapelgek!” riep Sietse, die juist naar buiten kwam. „Hij duwde m’n stoel omver, de ezel!”

„Wat voor stoel?” vroeg meneer Kort.

„Deze!” zei Hielke en hij toonde de stoelen met de doorweekte bekleding.

„Drommels! Hadden jullie geen mooiere stoelen kunnen nemen?” vroeg meneer Kort.

„Die dik gepolsterde uit de salon?” vroeg Jaap.

„Stel je voor!” riep meneer Kort. „Jullie waren er best toe in staat geweest. Enfin, laten we maar blij zijn dat het bij deze

stoelen is gebleven!”

Gerben tilde het deksel van een zinkput op.

„Wil je het water door het riool afvoeren?” vroeg meneer Kort. „Dat is toch zonde? Je kunt er beter het grasveld mee besproeien!”

„Oké,” zei Gerben, „dan zet ik een sproeimondstuk op de straalpijp!”

Terwijl Gerben diverse voorbereidingen maakte nam Wilma de natte Sietse mee naar binnen. Ze liepen over dikke lopers en tapijten naar een kamer voor aan de straat. Sietse liet een spoor van waterdruppels achter, maar dat mocht niet hinderen, zei Wilma. In een prachtige kamer zat de oude mevrouw Kort in een stoel met een heel hoge leuning vlak bij het raam de krant te lezen.

„Oma heeft u droge kleren voor Sietse?” vroeg Wilma.

Grootmoeder keek over haar bril naar Sietse en zei:

„Dat had ik al verwacht. Geef hem maar een overall van Jaap!”

„Goed Oma! Kom Sietse!”

Wilma ging in de hal de grote trap op en Sietse volgde haar naar de slaapkamer van Jaap.

Wilma vertelde dat haar moeder vier jaar geleden overleden was, maar dat die lieve oma geweldig voor hen zorgde.

Uit een klerenkast nam Wilma een gloednieuwe overall die Sietse precies paste. In de douchecel ging hij zich verkleeden. Daar werd ook de natte overall uitgewrongen.

„Die doen we in de centrifuge,” zei Wilma terwijl ze naar de keuken liepen. Buiten draaide de motorpomp en spoot een grote sproeistraal over het grasveld. Hielke en Jaap hielden de straalpijp vast en zorgden ervoor dat het water over het hele grasveld verdeeld werd. Na een half uur was het water in de kelder al voor de helft gezakt en toen vond meneer Kort dat er eerst maar even koffie moest worden gedronken.

„Ik maak de straalpijp in de boom vast!” riep Jaap. „Dan kan het sproeien gewoon doorgaan!”

„Goed bedacht, Japie,” zei meneer Kort en Gerben stopte de pomp even. Jaap klom langs de ladder in de kerseboom en hing de straalpijp zo hoog mogelijk aan een dikke tak. Dan kwam hij vlug naar beneden en holde onder de boom vandaan, luid roepend: „Geef maar weer water, Gerben!” Gerben startte de motor en uit de boom daalde nu een bijzonder zware regenbui over het grasveld.

„Goed gedaan, Japie!” zei meneer Kort.

Ze bleven allemaal nog even kijken en omdat het zo prima ging, besloten ze te gaan koffiedrinken.

Terwijl de pomp volop doordraaide en het water in de kelder

steeds verder zakte, zaten onze vrienden genoeglijk bij oma in de salon en genoten van de koffie.

„Hebben we geen gebakjes?” vroeg meneer Kort. „Ga eens gauw een doos vol halen, Jaap!”

„Dat kan niet!” zei Gerben, „de winkels sluiten om zes uur.”

„Heeft de bakker geen achterdeur?” vroeg meneer Kort.

„Of wacht, ik kan hem bellen! Wat is het nummer?”

„Zes-vier-een!” zei Sietse.

„Hij zal het niet weten!” riep Gerben spottend.

„Ik weet het omdat de bakker ook bij de brandweer is,” zei Sietse.

Meneer Kort draaide het nummer en bestelde twintig gebakjes.

„De grootste!” voegde hij er aan toe en tegen Jaap zei hij: „Jij moet de gebakjes halen bij de achterdeur en als de veldwachter je toevallig aanhoudt, moet je zeggen dat deze gebakjes vanmiddag al besteld waren. En hier heb je vijftwintig gulden!”

Jaap holde de deur uit, Gerben wist intussen een mooi verhaal.

„Ik weet nog,” vertelde hij, „dat de slager zich een jaap met een uitbeenmes had gegeven!”

„Wat is dat?” vroeg Wilma. „Ik begrijp het niet.”

„De slager had zich met een mes gesneden,” verduidelijkte Gerben. „Hij moest de wond door de dokter laten krammen. Daardoor raakte hij die dag een stuk achterop met z’n werk. Hij vroeg mij, toen ik thuiskwam van de boerderij, of ik een paar bestellingen voor hem wilde bezorgen.

Dat wou ik met alle plezier doen. Het was zeven uur toen ik z’n winkel verliet om nog een bestelling weg te brengen. Daar naderde veldwachter Zwart en riep: „Hee daar! Wat heb je gekocht?”

Niets! riep ik en ik stapte op m’n fiets en begon te rijden. Zwart ook op de fiets achter mij aan. Zo reden we het plein rond en toen sloeg ik de straat in naar het meer. Ik moest hard trappen want Zwart was geweldig kwaad en fietste zo hard hij kon. Zo kwamen wij bij zijn huis. Daar sprong ik van de fiets, holde naar de voordeur en trok aan de bel. Op hetzelfde moment stond Zwart naast me op de stoep en riep: „Geef hier dat pakje!”

„Alstublieft!” zei ik, „de rekening zit erin.”

Op dat moment opende mevrouw Zwart de deur en ik riep: „De slager!” en wees naar haar man. Het gezicht dat Zwart toen trok vergeet ik nooit weer. Tjonge, wat heb ik gelachen!”

„Een mooi verhaal,” zei meneer Kort.

„Als het maar waar was,” zei Sietse.

„Het kan toch best echt gebeurd zijn?” vond Wilma.

„Toch kan ik er niet om lachen,” zei Sietse.

Iemand die ook niet lachte was de buurvrouw die met een heel kwaad gezicht voor de ramen verscheen en op de ruiten klopte alsof ze kapot moesten.

„Dat is buurvrouw,” zei oma.

„Ja, dat zie ik,” zei meneer Kort. „Zij is nogal overstuur, geloof ik. Ik zal haar even binnen laten.”

Meneer Kort had de deur nog maar nauwelijks open of de buurvrouw kwam binnen en riep: „Het is een schandaal! Als dat zó moet, hoop ik dat jullie gauw weer vertrekken! Wat zijn dat voor manieren om mijn schone wasgoed helemaal te bederven?! Wie heeft dat gemene grapje bedacht? Aha! Daar zit Gerben Zonderland! Dat zegt meer dan genoeg!”

„Ik weet van niets!” riep Gerben.

„Wij ook niet!” haastten Hielke en Sietse zich te verontschuldigen, want als Gerben het niet gedaan had, kregen zij natuurlijk de schuld. Maar wat zou Gerben gedaan hebben? Die vraag wou meneer Kort wel graag beantwoord hebben.

„Wat hij gedaan heeft?” riep buurvrouw. „Hij heeft een brandslang in de boom gehangen en die spuit nu mijn wasgoed nat!”

„Dat heeft Gerben niet gedaan,” zei meneer Kort. „Mijn zoon heeft de slang in de boom gehangen om het grasveld te besproeien.”

„Om uw grasveld te besproeien?” riep buurvrouw. „Dan weet hij zeker niet waar uw grasveld ligt. De sproeier staat op mijn tuin gericht!”

„Dan is er iets fout gegaan,” zei meneer Kort.

„Toen wij in huis gingen werd duidelijk mijn grasveld besproeid!”

Jaap kwam binnen met een grote doos gebakjes.

„Daar is de dader!” riep meneer Kort. „Jaap, jij hebt de straalpijp niet goed in de boom bevestigd. Ze stond gericht op het wasgoed van de buurvrouw. En nu is ze heel boos op jou!”

„Neem me niet kwalijk, buurvrouw!” zei Jaap. „Het was heus geen opzet! Alstublieft, dit is voor u.” En hij gaf haar de doos gebakjes.

„Ja maar,” twijfelde buurvrouw, „het is niet..”

„Goed gedaan Japie!” riep meneer Kort. „Neemt u het gebak maar mee, buurvrouw! Wij hopen dat u dan niet meer kwaad zult zijn!”

„Nou ja,” zei buurvrouw, „als het dan maar niet weer gebeurd.”

„Welnee onze kelder staat niet steeds vol water,” zei meneer Kort. „U kunt gerust zijn! Het gebeurt niet weer!”

„Ik wil uw wasgoed wel opnieuw wassen,” bood oma aan. Van dat aanbod keek buurvrouw helemaal verbaasd. Die oude mevrouw voor haar de was doen? Nee, dat werd toch al te gek en ze zei spontaan:

„Het spijt mij dat ik kwaad was, maar ik weet nu dat jullie goede burens zijn. Het was een ongelukje en dat kan iedereen overkomen. Nog welbedankt voor het gebak! Goedenavond!” Toen buurvrouw op weg naar huis langs de ramen liep, zei Gerben:

„Daar gaat ons gebak!”

„Zal ik nieuwe halen?” bood Jaap aan.

„Dat is een goed idee, Japie!” zei z’n vader. „Hier heb je geld, je weet de weg dus ga je gang!”

Jaap holde nogmaals naar de bakker, die heel verwonderd vroeg:

„Wat? Hebben jullie ze nu al op?”

„Ja, we zijn ze alweer kwijt!” zei Jaap.

De bakker schudde z’n hoofd. Als dat zo doorging met die nieuwe bewoners van het ‚Heerenhuis’ zou hij er een beste klant aan hebben. Met zorg zocht hij nogmaals twintig gebakjes uit, waarmee Jaap vlug naar huis holde. Zo kregen

onze vrienden toch nog gebak bij de koffie.

Intussen stond er nog maar zo weinig water in de kelder dat het niet meer opgezogen kon worden.

Meneer Kort zou de rest wel opdweilen en zo kon Gerben de babyspuit terugbrengen naar de garage. De jongens hielpen hem bij het ophangen van de slangen en holden daarna naar huis.

De volgende dag vertelde de bakker in de smederij dat de nieuwe bewoners van het ‚Heerenhuis’ bijzonder graag gebak lusten.

„U zult het niet willen geloven, Klinkhamer,” zei hij. „Maar gisteravond hebben ze binnen een half uur veertig gebakjes opgepeuzeld!”

„Dat verwondert mij niets,” zei Klinkhamer. „Gerben en de jongens waren er op bezoek en dan weet u het wel!”

„Tja,” zei de bakker. „Hoewel? Veertig gebakjes?”

Hoofdschuddend ging hij de smederij uit, op weg naar een volgende klant.

Louw kwam vergezeld van Wilma en Jaap in de smederij en vroeg of Hielke en Sietse nog thuis waren.

„Ze zijn in het boothuis,” zei Klinkhamer.

Het drietal holde er meteen heen en zag hoe Hielke en Sietse de benzinetank vulden.

„Ha Louw,” riep Hielke, „wij hebben al op je gewacht!”

„Mogen wij ook mee?” vroeg Wilma.

„Natuurlijk!” zei Hielke, „jullie mogen altijd mee!”

„En nu allemaal instappen!” riep Sietse. „We gaan vertrekken!”

De Kameleon voer naar het meer en in de richting van de ,Woudaap’. Daar stond Kees al te wachten en ook hij kwam aan boord.

„Zeg Kees!” vertelde Louw plagend, „we hebben gisteren heel grote, dikke, lekkere gebakjes gegeten! Het waren de grootste die de bakker had!”

„Ik geloof er niets van!” zei Kees.

„Het is echt waar!” zei Wilma, „mijn vader trakteerde omdat de kelder werd leeggepompt!”

„Ik had best willen helpen!” zei Kees. „Waarom hebben jullie mij niet gevraagd?”

„Jij had alleen maar willen helpen om de gebakjes op te eten!” zei Sietse.

„Ik zal vader vragen of wij voor jou ook twee gebakjes mogen kopen, Kees,” zei Wilma.

„Dat vind ik reuze aardig van je,” zei Kees.

„Wilma is gek!” riep Sietse.

Ze voeren langs de polderdijk en naderden een stenen brug.

„Waar kom je als je daar onderdoor vaart?“ vroeg Jaap.

„In de poldervaart die langs de boerderijen loopt,” zei Hielke.

„Dat zal best leuk zijn,” riep Wilma. „Mogen we daar even kijken?“

„O jawel,” zei Sietse en hij stuurde de Kameleon onder de brug door. Ze voeren nu in een smalle vaart tussen de weilanden. Kieviten buitelden boven hun hoofden en leeuwerikken zongen hoog in de lucht. De Kameleon voer een paar bochten door en kwam dan langs de boerderij van Brandsma. Toen Kees de boer zag, riep hij:

„Zijn de appels al rijp, Brandsma?“

„Nog niet!” riep Brandsma. „Kom over een maand maar eens terug!”

„Ik zal het onthouden!” riep Kees.

„Wat hij ook mag vergeten,” zei Sietse, „dat zeker niet!”

De Kameleon voer verder en Louw vroeg aan Kees of hij nog bij meer boeren om fruit wilde vragen.

„Je moet niet zeuren!” riep Kees, „want als er wat te smullen valt, doen jullie maar wat graag mee!”

„Dat is wel waar Kees,” zei Hielke.

Wilma zat omhoog te turen maar kon geen leeuwerik ontdekken. Sietse stuurde naar een opening tussen het riet en

legde aan.

„Kijk Wilma,” zei hij, „je moet in die richting kijken. Dan zie je een klein stipje. Dat is een leeuwerik.”

„Oei, wat is die hoog!” riep ze.

„Dat lijkt zo omdat het maar een klein vogeltje is,” zei Hielke.

„Kijk daar is er nog een. En daar nog een. Ik zie er wel drie!”

Terwijl ze allemaal in de lucht zaten te turen stopte er even verder een auto op de weg langs de vaart. Ook klonk het getuf van een motorboot dat plotseling verstomde. Sietse keek langs de rietkraag en zag hoe daar het bootje van de twee kersendieven aanlegde. Uit de auto kwam een man met een mank been die naar het tweetal in het bootje ging.

„Jullie moeten allemaal heel stil zijn,” fluisterde Sietse. „De twee kersendieven gaan iets bespreken met een man die uit de auto is gestapt. Ik kruip door het gras naar hen toe om te luisteren wat ze zeggen.”

„Dat wordt spannend,” fluisterde Wilma en ze keek Sietse na die snel achter langs de rietkragen door het gras kroop. Ze hielden zich allemaal muissstil. Hielke hield Sietse in de gaten die even verder in het gras lag. Als er onraad kwam en Sietse terug zou hollen, kon Hielke alvast de motor starten en zouden ze snel wegvaren. Maar Sietse kwam voorlopig niet terug. Hoewel hij aan de andere kant van de smalle vaart lag,

kon hij het gesprek goed volgen. Hij luisterde met stijgende belangstelling.

„Ik heb geholpen de schilderijen weg te halen,” hoorde Sietse de man uit de auto vertellen. „Maar één ervan heb ik op de vliering verstopt. De erfgenamen wisten niet hoeveel schilderijen er precies waren. Zelfs de notaris heeft nooit iets van de verdwijning gemerkt. Ik ben toen gaan werken op een kantoor in de stad. Het huis stond inmiddels te koop en op een nacht ben ik er heen gegaan om het schilderij weg te halen. Maar ik had pech. Ik moest over een schutting klauteren, maar ik viel en bezerde m’n voet. Met veel pijn ben ik teruggereden naar huis en de dokter stuurde mij meteen naar het ziekenhuis. Er zat een breuk bij m’n enkel en daar heb ik een mank been van overgehouden.”

„Dus het schilderij is daar nog steeds?” vroeg een van de jongelui.

„Ja! Het ligt nog steeds verstopt op de vliering.”

„Hoeveel is het waard?” vroeg de andere jongeman.

„Minstens een ton!”

„Dat is meer waard dan een partijtje kersen, Piet!” zei de ene tegen z’n vriend.

„Hoeveel krijgen wij als wij het weghalen?” vroeg Piet.

„Want Klaas wrijft zich al bij voorbaat in de handen, maar ik

wil eerst weten wat er voor ons aanzit!”

„Wanneer wij er honderdduizend gulden voor krijgen,” zei de man, „krijgen jullie ieder vijfendertigduizend en ik dertigduizend. Is dat goed?”

Piet en Klaas gingen ermee akkoord.

„Hoe komen wij op de vliering?” vroeg Klaas. „En waar vinden wij dan het schilderij?”

„Jullie moeten aan de achterkant in de dakgoot klimmen,” zei de man. „Hoe jullie dat willen doen, moeten jullie zelf maar uitzoeken. Misschien is er een ladder of kan een van jullie langs een regenpijp klauteren. Als je eenmaal in de goot bent, is het een klein kunstje om bij een dakraam te komen. Daar moet je doorheen en dan ben je op de vliering. Vlak onder het raam is een opening tussen het dakhout en de vloer van de vliering. In die opening heb ik het schilderij laten zakken. Het staat ongeveer tachtig centimeter van de vloer af. Als je diep reikt vind je het wel. Maar dan zijn jullie nog niet klaar want het schilderij kan niet door het dakraam. Dus moet het met een scherp mes uit de lijst worden gesneden. Maar beschadig het niet want dan is het minder waard. Het beste is om het karwei op een stormachtige nacht uit te voeren. Dan horen de bewoners jullie niet op het dak en de vliering lopen. Nou? Wat denken jullie ervan?”

„Ik durf wel tegen een regenpijp omhoog te klimmen,” zei Piet. „Maar als we het schilderij hebben, wat gaan we er dan mee doen?”

„Dan neem ik het mee naar de stad, daar weet ik wel een adres waar ik het kan verkopen!”

„Maar dan gaan wij mee,” zei Klaas. „Ik wil boter bij de vis!”

„Dat is best,” zei de man. „Zodra jullie het hebben bellen jullie mij en kom ik jullie halen met de auto.”

„Afgesproken,” riepen Piet en Klaas.

Sietse ging vlug terug naar de Kameleon en zei:

„Weg wezen! De twee kersendieven komen eraan!”

De Kameleon voer snel terug naar het meer. Toen ze een bocht om gingen zei Wilma:

„Ik heb ze nog steeds niet gezien!”

„Zij moeten ons ook niet zien!” zei Sietse, „want als zij wisten wat ik allemaal gehoord heb, zouden zij mij graag ik weet niet wat doen!”

Door snel te varen bleef de Kameleon zo ver voor dat onze schippers het tweetal in het bootje pas zagen, toen de Kameleon al bij de ‚Woudaap’ was.

„Kijk! Daar komen ze onder de brug door!” riep Louw. „Ze varen terug naar hun dorp.”

„Dan hebben zij vast geen verdenking tegen ons,” zei Hielke.

„Maar ik heb het wel tegen hen!” zei Sietse. „Weten jullie wat ze van plan zijn? Zij willen in een stormachtige nacht een duur schilderij stelen dat verstopt ligt op de vliering van een huis. De man uit de auto vertelde waar het schilderij lag want hij had het daar zelf verstopt. Het huis stond een tijd leeg maar toen de man het schilderij wilde halen brak hij z’n enkel bij het klauteren over de schutting. De roof ging toen niet door en het schilderij ligt er nog!”

„In welk huis zou dat kunnen zijn?” vroeg Kees.

„Misschien in ons huis,” zei Wilma. „Daar zijn alle schilderijen weggehaald.”

„Dat kan kloppen,” riep Sietse, „want het huis is een hele tijd onbewoond geweest!”

„We gaan meteen op onze vliering kijken!” stelde Jaap voor en omdat ze allemaal reuze nieuwsgierig waren, liet Sietse de Kameleon op volle snelheid naar huis varen.

Nauwelijks lag de Kameleon in het boothuis of de hele club holde de Dorpsstraat in naar het ,Heerenhuis’.

Wilma opende de voordeur en het hele stel volgde haar de hal in en de trap op. Meneer Kort kwam uit de kamer en riep: „Als jullie de bedden gaan gebruiken als trampolines, doen jullie dan wel de schoenen uit?”

„Wij gaan alleen maar even naar de vliering!” riep Jaap.

„Gisteren de kelder en nu de vliering?” vroeg meneer Kort.
„Jullie zijn wel van laag naar hoog. Maar ga niet op het dak, dat is te gevaarlijk!”

De jongens luisterden al niet meer. Zij holden al door de bovengang naar een deur, waarachter de trap naar de vliering was. Ze probeerden elkaar te verdringen om het eerst boven te zijn; alleen Sietse deed er niet aan mee. Hij had immers niet verteld waar het schilderij precies verstopt lag en hij moest lachen toen hij de anderen teleurgesteld hoorde roepen dat er totaal niets op de vliering lag.

Toen Sietse lachend boven kwam, riep Wilma:

„Hij heeft ons voor de gek gehouden!”

Sietse zei niets. Hij liep tot onder het dakraam en ging languit op de vloer liggen. Dan tastte hij diep met z'n beide handen in de opening tussen de vloer en het dakhout, en warempel, daar stond iets. Hij trok het omhoog en een prachtig groot schilderij kwam tevoorschijn. Het stelde een gezicht op een rivier voor met in de verte een molen.

„Alsjeblieft!” zei Sietse. „Hier is dan het schilderij! Het klopt allemaal precies met wat ik gehoord heb!”

Ze stonden het fraaie schilderij te bewonderen totdat Wilma vroeg: „En wat gaan we nu doen?”

„Wij gaan naar m'n vader!” zei Jaap. „Hij beslist wel wat er

gebeuren moet!”

„Ik zou er een ander goedkoop schilderij verstoppen,” zei Kees, „en dan de dieven hun gang laten gaan. Daarna zou ik hen volgen totdat ook de man met de auto erbij was en hen dan alle drie arresteren!”

„Dat moet de politie maar regelen, Kees,” zei Hielke. „Zullen we het mee naar beneden nemen?”

Het fraaie schilderij werd voorzichtig de trappen af gedragen. Wilma opende de kamerdeur en riep:

„Oma en vader! Hier komt een verrassing!”

Meneer Kort keek inderdaad verrast en oma zei:

„Wat zit er een stof op! Haal even een doek, Wilma!”

„Hoe komen jullie daaraan?” vroeg meneer Kort.

Sietse vertelde het hele verhaal.

„Drommels, dat moet de politie weten!” zei meneer Kort.

„En de notaris ook!” zei oma.

„Inderdaad!” zei meneer Kort en hij belde naar beide adressen en vertelde van de vondst.

Veldwachter Zwart en de notaris kwamen gelijktijdig naar het ‚Heerenhuis’.

„Maar dat is de moeite waard!” riep de notaris toen hij het schilderij zag. „Ik schat de waarde op minstens een paar ton! Hoe bestaat het dat dit op de vliering lag!”

Sietse moest nogmaals alles vertellen.

„Een raar geval,” vond Zwart. „Er is dus bedrog in 't spel!” En de notaris zei: „Ik vermoed dat die man in de auto Diederiks heet. Hij was klerk op mijn kantoor en aan hem was opgedragen een lijst aan te leggen van alle schilderijen. Daarbij heeft hij er met opzet een weggelaten. Ik vond het toentertijd een beetje vreemd dat hij plotseling ontslag nam. Maar hij wou natuurlijk het schilderij weghalen en verkopen en dan van dat geld gaan leven. Enfin, ik zal de wettige erfgenamen in kennis stellen van de vondst!”

„Ik zou graag willen dat u daar nog even mee wacht,” zei Zwart. „Zoals de zaak nu ligt, kan ik niemand arresteren. De dieven moeten op heterdaad betrapt worden!”

„Maar meneer Zwart,” vroeg de notaris, „u wilt dit dure schilderij toch niet nogmaals op de vliering verstoppen?”

„Wat ik zou willen, is dit,” zei Zwart. „Over deze vondst wordt door niemand met een woord gerept. Kan ik daarop rekenen?”

Allen knikten instemmend.

„Dus notaris, kunt u de erfgenamen nog niet inlichten,” vervolgde Zwart. „Maar u mag het schilderij wel in bewaring nemen. In plaats van dit schilderij zullen wij dan een goedkoop exemplaar op de vliering moeten verstoppen!”

„Daar kan ik voor zorgen,” beloofde de notaris. „Toevallig heb ik een reproductie van ongeveer dezelfde afmetingen en dat stelt ook een gezicht op een rivier voor.”

„Prachtig!” zei Zwart. „Als de jongens dat dan willen halen en dit schilderij naar het huis van de notaris willen brengen, kan de val voor de dieven worden open gezet!”

„Het is wel een prettige gedachte dat ik in een stormachtige nacht bezoek zal krijgen van twee dieven,” vond meneer Kort.

„Ik denk dat ik maar een groot geweer ga kopen!”

„Daarvoor moet u eerst een vergunning hebben,” zei Zwart.

„Dan koop ik een paar grote waakhonden,” zei meneer Kort, maar ook dat vond Zwart niet goed, want de honden zouden gaan blaffen en de dieven op de vlucht jagen.

„U hoeft trouwens niet bang te zijn,” zei Zwart, „want bij harde wind wordt uw huis bewaakt!”

„Hoort u dat oma?” zei meneer Kort. „Bij harde wind komen er dieven en staan wij onder politiebescherming! Maar oma, als dat te opwindend wordt mag u wel in het hotel slapen!”

„Ik ben niet bang voor dieven!” zei oma. „Stel je voor dat je bang bent in je eigen huis! Ik zal zorgen dat de dieven banger voor mij zijn dan ik voor hen.”

„Maar u mag tijdens het bezoek van de dieven niets ondernemen!” zei Zwart. „Het is de bedoeling dat u rustig

blijft slapen! Kan ik daar op rekenen?”

„Het komt best in orde,” beloofde meneer Kort.

Om het schilderij werd een laken gewikkeld en Hielke en Sietse droegen het naar het huis van de notaris. Spoedig kwamen zij terug met een heel goedkoop schilderij. Dat werd op dezelfde plaats op de vliering verstoppt. Meneer Kort deed daarna de deur naar de vliering op slot en daarmee was voorlopig een einde gekomen aan een geschiedenis waarvan de ontknoping weldra zou volgen. Toen ze allemaal weer beneden in de hal waren, vroeg Wilma: „Vader mag ik een paar gebakjes voor Kees halen? Hij heeft gisteravond niets gehad!”

„Haal er dan maar zes! Voor jullie allemaal één!”

„Maar dan hebben wij er drie gehad en Kees maar één,” zei Jaap. „We moeten er dus acht halen!”

„Goed zo, Japie! Jij wordt later kruidenier! Jij kunt drommels goed rekenen! Haal er maar acht!”

Jaap holde naar de bakker en zo kreeg Kees drie gebakjes en de anderen nog één. En toch had Kees ze eerder op dan z'n vrienden.

„Wat ben jij een slokop!” riep Wilma verbaasd.

„Dat weten wij al lang!” zei Sietse. „Pas maar op! Als hij de kans krijgt, haalt hij het gebak nog achter je kiezen vandaan!”

Jaap vond dat zo grappig dat hij zich verslikte en een hoestbui kreeg.

HOOFDSTUK III

De Kameleon voorkomt een ravage

Gerben koopt iets bijzonders.

Toen zij die middag weer met z'n allen in de Kameleon over het meer voeren, vroeg Kees aan Jaap en Wilma:

„Wat doet jullie vader?”

„Niets,” zei Jaap.

„Hij renteniert,” zei Wilma.

„Wat deed hij dan vroeger?” hield Kees vol.

„Hij voer op zee als matroos,” zei Jaap.

„Heeft hij daar dan zoveel mee verdiend, dat hij nu niet meer hoeft te werken?”

„Welnee,” zei Wilma, „maar hij kreeg een erfenis!”

„Een erfenis?” vroeg Kees verbaasd want dat antwoord had hij helemaal niet verwacht.

„Ja, een erfenis,” herhaalde Wilma, „van familie uit Amerika!”

„Aha, uit Amerika!” riep Kees. „Dan wil ik het wel geloven!”

„Wat wil jij wel geloven?” vroeg Jaap.

„Dat jullie rijk zijn,” zei Kees.

„Wie zegt dat wij rijk zijn?“ vroeg Wilma.

„Nou, dat is nogal duidelijk!“ riep Kees. „Jullie wonen in een duur deftig huis, jullie vader hoeft niet te werken enne... enne hij kocht zomaar gebakjes!“

Daar moesten ze allemaal geweldig om lachen.

„Die Kees toch!“ riep Sietse. „Wat een gekke manier om iemands rijkdom te meten met gebakjes!“

„Maar als je arm bent kun je geen gebakjes kopen!“ hield Kees vol.

„Kees heeft gelijk,” zei Hielke. „Maar kijken jullie daar eens! Wat wil die jongen?“

In de verte stond in een woonboot een jongen met beide handen naar hen te wenken.

„Hij heeft zeker hulp nodig,” zei Louw.

Sietse stuurde naar de woonboot en liet de Kameleon op een paar meter afstand stoppen. Je kon nooit weten wie er nog meer aan boord waren en dat wilde Sietse eerst even verkennen.

„Hebben jullie wat voor mij te eten?“ vroeg de jongen.

„Je wilt toch niet beweren dat jullie geen eten hebben?“ vroeg Hielke. „Dit is een dure woonschuit en wie daarin kan kamperen is zeker niet arm!“

„Maar ik kampeer hier niet!“ riep de jongen. „Ik heb me hier

verstopt omdat ik van huis ben weggelopen!”

„Waarom ben je weggelopen?” vroeg Wilma.

„Ik had een slecht schoolrapport en toen durfde ik niet naar huis,” zei de jongen!

„Als je niet goed kunt leren, is dat toch niet jouw schuld?” riep Kees. „Ik heb ook vaak slechte rapporten. Maar dan zeg ik gewoon tegen m’n vader: ik kan niets onthouden, ik heb een hoofd als een zeef!”

„Vorig jaar was ik één van de besten van de klas,” zei de jongen. „Maar ik maakte m’n huiswerk niet omdat ik liever ging voetballen.”

„Jij bent dom geweest!” riep Wilma. „Je had je vader moeten beloven dat je in ’t vervolg voor betere rapporten zult zorgen. Dan had je er niet vandoor hoeven te gaan. Hoe lang zit je hier al?”

„Twee dagen!” zei de jongen. „Ik rammel van de honger!”

„Twee dagen zonder eten?” riep Kees verbaasd. „Hoe hou je het uit? Dat zou ik niet kunnen!”

„Ik hou het ook niet lang meer vol,” zei de jongen. „Kunnen jullie mij geen boterham bezorgen?”

Sietse stuurde de Kameleon langs zij en riep:

„Stap maar in! Dan zullen wij je eten geven!”

De jongen aarzelde.

„Je mag hier ook blijven,” zei Hielke, „maar de honger zal je toch wel verdrijven!”

„Nee! Ik blijf hier niet langer,” riep de jongen en hij klom in de Kameleon. „Eerst moet ik iets eten. Daarna zal ik wel zien wat ik doe!”

„Hoe heet je?” vroeg Wilma.

„Frits Buurema!”

„Waar woon je?” vroeg Wilma weer.

„In Terwispel! Mijn vader heeft een boerderij. Ik wil later ook boer worden, maar m’n vader wil dat ik voor onderwijzer ga leren. Ik ben liever buiten in de weilanden dan de hele dag in een muf schoollokaal.”

„Maar bij slecht weer, als het guur en koud is, ben ik liever in een lekker verwarmde school dan buiten in de polder,” zei Louw.

„Dan moet jij maar onderwijzer worden,” zei Frits.

„Ha, ha! Meester Louw! Mag ik even naar achteren?” riep Kees.

„Dat mag je!” riep Louw en hij duwde Kees achteruit, zodat die bijna in het water viel.

De Kameleon naderde intussen de boerderij van Jellema waar Gerben melkbussen, die op de aanlegsteiger stonden, boven op een plat wagentje zette.

„Hallo Gerben!” riep Sietse. „Heb je voor deze half verhongerde jongeman nog wat te eten? Varkensvoer of kalverenpap of een paar veekoeken?”

„Lust hij geen stro?” vroeg Gerben. „Wij hebben nog een paar grote balen liggen. Ze zijn van ’t vorige jaar en dus extra belegen. Maar waarom moet ik voor eten zorgen? Heeft hij geen thuis meer?”

„Hij komt helemaal uit Terwispe!” zei Louw. „Hij heeft in geen twee dagen gegeten!”

„Wat een onzin,” meende Gerben. „Hij had onderweg best een boterham kunnen vragen. Niemand zou hem dat hebben geweigerd!”

„Maar hij durfde niet te vragen,” zei Hielke.

„Mensen die niets durven te vragen, komen niet ver,” schoolmeesterde Gerben. „En waar gaat hij heen? Naar Amerika?”

„Welnee. Hij wou zo graag dit meer zien!” zei Sietse. En dan maakte Frits een einde aan dat gefantaseer en vertelde dat hij van huis was weggegaan.

„Dat verandert de zaak!” zei Gerben. „Mensen met overdreven angsten moet je helpen. Kom maar mee.”

De hele club hielp Gerben het wagentje tot achter de grote schuur te duwen.

„Wachten jullie hier?” zei Gerben. Hij verdween in de boerderij en ging naar het woonhuis.

Uit een nabij gelegen schuurtje klonk het geslorp van de varkens die zich tegoed deden aan wei vermengd met meel.

„Wat smullen die dieren,” zei Wilma. „Je zou er zin in krijgen.”

Frits hield de vingers in z’n oren, hij kon dat geslorp niet aanhoren, z’n maag kromp ineen van de honger. En dan kwam Gerben met een bord vol boterhammen, belegd met kaas en worst. Frits begon er meteen van te eten. Hij stopte z’n mond boordevol en kauwde zo hard hij kon.

„Jij lijkt Popeye de zeeman wel,” zei Gerben. „Die eet ook met zulke bolle wangen. Je mag niet mopperen dat je bij ons terecht bent gekomen want ik weet van een jongen die ook van huis wegliep, maar met wie het toen helemaal fout ging. Hij was in een vrachtauto gaan liggen slapen en toen hij wakker werd bleek hij al in Frankrijk te zijn. Daar werd hij als ongewenste vreemdeling opgepakt. Dagen en maanden zat hij in de gevangenis totdat iemand van het gezantschap met hem kwam praten. Toen duurde het nog bijna een maand voor hij naar huis mocht. En weten jullie wat hij tegen z’n ouders zei? Ik ging alleen maar in die auto schuilen voor een regenbui.” „Ja, ja,” zei z’n vader, „voor een regenbui van vier maanden?”

„Ik laat me in 't vervolg wel nat regenen,” beloofde de jongen.
En dat vonden z'n ouders wel beter.

Frits had alle boterhammen opgegeten en Sietse vroeg:

„Wat ga je nu doen?”

„Ik weet het niet,” aarzelde Frits.

„Maar ik weet het wel!” zei Gerben en hij greep Frits in z'n kraag en nam hem mee naar de woning van Jellema. Na een poosje kwamen zij terug.

„Frits gaat naar huis!” zei Gerben. „Wij hebben met z'n ouders gebeld. Willen jullie hem naar het dorp brengen, dan neemt hij daar de bus!”

Dat wilden de vrienden met alle plezier doen en ze voeren naar het dorp, waar ze aanlegden bij het Raadhuisplein.

„Heb je geld voor de bus?” vroeg Wilma.

„Ja, dat heeft mevrouw Jellema mij gegeven,” zei Frits.

„Gerben komt het wel eens terug halen, heeft hij beloofd!”

„Gerben fantaseert altijd!” zei Sietse.

Daar kwam de bus.

„Tot ziens!” riep Frits. „En nog welbedankt voor de hulp!”

De bus vertrok en zo ging Frits terug naar z'n ouders.

„Als ik van huis wegloop!” zei Kees, „neem ik wel twintig boterhammen mee! Het was erg dom van Frits dat hij daar niet voor gezorgd had.”

„Jij loopt niet weg!” zei Sietse. „Jij bent er veel te veel aan gewend om precies op tijd te eten!”

„Ik vind dat weglopen erg dom,” merkte Wilma op. „Je moet immers toch weer terug? Wat heeft het dan voor zin?”

Ze voeren weer naar het meer en volgden de linkeroever.

„Ik ga kijken of er nog ergens weggelopen jongens verstopt zijn!” riep Louw en hij keek in een woonboot die voor de wal lag. In de kajuit begon een hond luid te blaffen. De eigenaar van de boot kwam kijken wat er aan de hand was, maar de Kameleon voer alweer verder. Bij een kampeertent zat een jongetje te vissen.

„Haal op!” riep Sietse en de jongen trok met een ruk het snoer omhoog. Tot aller verbazing zat er een flinke vis aan.

„Hoe zag jij zo gauw dat er een vis aan zat?” vroeg Hielke aan z’n broer.

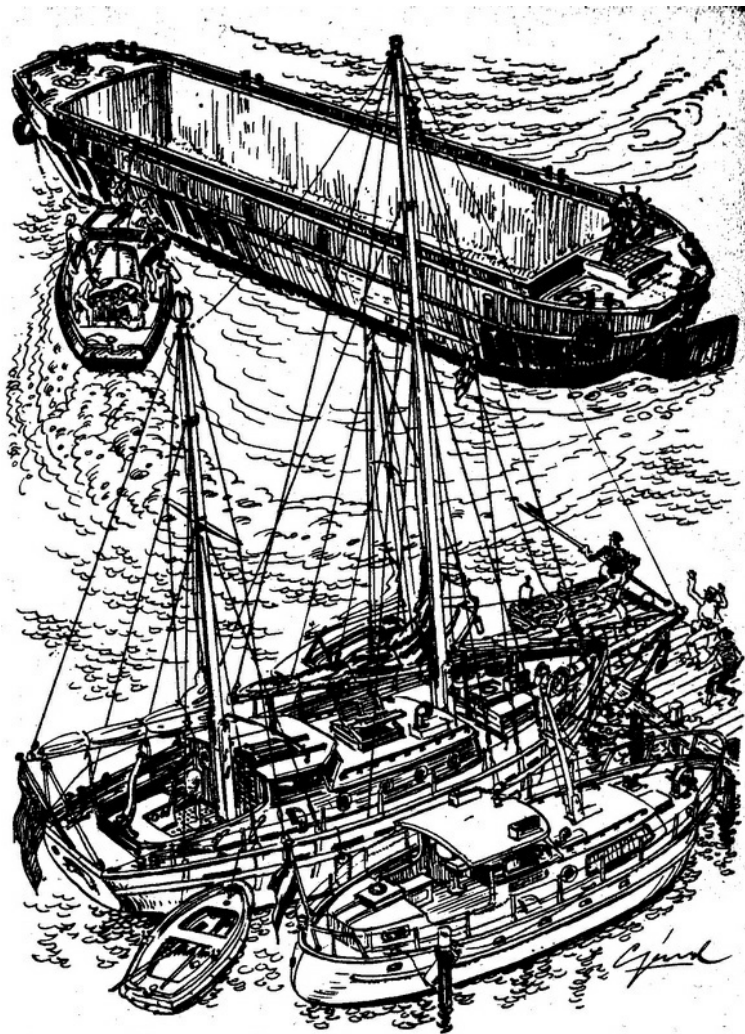
„Ik zag het niet!” bekende Sietse lachend. „Ik riep het voor de grap!”

Ze naderden het Paviljoen en voeren langs de boten bij de aanlegsteiger. Een sleepboot met erachter twee grote ijzeren modderschuiten kwam hen tegemoet. De modderschuiten lagen hoog op het water want ze waren leeg. Door hun grootte leken het dreigende monsters in verhouding tot de kleine sleepboot die hen trok.

Plotseling riep Wilma:

„Kijk uit, jongens! Wij worden overvaren!”

De achterste modderschuit was losgeraakt van de sleep en kwam nu recht op de Kameleon en de boten langs de steiger toe. Dat zou een geweldige ravage kunnen opleveren, want zo'n zware schuit kraakt gemakkelijk de luxe bootjes in elkaar. De gasten op het terras van het Paviljoen rezen geschrokken van hun stoelen op en renden naar de steiger om zo mogelijk het gevaar te helpen keren. De Kameleon ontweek de schuit en voer er snel omheen naar de zijkant die al dicht de steiger naderde. Vlak naast de steven liet Sietse de Kameleon duwen en wist zo de koers van de zware schuit om te buigen naar het midden van het meer. De achtersteven van de schuit scheerde rakelings langs een fraaie tweemaster, maar toen was het gevaar geweken.

De sleepbootkapitein kwam terug en maakte het losgeslagen vaartuig weer vast aan de sleep. Hij bedankte onze vrienden voor de hulp en riep dat hij hun bij gelegenheid graag van dienst zou zijn.

„Laat maar zitten!” riep Sietse lachend.

Op de steiger stond een hele rij dames en heren naar onze schippers te wenken en te roepen.

„Ga er heen, Sietse!” riep Kees. „Die mensen willen ons bedanken!”

„Nou vooruit! Omdat jij het zo graag wilt!” zei Sietse en stuurde de Kameleon naar de wal.

„Jongelui!” riep een meneer. „Jullie hebben kranig werk geleverd. Ik vond het heel eng toen dat kleine bootje van jullie naast die grote schuit in de verdrukking dreigde te komen!”

„’t Was helemaal niet eng,” zei Sietse. „Onze boot kan zo’n schuit gemakkelijk wegduwen! Zelfs al was ze vol geladen geweest met modder.”

„Ik geloof het graag!” zei een andere meneer. „Jullie hebben een geweldige boot!”

„Komen jullie mee?” riep een dame, „we gaan jullie trakteren!”

Iemand wilde een inzameling houden om de jongens een

beloning te geven, maar dat wilden Hielke en Sietse beslist niet.

„Wij mogen geen geld aannemen,” zei Hielke.

„Maar wij mogen wel getrakteerd worden!” riep Kees en hij ging gauw met de mevrouw mee die al aan een kelner limonade en gebak bestelde. Zo zaten onze vrienden weldra in een grote kring belangstellenden te smullen van al het lekkers dat hun werd aangeboden. Kees deed weer volop z'n best om zo snel mogelijk heel veel naar binnen te werken. De eigenaar van de tweemaster bleek een Engelsman te zijn. In gebroken Hollands prees hij de jongens voor hun dapper optreden. Hielke en Sietse lachten. Zij vonden het allemaal erg overdreven wat de mensen zeiden. Zij wisten immers precies wat de Kameleon kon presteren en dus was er helemaal geen sprake geweest van moed, durf en doorzettingsvermogen, zoals er werd gezegd. Ze hadden gewoon even een schuit opzij geduwd en dat was voor de Kameleon een eenvoudig karweitje, nietwaar? Ze hadden wel langer mogen blijven smullen, maar het werd tijd om naar huis te gaan.

„Nu al?” riep Kees verbaasd.

„Blijf jij maar hier,” zei Sietse. „Jij kunt best naar de ,Woudaap' lopen!”

Maar dat wou Kees niet. Hij had zoveel gegeten dat hij er tegenop zag om met zo'n volle maag een eind te moeten lopen en dus ging hij mee in de Kameleon, die snel vertrok. De dames en heren keken dat bijzondere bootje met bewondering na.

„Ik wil wel geloven dat jullie je nooit vervelen,” zei Wilma.

„Met zo'n boot als deze beleef je altijd wat!”

„Je zou met deze boot best veel geld kunnen verdienen,” zei Jaap.

„Dat — hik — willen die stommeriken — hik — niet!” riep Kees die door het snelle en overmatige eten de hik had gekregen.

„Jij bent zelf een stommerik!” riep Sietse. „Zodra jij een paar centen hebt versnoep je ze meteen!”

„Maar — hik — je moet eerst — hik — centjes hebben om te — hik — kunnen snoepen!” riep Kees.

„Wat zal jouw moeder verbaasd zijn als jij straks geen boterhammen lust!” zei Louw.

„Wie zegt — hik — dat ik geen boterhammen lust?” vroeg Kees.

„Als ik zoveel had gesnoept als jij,” zei Wilma, „zou ik geen boterhammen meer lusten!”

„Maar jij bent er ook niet op getraind, Wilma,” zei Sietse.

„Kees heeft al een jarenlange snoepervaring. Daarom zijn

ook al z'n kiezen hol!"

„Is het waar Kees?" vroeg Wilma. „Laat je kiezen eens zien?"
„Jullie zijn goed — hik — vervelend!" riep Kees, „en leg — hik — nu maar aan!"

Ze hadden de ‚Woudaap' bereikt en Kees sprong op de wal.
„Smakelijk eten!" riep Sietse.

„Krijg de hik!" riep Kees.

Daar moesten ze allemaal hartelijk om lachen. De Kameleon voer terug naar het boothuis. Wilma, Louw en Jaap holden naar huis en Hielke en Sietse gingen naar de smederij.

„Zo jongens!" riep Klinkhamer, „is het weer tijd om te eten? Dan gaan we maar meteen!"

Ze gingen naar de huiskamer waar moeder juist de verse koffie in de kopjes schonk. Tijdens het eten vertelden Hielke en Sietse dat er een jongen was weggelopen uit Terwispel en dat mevrouw Jellema hem geld had gegeven voor de terugreis.

„Waarom was hij weggelopen?" vroeg Klinkhamer.

„Omdat hij een slecht schoolrapport had," zei Sietse.

„Daar hoeft je toch niet voor weg te lopen," vond Klinkhamer.

„Welnee," zei Hielke. „Wij zullen het vast niet doen!"

„Natuurlijk niet!" zei Sietse, „wij lopen niet weg! Wij varen weg!"

Over de traktatie die de jongens bij het Paviljoen hadden genoten, vertelden zij niets want ze werden gestoord door de komst van Gerben.

„Goedenavond allemaal!” riep Gerben op z’n gebruikelijke luidruchtige manier. „Ik hoop niet dat ik stoer, maar ik wou even zeggen dat ik hem toch maar koop, Klinkhamer!”

„Dat is best, Gerben!” zei Klinkhamer. „Je stort het geld maar op de bank en dan mag je hem meenemen wanneer je maar wilt!”

„Zijn er geen andere kopers geweest?” vroeg Gerben.

„Nee, niemand,” zei Klinkhamer. „Maar ja, wat wil je? Het is tenslotte al een oud beestje!”

„Wat heb je gekocht, Gerben?” vroeg Sietse.

„Een oude stoomlocomobiel!” zei Gerben.

„Wat moet je daarmee?” vroegen Hielke en Sietse verbaasd.

„Daar kan ik van alles mee!” zei Gerben. „Ik kan ermee uit rijden gaan, maar dat gaat niet erg snel. Daarom maak ik er maar een stoomboot van!”

„Dat kun je niet!” riep Sietse. „Hoe wou jij een boot bouwen? Je kunt niet eens lassen!”

„Jongetje!” riep Gerben, „denk niet dat ik niets kan! Ik rij de locomobiel in de praam en leg een drijfriem vanaf het vliegwiel naar een wiel dat op de as zit waaraan ook de schroef

is bevestigd. Geloof maar van mij dat zo'n sterke locomobiel met gemak een grote schroef kan laten rondgieren! Nou, en dan vliegt de praam door het water!"

„Meen je dat nu werkelijk?" vroeg Hielke.

„Natuurlijk meen ik dat!" riep Gerben. „Jullie hebben nu lang genoeg de beste boot van het meer gehad, laat mij nu eens met wat beters uit de hoek komen. Tjonge, wat zal mijn boot door iedereen bewonderd worden. Ik poets de locomobiel heel erg glimmend! Er zit veel koper aan en dat glanst prachtig in de zonneschijn. En ik kan flink wat steenkool in de praam bergen, zodat ik net zolang kan varen als ik maar wil!"

„Dat is niet waar!" riep Sietse, „want het vuur moet steeds bijgevuld en opgepord worden. En je kunt geen twee dingen tegelijk doen! Want kolen scheppen en tegelijk ook sturen, kan nooit!"

„Ik neem er een stoker bij!" zei Gerben. „Er zijn vrijwilligers genoeg die mee willen varen! En dan ga ik een wedstrijd houden met de Kameleon wie het eerst aan de overkant is. En ik weet nu al wie dat gaat winnen! Dat zijn — ikke — zelf!"

„Poeh!" riep Sietse, „zo'n zware locomobiel zakt door de bodem van de praam! En de stoomketel moet eerst gecontroleerd worden, voordat je ermee mag werken!"

„Hij is al gecontroleerd!" zei Gerben, „en goedgekeurd!"

„Hoe hebben ze dat gekeurd?” vroeg Hielke.

„Wel, ze pompten de ketel boordevol water!” zei Gerben.

„Ze pompten net zo lang tot er een spanning in was van twintig atmosfeer. De ketel bleef heel en er was nergens een lek. Zo werd hij goedgekeurd voor tien atmosfeer! Maar ik heb al genoeg aan zes atmosfeer. Dan giert het vliegwiel rond als de propeller van een vliegtuig. En reken maar dat de praam dan geweldig hard vaart!”

„Ik geloof er niets van!” riep Sietse. „En zo’n zware dreunende machine rammelt de hele praam uit elkaar.”

„Maar ik ga de boot extra verstevigen!” zei Gerben. „Ik maak de vloer dubbel sterk en leg dikke balken onder de wielen. Ook moet ik een ijzeren plaat op de vloer leggen, anders komen er ongelukken van!”

„Waarom een ijzeren plaat op de vloer?” vroeg Hielke.

„Wel, een man in Stavoren had ook een stoomlocomobiel in een praam gezet en ging er mee varen. Het ging zo geweldig snel dat iedereen er versteld van stond. In een ommezien voer hij van Stavoren naar Sneek. Op de terugweg moest hij het vuur verschonen. Dat wil zeggen, de slakken eruit trekken zodat er geen sintels op het rooster bleven liggen. Maar wat wil nu het geval? De man trok de gloeiende slakken zomaar uit het vuur en liet ze op de houten vloer vallen. De vloer ging

branden en er kwam een groot gat in de bodem. De praam liep vol en midden in het Morra meer is de stoomboot gezonken. De man werd door de politieboot gered, maar mij zal zo iets niet overkomen en daarom leg ik een ijzeren plaat op de vloer!”

„Jij praat erover alsof je er verstand van hebt,” zei Sietse.

„Maar zonder een machinistendiploma mag je niet met stoommachines werken!”

„Ik heb thuis een kast vol diploma's!” riep Gerben. „Wat dat betreft zit ik wel goed. Maar jij knijpt 'm omdat je bang bent dat mijn boot sterker en sneller zal zijn dan de Kameleon! Maar er is altijd baas boven baas en daar moet je maar aan wennen, Sietse Klinkhamer! Verder wens ik jullie goedenavond en tot ziens!”

Opgewekt fluitend ging Gerben naar huis.

„Heeft hij werkelijk een machine gekocht, vader?” vroeg Hielke.

„Jazeker,” zei Klinkhamer. „Gerben heeft weer eens iets bijzonders gekocht. Hij zal wel zoals altijd voor de nodige sensatie zorgen!”

In bed lag Sietse nog lang te praten over de stoommachine van Gerben, maar Hielke lachte erom en zei: „Ik moet dat ding eerst zien, voor ik het allemaal geloof!”

„Denk jij dat Gerben ons voor de gek houdt?” vroeg Sietse.

„Het zou de eerste keer niet zijn!” zei Hielke. „Welterusten!”

Hielke sliep meteen, maar Sietse had een onrustige nacht. Hij droomde van een botsing tussen de Kameleon en de praam van Gerben, waarbij de stoomketel met een luide knal uit elkaar vloog, Sietse schrok ervan wakker. Het draairaam van hun kamertje stond te klapperen in de wind. Heee? Wind? Wat was er ook weer met wind? Sietse probeerde het zich te herinneren terwijl hij slaapdronken het raam vastzette.

O, ja! Met stormachtig weer zouden de dieven het schilderij weghalen. Maar het was nog geen storm. Tevens was het buiten al vrij licht. Sietse zag op de wekker dat het vijf uur was en vlug kroop hij weer onder de wol.

’s Morgens moest Hielke hem wakker maken. Sietse lag alweer te dromen, maar ditmaal was het een plezierige droom en hij lachte nog toen Hielke hem wekte.

„Wat heb jij een pret?” vroeg Hielke verwonderd.

„Ja, joh,” zei Sietse, „ik droomde dat Gerben een wedstrijd met ons wilde houden, maar de stoommachine wilde niet draaien. Gerben porde in het vuur en schepte er een vracht kolen op zodat de hele omgeving zwart zag van de rook. Maar de machine vertikte het om te draaien totdat de hele ketel plotseling smolt. Gerben had vergeten er water in te doen.

Tjonge, wat heb ik gelachen!”

„Die locomobiel van Gerben zit jou zeker wel dwars,” zei Hielke.

„Je droomt er zelfs van! Maar geloof mij, die locomobiel bestaat alleen in de fantasie van Gerben!”

„Misschien wel,” zei Sietse, „maar vader zegt dat Gerben wel iets bijzonders heeft gekocht en dat hij daarmee weer voor de nodige sensatie zal zorgen!”

„Dat hoop ik!” zei Hielke lachend. „Wie weet wat we met hem gaan beleven. Maar een locomobiel in een praam, daar geloof ik geen woord van!”

Die dag las Klinkhamer in de krant hoe zijn zoons een grote zandschuit hadden weggeduwd en daarmee een ravage hadden weten te voorkomen in de verzameling plezierboten die bij het Paviljoen lagen. Er stond een foto bij van de kleine Kameleon naast een heel grote zandschuit.

„En dat vertelt ons maar niets!” riep Klinkhamer verontwaardigd tegen z’n beide zoons. „De krant vindt het een bericht waard, maar jullie geven er geen kik over! Of is het wegduwen van zulke grote schepen voor jullie dagelijks werk?”

„Welja,” zei Sietse, „het had niets te betekenen! We moesten het alleen heel vlug doen, anders was de schuit tussen de

plezierboten geknald!”

„Hm. Ja, ja! En jullie wilden geen beloning aannemen, waarna de dankbare eigenaars jullie rijkelijk hebben getrakteerd?” las Klinkhamer verder.

„Aha!” riep moeder, „ik zag gisteravond hoe zij met lange tanden aten! Maar de heren waren toen nog vol van de traktaties!”

„Ja moeder,” zei Hielke, „maar we konden u toch niet in de steek laten met uw lekkere boterhammen? Daarom hebben wij ze toch opgegeten!” Moeder schudde haar hoofd.

„Die jongens van ons,” zei Klinkhamer. „Ze zeggen weinig maar doen veel! Het zijn rasechte schippers!”

HOOFDSTUK IV

Het wissewasje van Kees

Hielke en Sietse zijn rare snijbonen.

Op het meer stonden flinke golven. Het woei hard en de wind wakkerde steeds meer aan. De Kameleon voer dapper tegen de wind in naar de overkant. Wilma vond dat het beter was terug te keren.

„Wij hebben wel in veel zwaardere stormen gevaren,” zei Sietse, „dat beetje wind heeft niets te betekenen.”

„Maar wat moeten wij in het dorp aan de overkant doen?” vroeg Jaap. „Er komt misschien ook nog regen!”

„Met zoveel wind komt er geen regen,” zei Hielke. „En wij hebben stukken zeildoek om onder te schuilen!”

Er waren slechts weinig boten op het meer. Bij de ingang van het kanaal kwam de tweemaster van de Engelsman hen tegen. Hij stak een hand op als groet en onze vrienden deden hetzelfde.

„Die meneer komt uit Londen,” zei Kees, want op de achterspiegel van de boot las hij „Marion London>’.

„Hoe weet zo’n man hier de weg?” vroeg Wilma.

„Hij heeft een hulpschipper aan boord,” zei Sietse. „Dat is die man in de zwarte trui. Hij komt uit Leeuwarden en hij kent alle vaarwaters op z’n duimpje!”

„Dat lijkt mij wel een mooi beroep!” vond Jaap.

„Hulpschipper op een plezierjacht. Je vaart voor je plezier en verdient nog geld op de koop toe!”

„Maar ’s winters verdienen je niets!” zei Hielke. „Dan varen hier geen buitenlanders!”

Ze voeren nu het dorp binnen tot ongeveer het midden en daar liet Sietse de Kameleon keren om terug te varen naar het meer.

„Ik dacht dat jullie in het dorp zouden aanleggen!” verbaasde Wilma zich. „En nu gaan we zomaar weer terug? Wat voor zin had het dan om hierheen te gaan?”

„Ik heb iets gezien wat ik graag weten wou!” zei Sietse.

„De inbrekers maken hun boot klaar voor vannacht. Jullie krijgen vast bezoek van de schilderijdieven!”

„Brrr!” riep Kees, „ik zou niet graag in het ,Heerenhuis’ willen slapen. Stel je voor dat zo’n kerel plotseling voor je bed staat. Ik zou moord en brand gillen!”

„Jij hebt een hazehart!” zei Sietse.

„Lusten hazen snoep?” vroeg Louw.

„Ja! De Paashaas is dol op chocoladeëieren!” riep Hielke.

„Maar jullie durven daar ook niet de nacht door te brengen,” zei Kees.

„Ik zou het best willen!” pochte Sietse.

„Kom maar bij ons logeren,” nodigde Jaap.

„Ik ook?” vroeg Louw.

„Als Hielke ook meedoet, worden dat drie logé’s,” zei Wilma.

„Maar er is geen bed in de logeerkamer. Eén kan er bij Jaap slapen. Maar waar laten wij de andere twee, Jaap?”

„Het is maar gekheid!” zei Hielke. „Wij slapen gewoon thuis! En misschien komen de dieven helemaal niet!”

„Ik ben niet bang,” zei Wilma. „Ik doe de deur van m’n kamertje op slot, dan kan niemand bij mij komen.”

„Wij hebben geen last,” meende Jaap. „De dieven willen alleen maar naar de vliering!”

„Ik vertrouw zulke lui niet!” zei Kees. „Ik ben blij dat de ,Woudaap’ goed ver uit de buurt is!”

„Als jij zo bang bent, zal ik aan Gerben vragen of hij een keer bij jou wil komen spoken!” plaagde Sietse.

„Ha! Gerben is zelf bang in ’t donker!” riep Kees.

Ze voeren snel het meer over en naderden de ,Woudaap’. Plotseling riep Kees verschrikt: „Waar is mijn boot? Mijn roeiboot is weg!”

„Daarginder ligt er een, bij de stenen brug!” wees Louw.

„Hoe kan dat?” riep Kees. „De boot kan niet tegen de wind in zijn weggedreven! Ga er gauw heen Sietse!. Er is vast iemand die hem wil stelen!”

De Kameleon draaide de steven weer in de wind en voer naar de stenen brug. Maar daar bleek het bootje niet de roeiboot van Kees te zijn.

„Waar moeten we nu zoeken?” riep Kees.

„We gaan even in de poldervaart kijken,” zei Sietse.

Ze voeren onder de stenen brug door. Bij de boerderij van Brandsma lag ook een roeiboot, maar het was niet die van Kees. De knecht van de boer vroeg wat de jongens zochten.

„Mijn boot is gestolen!” riep Kees. „Is hier ook iemand voorbij gevaren?”

„Er kwam hier vandaag maar één praam voorbij,” zei de knecht, „en die was van Gerben. Misschien heeft hij je boot wel gezien!”

„We gaan naar Gerben,” besloot Kees en ze voeren terug naar de boerderij van Jellema waar de praam voor de wal lag.

„Gerben is er!” riep Kees en hij holde het erf op. De anderen volgden hem. Bij de wagenloods stond Gerben.

„Tjonge!” riep hij, „wat hebben we weer een haast! Je zou het bijna niet geloven dat jullie vakantie hebben!”

„Gerben!” riep Kees met trillende stem. „Mijn boot is gestolen! Weet jij wie hem heeft meegenomen? Heb je er iemand mee zien varen?”

„Ligt jouw boot niet meer voor de wal?” vroeg Gerben.

Allemaal riepen ze in koor dat de boot er niet lag.

„En is hij niet gezonken?” vroeg Gerben.

„Dat kan niet!” riep Kees. „De boot is van hout!”

„Zo, zo,” zei Gerben peinzend, „zomaar verdwenen? Wie kan dat gedaan hebben? Wacht! Daar gaat Sjoerd de postbode. Misschien heeft hij onderweg iets gezien.”

Gerben begon luid te roepen: „Sjoerd! Sjoerd!”

Onze postbode hoorde het en fietste het erf op. Bij Gerben en de jongens stapte hij af en vroeg:

„Wat is dat voor geschreeuw? Heb je weer een flauwe grap bedacht?”

„Noem jij het maar een grap als je boot gestolen is,” zei Gerben. „Hier! Deze jongens komen bij de ‚Woudaap’ en wat zien ze? Niets! Want de boot van Kees lag er niet meer. Ze vroegen mij of ik er iemand mee heb zien varen, maar dat heb ik niet. Heb jij toevallig iemand in Kees z’n boot gezien?”

„Nee!” zei Sjoerd. „Ik heb helemaal geen boot zien varen, want het is toch geen weer om te gaan roeien of zeilen? En wat ik verder nog zeggen wou: dat geschreeuw van Sjoerd,

Sjoerd, wil ik niet meer horen. Voortaan roepen jullie netjes: meneer Bonnema!!”

Sjoerd fietste snel weg want wat hij verwacht had, gebeurde meteen. Gerben begon te schelden:

„Eigenwijze postzegellikker! Meneer Bonnema? Holle bolle postzak! Klepperende brievenbus. Botendief! Jij weet er wel meer van!”

Sjoerd fietste lachend naar het dorp, maar Kees vroeg:

„Is het waar, Gerben? Weet Sjoerd er meer van?”

„Zeur niet!” riep Gerben. „Ga naar je vader! Die moet het toch gezien hebben als iemand er met je boot vandoor is gegaan? Of had je het al aan je vader gevraagd?”

„Nee, nog niet,” zei Kees, „maar dat ga ik nu meteen doen!” Hij liep het erf af en de anderen gingen mee. Gerben riep hen na: „En voortaan noemen jullie mij netjes meneer Zonderland, begrepen?”

„Jawel meneer Zonderland! Dag meneer Zonderland!” was het antwoord van de vrienden.

Ze keerden met de Kameleon naar de ‚Woudaap’ terug. Dijkstra stond op de stoep voor de molen.

„Vader!” riep Kees. „Weet u wie mijn boot heeft? Ze is verdwenen!”

„En weet jij het niet?” vroeg Dijkstra.

„Ik weet van niets!” riep Kees. „Wij hebben het al aan Gerben gevraagd en aan Sjoerd Bonnema, maar zij hebben mijn boot nergens zien varen!”

„Zooo? Hebben zij de boot niet zien varen?” zei Dijkstra.

„Dan weet ik het ook niet! Ga maar gauw naar veldwachter Zwart!”

„Vooruit Sietse!” riep Kees. „Direct naar het dorp! Ik moet zo gauw mogelijk naar Zwart. We mogen geen minuut verliezen! Hoe eerder de politie ingrijpt hoe kleiner de voorsprong van de dief wordt!”

„Ik vind het allemaal wel opwindend!” zei Wilma. „Er is hier steeds iets bijzonders te doen!”

„Als je erop uittrekt,” zei Sietse, „beleef je steeds wel wat! Maar dat ze de boot van Kees zomaar bij de ‚Woudaap’ hebben durven wegnemen, vind ik wel brutaal!”

„Zeg Kees?” vroeg Louw, „lag je boot er vanmorgen nog toen we gingen varen?”

„Jazeker!” zei Kees. „Ik heb er nog regenwater uitgehoofd. Of was dat gisteren? Nu weet ik het niet meer. Dat komt van de spanning. Kan de boot niet sneller, Sietse?”

„Wind je niet op,” suste Sietse, „we varen al ver boven de maximum snelheid!”

„Hoe kun je dat controleren?” vroeg Jaap. „Heb je een

kilometerteller?”

„Welnee! Sietse maakt maar een grapje!” zei Hielke.

„Ik moet geen grapjes!” riep Kees. „Ik moet zo vlug mogelijk naar het dorp!”

En dan keek hij verbaasd omdat ze al onder de brug doorvoeren.

„We gaan naar het Raadhuisplein!” zei Sietse. „Zwart zal wel op het gemeentehuis zijn.”

Dat had hij goed geraden want toen zij bij het plein aanlegden kwam meneer Zwart juist uit het gemeentehuis.

„Meneer Zwart! Meneer Zwart!” riep Kees luid. „Mijn boot is gestolen!”

Kees sprong op de wal en holde naar Zwart die verwonderd was blijven staan. Alle vrienden holden Kees achterna en zo was Zwart weldra omringd door de hele club.

Kees vertelde nogal zenuwachtig dat z'n boot gestolen was.

„Weet je dat zeker?” vroeg Zwart.

„Vraag het maar aan de jongens!” riep Kees.

„De boot is inderdaad weg!” zei Hielke.

„En hebben jullie al gezocht?” vroeg Zwart.

„Jawel, meneer Zwart!” zei Kees. „En we hebben ook aan Gerben en Sjoerd gevraagd of zij mijn boot hadden gezien.”

„Aha! En wat zeiden de heren?” vroeg Zwart.

„Dat zij niemand met mijn boot hadden zien varen,” zei Kees.

„En toen zei mijn vader dat ik maar gauw naar u moest gaan!”

„Juist,” zei Zwart, „en wat wil jij nu dat ik ga doen?”

„Mijn boot opsporen natuurlijk!” riep Kees. „Dat is toch het werk van de politie?”

„Wacht jij eens even vriendje!” zei Zwart bars. „Jij moet niet denken dat de politie er is voor ieder wissewasje! Dat jij je boot niet terug kunt vinden is gewoon een kwestie van communicatiestoornis! Zeg dat maar tegen je vader!”

En Zwart stapte op z’n fiets en vertrok. Kees keek hem geheel verbluft na.

„Wat een rare politieman!” riep hij verontwaardigd. „Ik geef een diefstal aan en hij noteert het niet eens! En wat moet ik tegen m’n vader zeggen? Het is een commu... en nog wat?”

Wilma begon te lachen maar Kees keek reuze kwaad en riep:

„Lach jij maar! Vannacht roven ze jou om een losgeld te eisen! Kom Sietse! We gaan m’n vader vertellen wat Zwart heeft gezegd!”

Ze gingen weer aan boord en voeren snel terug naar de ‚Woudaap’.

Toen zij aanlegden kwam Dijkstra uit de molen en vroeg:

„Wat zei meneer Zwart?”

„Die is gek!” riep Kees terwijl hij op de wal sprong. „Hij noteerde de diefstal helemaal niet!”

Dijkstra begon langzaam naar het schuurtje naast de molen te lopen, Kees liep met hem mee en vertelde heel verontwaardigd dat Zwart had gezegd:

„Het is een commenie... een commenu... een comme...”

„Nou, komt er nog wat van?” vroeg Dijkstra.

Maar Kees zei niets meer. Hij keek vol verbazing naar z’n boot die ondersteboven achter het schuurtje op de wal lag.

„Wie?... wie... heeft dat gedaan?” vroeg hij stotterend.

„Ja jongetje,” zei Dijkstra. „Jij was onze afspraak van gisteren natuurlijk weer helemaal vergeten, hè? Wij zouden de boot op het droge trekken en schoonmaken omdat ze van onderen opnieuw geteerd moet worden, dat wist je toch?”

„Ik was het helemaal vergeten,” zei Kees blozend.

„Dat is dan heel jammer voor jou,” zei Dijkstra, „want moeder had pannenkoeken willen bakken, maar dat feest gaat nu niet door!”

Kees keek heel beteuterd en z’n vrienden konden het lachen nauwelijks verbergen. En dan vroeg Sietse:

„Mag ik raden wie er geholpen hebben om de boot uit het water te trekken?”

„Vertel het maar, Sietse!” zei Dijkstra.

„Dat waren Gerben en Sjoerd!”

„Heel goed! Maar je vergeet er nog één!”

„Veldwachter Zwart!” riep Wilma.

„Juist!” zei Dijkstra. „Zij hebben mij alle drie spontaan geholpen zonder dat ik erom hoefde te vragen. Maar de eigenaar van de boot was in geen velden of wegen te zien, hè Keessie?”

„Dan hebben jullie mij dus allemaal voor de gek gehouden!” riep Kees kwaad. „En ik werd reuze zenuwachtig, maar dat vonden jullie niet erg. Ik vind het gemeen! En dat is het!” Kees ging in huis en sloeg de deur met een luide knal dicht. En toen bakte moeder Dijkstra toch maar pannenkoeken voor hem.

De jongens gingen die dag niet meer varen, het stormde en dan is er op het meer niet veel te beleven, ’s Avonds ging Sietse vroeg naar bed. Moeder vroeg of hij ziek was maar Sietse zei dat hij erg veel slaap had. Een half uurtje later ging Hielke ook naar bed want als de wind om de hoeken van het dak giert, ligt het extra behaaglijk onder de dekens. Sietse zat rechtop in ’t bed toen z’n broer het kamertje binnenkwam.

„Ik dacht dat je al sliep,” zei Hielke.

„Welnee!” zei Sietse. „Ik zit naar de vaart te kijken. Ik verwacht die twee inbrekers met hun bootje. Zodra zij hier

voorbij gaan, ga ik er achteraan. Ik wil weten hoe die inbraak afloopt.”

„Maar het is pas negen uur,” zei Hielke. „Die lui komen misschien niet eerder dan middernacht!”

„Dat is best mogelijk,” zei Sietse. „Daarom stel ik voor dat wij om de beurt de wacht houden. Ga jij maar slapen. Ik wek je wel als het jouw beurt is.”

Sietse bleef naar de vaart turen en Hielke sliep weldra als een roos. De uren verstreken maar in de vaart kwam geen boot voorbij. De torenklok had reeds twaalf slagen over het dorp laten galmen toen Hielke wakker werd.

„Hee,” fluisterde hij, „heb je mij gewekt? Hoe laat is het?”

„Na twaalfen,” fluisterde Sietse, „maar ik heb nog niets gezien!”

„Misschien komen ze hier niet voorbij,” vreesde Hielke. „Ze kunnen ook halfweg de ,Woudaap’ bij de polderdijk aanleggen en dan langs het Kerkp pad naar het dorp gaan. Dan komen ze achter de tuin van het ,Heerenhuis’.”

„Dat doen ze niet, het is veel te ver lopen!”

„Maar als zij het wel doen, zitten wij hier voor niets te wachten.”

„Over een uur ga ik het dorp in,” zei Sietse. „Dan... wacht... wat is dat? Ja! Daar komt een bootje!”

Hielke zag het ook.

„Dat zijn ze,” fluisterde hij, „ze varen naar het Raadhuisplein!”

Maar dat deden de heren inbrekers niet. Tot grote verbazing van onze tweeling legde het bootje bij het erf van Klinkhamer aan.

„Komen ze hier ook inbreken?” vroeg Hielke.

„Welnee. Ze leggen hier hun bootje neer en lopen dan over ons erf naar de weg,” fluisterde Sietse. „Ze zijn hier dicht bij het meer en kunnen er dan vlug vandoor gaan. Maar ik zal het hun beletten!”

Sietse trok vlug z’n overall aan en Hielke deed het ook.

Intussen zagen zij hoe de twee mannen langs de heg van de tuin van de dokter naar de smederij liepen. En daar verdwenen zij uit het zicht. Sietse opende zachtjes de deur van hun kamertje en het tweetal sloop de trap af en door de keukendeur naar buiten.

Daar trokken zij hun schoenen aan. Sietse ging meteen op de weg kijken. Er was niemand meer te zien.

De inbrekers konden nog niet in het dorp zijn want dan hadden zij hard moeten lopen. Dat deden zij natuurlijk niet. Zij gingen sluipend langs de huizen. Opeens zag Sietse hen in het licht van een lantaarn. Hij holde terug naar het boothuis.

„Ze zijn al voorbij het huis van Zwart,” zei hij tegen Hielke en haalde een stelsleutel uit de Kameleon.

„Wat moet je daarmee?” vroeg Hielke.

„Ik draai een bougie uit hun motor,” zei Sietse en dat vond Hielke een heel goed idee.

Sietse ging in het bootje van de inbrekers en schroefde vlug een bougie uit de aanhangmotor. Hij bracht de sleutel en de bougie in het boothuis en zei:

„Kom we gaan naar het dorp!”

Ze liepen zo dicht mogelijk langs de huizen zodat ze niet zo gauw ontdekt zouden worden. Bij het huis van Zwart was alles in diepe rust.

„Moeten wij Zwart ook waarschuwen?” vroeg Hielke.

„Ik denk dat Zwart niet thuis is,” zei Sietse. „Hij weet immers dat de inbraak in een stormachtige nacht zal gebeuren!”

En stormachtig was het. Het waaide hard, de wind gierde door de bomen in de tuin van het ‚Heerenhuis’ en dat kwam de inbrekers goed van pas. Hielke en Sietse bereikten spoedig het ‚Heerenhuis’ maar omdat er aan de voorkant niets te zien was, liepen zij door naar de kerk en dan langs de pastorie. Zo kwamen zij op het Kerkpad dat achter langs de huizen liep. Iemand op een fiets kwam hen tegemoet. Doordat de fietser geen licht op had, konden Hielke en Sietse ternauwernood

op tijd aan de kant gaan. Zij drukten zich stijf tegen een schutting toen de fietser hen passeerde.

„Wie was dat?” vroeg Hielke.

„Dat weet ik niet,” zei Sietse, „misschien iemand die naar een familiefeestje is geweest.”

Maar als hij had geweten wie de fietser was, zou hij hem zeker hebben laten schrikken door te roepen:

„Welterusten Gerben!”

Want het was hun grote vriend die van de boerderij kwam, waar hij had moeten helpen bij de geboorte van een kalfje.

Om vlug thuis te zijn en tevens om geen politie te ontmoeten, want het licht van z'n fiets deed het niet, was Gerben langs het Kerkpad gereden. Maar toen hij de eerste huizen naderde zag hij twee gedaanten langs de schuttingen sluipen. Gerben stopte en bleef kijken. Als dat tweetal dichterbij kwam zou het misschien raadzaam zijn terug te gaan. Nu was Gerben wel sterk, maar als je niet weet of je tegenstanders misschien ook vuurwapens hebben, moet je wel voorzichtig zijn.

Maar de twee geheimzinnige mannen bleven staan en klommen vervolgens over een schutting. Dat zijn inbrekers, begreep Gerben en voorzichtig reed hij naar de schutting. Hij ging op de bagagedrager staan en kon zo in de tuin kijken. Nee maar! Die ene inbreker leek wel een aap! Gerben zag vol

verbazing hoe de man heel vlug tegen een regenpijp omhoog klom. En dat nog wel bij het hoge ‚Heerenhuis’! Gerben wist wat hem nu te doen stond. Hij fietste vlug het Kerkpad af en zag in z’n haast Hielke en Sietse niet die hij bijna omver reed. Onze schippers liepen verder naar de schutting achter het ‚Heerenhuis’ en klommen er tegenop om er overheen te kijken.

„Kijk,” fluisterde Sietse, „die ene is al in de dakgoot. Nu gaat hij naar het raam van de vliering!”

„Het wordt spannend,” fluisterde Hielke, „maar ik zie nergens een politieman. Of wacht. Ja, er zit iemand achter de struiken!”

Inderdaad zat Zwart met enige politiemannen in de tuin verscholen. Zij droegen zwarte jassen over hun uniformen. De inbrekers zaten dus in de val. Wanneer de man op het dak met het schilderij naar beneden zou komen, zou de politie ingrijpen. De politie had alles goed georganiseerd, maar... er was ook nog een zekere Gerben, want wat deed Gerben? Hij fietste snel naar de voorkant van het ‚Heerenhuis’, wierp z’n fiets tegen de muur en trok uit alle macht aan de meertonige bel die alarmerend door het huis galmde. De dief op het dak liet zich als de weerlicht langs de regenpijp naar beneden glijden en wilde met z’n maat over de

schutting vluchten.

Maar daar stonden plotseling drie politiemannen.

Uit het bloemperk bij de voordeur was ook iemand tevoorschijn gekomen, die bars aan Gerben vroeg waarom hij aan de bel trok. Gerben gaf geen antwoord maar greep de man meteen vast waarop zij al vechtende in het bloemperk rolden. Op de bovenverdieping schoof meneer Kort een raam open en riep naar beneden:

„Wie is daar?”

„Er zijn inbrekers!” riep Gerben hijgend. „Ik heb er één te pakken!”

Hij duwde z'n slachtoffer met het gezicht in de modder van het bloemperk zodat de man geen kik kon geven. Toen kwamen over de tuinmuur naast het huis nog twee personen klauteren. Ze gingen er meteen vandoor. Het waren de inbrekers die over de muur moesten vluchten omdat de politie hun de weg naar de schutting had afgesneden.

Als zij hadden geweten dat de deur in de muur niet op slot was, hadden zij zich de nogal moeilijke klim over de muur kunnen besparen. Maar de politie wist wel dat de deur los was en kwam erdoor stormen om de dieven te achtervolgen.

Gerben wist niet wat hij zag, hij keek stomverbaasd en vergat z'n tegenstander stevig vast te houden, waarop die zich een

weinig wist op te richten en riep:

„Stommerik! Ik ben brigadier De Boer!”

En daar was Zwart ook.

„Stop Gerben!” riep hij. „Je bent weer helemaal fout!”

Gerben stond op en zei: „Maar ik zag., ik kwam waarschuwen...”

„Jij hebt alles bedorven!” riep de brigadier en hij had een dubbel kwaad gezicht omdat het zwart zag van de modder. Hielke en Sietse kwamen aanrennen.

„De boot van de dieven ligt achter de smederij!” riepen zij.

„Dan met z’n allen erop los!” riep Zwart en de brigadier, Gerben en de jongens holden naar het erf van Klinkhamer.

De dieven die door twee agenten op de hielen werden gezeten, vluchtten de tuin van de notaris in. In het donker tussen de struiken wisten zij buiten het bereik van de politie te blijven. Vanuit de tuin van de notaris kropen ze in de tuin van meneer Siegerdsma en vervolgens in de tuin van de dokter. Ze moesten nog door één heg en waren dan bij hun boot. Op dat moment kwamen de brigadier en Gerben gevolgd door Zwart en de jongens langs de smederij rennen.

„Halt! Politie!” riep de brigadier.

Maar de dieven duwden hun bootje reeds van de wal en probeerden hun motor te starten.

Sietse holde naar het boothuis en kwam in een ommezien met de Kameleon voor de wal. De brigadier en Gerben stapten vlug bij Sietse aan boord en de Kameleon voer naar het bootje van de inbrekers die nog steeds bezig waren met het starten van hun motor.

„Het is afgelopen heren!” riep de brigadier. „Jullie zijn onze arrestanten!”

De twee jonge mannen keken heel beteuterd, zij zagen dat zij tegen die overmacht van politie niets konden beginnen en zonder tegenstribbelen lieten zij hun bootje door de Kameleon naar de wal duwen. Zwart en de twee andere agenten namen hen gevangen en zo werd het tweetal naar de cel achter het gemeentehuis gebracht.

De Kameleon werd weer in het boothuis geborgen en Hielke legde het bootje van de inbrekers stevig aan de wal vast.

Ons tweetal sloop stilletjes in huis en lag weldra in bed, waar Sietse meteen in slaap viel. Door het gebulder van de storm hadden hun ouders niets gehoord en Klinkhamer keek de volgende morgen heel verwonderd toen veldwachter Zwart vroeg waar Hielke en Sietse waren.

„Hebben ze weer wat uitgehaald?” vroeg Klinkhamer.

„Welnee,” zei Zwart, „ik kan mij zelfs niet herinneren wat voor streken uw zoons de laatste tijd hebben uitgehaald.

Integendeel, ik heb niet over hen te klagen.”

„Ik wil ook niet dat er iemand klachten over hen heeft,” zei Klinkhamer.

„Ah, daar komen de heren!” zei Zwart.

Hielke en Sietse kwamen door de achterdeur de smederij binnen.

„Goedemorgen, jongens,” zei Zwart vriendelijk. „Ik kom jullie nog even bedanken voor jullie hulp. Wij hebben een goede vangst gedaan! Veel diefstallen van Friese klokken enzovoort zijn nu opgehelderd. Jullie hadden er zeker voor gezorgd dat hun motor niet wilde starten?”

„Ja,” zei Sietse lachend, „ik had er een bougie uitgedraaid. We hebben hem er zojuist weer ingezet!”

„U mag trots zijn op uw jongens, Klinkhamer,” zei Zwart.

„Zij hebben vannacht geholpen twee dieven te vangen, hoewel die domme Gerben de hele zaak bijna had bedorven.”

En toen kreeg Klinkhamer het hele verhaal te horen.

„Hoe bestaat het!” riep onze smid. „Die twee zijn de halve nacht op stap geweest? En ik heb ze niet eens gemist. Wat zijn jullie toch voor rare snijbonen?”

„Het zijn wakkere jongens!” zei Zwart.

„Rare snijbonen!” herhaalde Klinkhamer.

HOOFDSTUK V

Gerben komt met een verrassing

Het was negen uur toen Louw met Wilma en Jaap bij het boothuis achter de smederij kwam. Binnen zaten Hielke en Sietse in de Kameleon te wachten.

„Hallo,” riep Wilma, „nu is het goed weer om te gaan varen!” En zij liet er meteen op volgen:

„Jaap heeft vannacht niets van de dieven gehoord. Hij sliep door alles heen! Maar ik niet. Ik stond door de gordijnen te gluren toen de inbreker tegen de regenpijp opklom. Maar ik schrok toen de bel zo luid ging. En hebben jullie vannacht nog iets uitgespookt?”

„O niets,” zei Sietse, „we zijn alleen maar even gaan kijken! En Gerben heeft ook geholpen! Hij greep de brigadier van de politieboot in plaats van een dief!”

„Vader vertelde dat jullie de politie zo goed hadden geholpen,” zei Jaap. „Jullie hadden iets met de motor van hun boot gedaan.”

„We hebben er even een bougie uitgeschroefd,” zei Sietse, „dat was alles! En nu allemaal instappen want we gaan

vertrekken!”

Ze voeren het meer op naar de ‚Woudaap’. Kees zat aan de waterkant z’n handen te wassen.

„Ha!” riep hij, toen de Kameleon aanlegde. „Ik heb net op tijd de teer van m’n handen gewassen!”

„Hoe is het met je communicatiestoornis, Kees?” vroeg Sietse.

„Je bedoelt m’n boot? Daar ben ik net mee klaar. Ik heb de bodem geteerd!”

„Ga dan maar gauw zitten,” zei Sietse, „want je zult wel moe zijn!”

Kees kwam aan boord en de Kameleon voer verder.

„We moesten eens met deze boot uit kamperen gaan,” zei Wilma. „Maar we kunnen er niet in overnachten.”

„Wij hebben al eens een kampeertocht gemaakt,” zei Hielke.

„Toen hadden wij een grote praam met een dak erop en daar konden we in wonen. De Kameleon duwde de praam!”

„Het lijkt mij wel leuk om steeds door andere dorpen te varen,” vond Jaap. „Kunnen we dat niet nog eens doen?”

„Die praam is verkocht,” zei Sietse, „dus kunnen we die niet meer gebruiken. En als we een groot schip lenen moet Gerben ook mee, want anders vertrouwt vader het niet.”

„En als we de praam van Jellema nemen?” vroeg Wilma.

„Daar kun je toch niet in slapen?” zei Louw. „Er zit helemaal geen dak op!”

„We kunnen er een kampeertent in zetten,” zei Wilma.

„Dat zou je aan Gerben moeten vragen,” zei Sietse. „Hij loopt daarginds op de dijk. We gaan er even heen.”

De Kameleon voer naar de dijk en legde aan. De vrienden holden naar Gerben die op de dijk liep te praten tegen iemand hoewel er niemand te zien was.

„Tegen wie praat hij?” vroeg Jaap verwonderd.

„Hij is bezig de schapen naar een ander weiland te drijven!” riep Kees die als eerste boven op de dijk was geklommen. Nu zagen de anderen het ook. In het gras aan de achterkant van de dijk liep een kudde schapen, die al grazende naar een weiland liepen waarvan het hek wijd open stond.

„Ha jongens!” riep Gerben. „Willen een paar van jullie naar dat hek lopen en daar de schapen keren die te ver gaan?”

Louw en Jaap holden naar het weiland en bleven voorbij het hek wachten. Spoedig waren de eerste schapen er en gedwee lieten zij zich het weiland in sturen. De hele kudde volgde en dan sloot Gerben het hek.

„Zo! Die zijn binnen!” zei hij. „Het valt niet mee om in je eentje zo’n kudde langs de weg te loodsen!”

„Daarvoor moest je een hond hebben, Gerben!” zei Jaap.

„Het kan zonder hond ook,” zei Gerben. „Het is gewoon een kwestie van praten. Hoe meer je met de dieren praat hoe beter zij je beginnen te begrijpen! Ik heb een man gekend, die had drie koeien. Hij woonde nogal eenzaam en daarom sprak hij de hele dag met z'n dieren. De koeien verstonden hem tenslotte woordelijk. En op een dag probeerde een van de koeien zelfs te antwoorden. Eerst sprak ze nogal onverstaanbaar, maar dat werd gaandeweg beter. De beide andere koeien begonnen toen ook te praten en het resultaat was dat zij op de televisie kwamen. Jullie zullen ze wel eens gezien hebben bij de reclame van roomboter.”

„Zeur niet!” riep Kees. „Dat is allemaal namaak! Die koeien praten niet echt! Het lijkt alleen maar zo!”

„Zou ik me dan zo vergissen?” vroeg Gerben.

„Natuurlijk!” riep Wilma lachend. „Dat weet je wel beter! Maar mag ik je wat vragen, Gerben? Kunnen wij met de praam gaan kamperen?”

„Nee, dat kan niet!” zei Gerben. „Er zou een dak met zijwanden opgebouwd moeten worden en dat wordt te gek voor een weekje kamperen. Dus, het zal niet gaan, jongedame!”

Maar Wilma gaf de moed niet op en zei:

„Er kan toch best een kampeertent in staan?”

„Tja! Alles kan, maar een kampeertent moet flink groot zijn als jullie allemaal meegaan. Je zou er een woonwagen in kunnen zetten, maar dat is ook te gek.”

„Als we een woonwagen hadden, hoefden we niet te varen,” zei Wilma, „dan gingen we rijden!”

„Ik vaar liever!” zei Sietse. „Dan geniet je meer dan in een wagen of een auto!”

„Met een auto kom je verder!” gaf Kees te kennen.

„Maar met een paard en wagen niet!” riep Louw.

„Als ik het goed begrijp,” zei Gerben, „hebben jullie weer eens kampeerplannen? Maar de één wil varen en de ander rijden? Daar weet ik wel een oplossing voor!”

„O ja?” riepen ze allemaal nieuwsgierig. „Wat dan?”

„Wel,” zei Gerben, „varen en rijden!”

„Gaan we dan met een vaartuig dat ook rijden kan?” vroeg Wilma.

„Dat kan ik jullie vanavond pas vertellen,” deed Gerben mee.

„Ga jij dan weer met ons mee?” vroeg Hielke.

„Dat zal wel moeten!” zei Gerben. „Ik heb tenslotte een rijbewijs! Enfin, dat bespreken we vanavond wel!”

„En waar kunnen wij je vanavond vinden?” vroeg Louw.

„Wel, laten wij afspreken om zeven uur bij de smederij! Maar

ik heb nog niets beloofd, laten we dat wel even vaststellen. En nu heb ik geen tijd meer! Tot ziens!”

Gerben ging terug naar de boerderij.

„Ik weet niet wat ik er van denken moet,” zei Sietse. „Het kan zijn dat hij ons weer eens flink voor de gek houdt. Hij wil rijden en varen! Maar dat kan niet. Je moet of rijden of varen, dus met een boot of met een wagen!”

„Gerben zal wel een grap bedacht hebben,” zei Louw. „En daarom kom ik om zeven uur bij de smederij, want wie weet hoe we kunnen lachen!”

„Ik geloof dat Gerben een goed plan heeft,” zei Wilma, „hij wil zelf ook graag kamperen, denk ik.”

„Maar jij kent Gerben niet zoals wij hem kennen!” riep Sietse. „Hij fantaseert er meestal zomaar op los en wie hem gelooft komt altijd bedrogen uit!”

„Toch ging Gerben iets kopen,” zei Hielke. „Weet je nog dat hij vertelde van een locomobiel? En vader zei, dat Gerben weer voor iets bijzonders zou zorgen. Dus wie weet waarmee hij vanavond tevoorschijn komt.”

„Met een locomobiel kun je toch niet gaan kamperen?” riep Louw.

„Een locomobiel kan best een wagen trekken,” zei Jaap.

„Maar dat gaat langzaam,” wist Kees. „Met een paard voor de

wagen kun je beter op reis gaan. En een paard ontploft niet. Een locomobiel wel, als de spanning in de ketel te hoog wordt!”

„Welnee Kees!” riep Jaap. „Een locomobiel heeft een veiligheidsklep! Die gaat blazen zodra de spanning te hoog wordt!”

„Dat kan wel waar zijn,” zei Kees, „maar Gerben is geen machinist en als hij met zo’n ding gaat knoeien, gebeuren er vast ongelukken. Ik ga niet mee als hij met een locomobiel op reis wil!”

„Wij kunnen er nog heel lang over praten,” zei Sietse, „maar Gerben houdt ons toch maar voor de gek! Kom, we gaan weer varen!”

Ze voeren naar het midden van het meer en dan om het eiland naar het Paviljoen. Daar lag de tweemaster uit Londen weer voor de wal. De Engelse familie zat in de kajuit te eten. Toen Kees dat zag, vroeg hij:

„Hoe laat is het? Moeten we alweer naar huis?”

Wilma keek op haar horloge: „Het is precies elf uur,” zei ze. „Weet je het zeker?” vroeg Kees.

„Hij is bang dat hij te laat komt voor het eten,” lachte Hielke.

„Je hebt nog minstens een uur de tijd, Keessie!”

„En die Engelsen dan?” riep Kees. „Die waren al aan het

eten!”

„Die hebben de Engelse tijd!” riep Louw. „En ze waren pas aan hun ontbijt!”

De Kameleon naderde de stenen brug waarover een man fietste op een vouwfiets.

„Die man ken ik,” zei Louw, „maar ik weet niet wie hij is!”

Wilma lachte.

„Als je niet weet wie het is, ken je hem ook niet!” riep ze.

„Louw bedoelt dat hij die man wel eerder heeft gezien, maar hij weet niet waar,” zei Hielke.

„Ik weet het wel!” zei Sietse. „Het is de schipper van de Engelse tweemaster!”

„Juist!” riep Louw en daarmee was voor hem het raadsel opgelost. De man zou verder buiten de belangstelling zijn gebleven als hij niet was afgestapt en naar onze vrienden begon te wenken.

„Hij wil ons iets vragen,” zei Hielke en de Kameleon voer naar de wal.

„Zeg jongens,” vroeg de schipper, „waarheen gaat deze polderweg die langs de vaart loopt? Kun je erlangs naar de stad rijden?”

„Welnee!” riep Sietse. „Die weg loopt om de polder heen en komt aan de andere kant van het dorp uit bij de vaart die door

ons dorp loopt!”

„Dan weet ik genoeg,” zei de schipper, „welbedankt!” En hij fietste weer verder in de richting van de ‚Woudaap’.

De Kameleon voer er ook heen, maar was er veel eerder omdat de fietser een grote bocht om het meer moest maken. Bij de ‚Woudaap’ ging Kees aan wal.

„Tot ziens!” riep hij, terwijl zijn vrienden naar het dorp voeren.

Omdat het nog geen twaalf uur was, ging Kees nog even bij z’n boot kijken, die achter het schuurtje lag te drogen. Op hetzelfde moment hoorde hij een auto die even voorbij het schuurtje stopte. Kees keek nieuwsgierig om een hoek en zag dat de schipper van de Engelse tweemaster naast een kleine personenauto van z’n fiets was gestapt. Uit de auto kwamen twee mannen die een gesprek voerden met de schipper. Kees kon hen best verstaan en het maakte hem zo nieuwsgierig dat hij bleef luisteren.

„Je kunt hier niet vandaan komen,” hoorde hij de schipper zeggen, „de weg door de polder loopt verkeerd! Je kunt er niet langs naar de stad. Hij loopt rond en komt aan de andere kant van het dorp uit.”

„Dus we kunnen hier niets beginnen?” vroeg een van de mannen.

„Nee! Dat is onmogelijk!” zei de schipper.

„Maar,” zei de andere man, „dat het nu tijd is, heb je toch gezegd, nietwaar?”

„Dat is waar,” zei de schipper, „maar we moeten nog even geduld hebben. Zodra we op de turfroute zitten, komt er gelegenheid genoeg! Ik geef jullie wel een seintje!”

Hier werden de heren gestoord door de knecht van boer Brandsma die met een tractor en een aanhangwagen wilde passeren. Het autootje vertrok en de schipper fietste verder naar het dorp. Kees stond na te denken over wat hij gehoord had. Hij begreep er niets van, maar hij had wel het gevoel dat er iets niet klopte. De mannen konden niets beginnen omdat de weg door de polder niet naar de stad liep? Maar wat wilden die mannen beginnen? En waarom moesten ze geduld hebben tot ze op de turfroute waren? Wat was de turfroute? Kees begreep er totaal niets van. Maar hij bleef er niet lang over piekeren want moeder riep dat het eten op tafel stond en daarvoor had Kees meer belangstelling en hij haastte zich in huis.

’s Avonds stond onze hele club bij de smederij te wachten op Gerben.

„Het is al zeven uur geweest,” zei Kees, „en die grote fantast is nog nergens te zien. Hij heeft ons weer lekker bij de neus

genomen!”

„Het is nog maar twee minuten over zeven!” zei Wilma.

„Gerben zal vast wel komen!”

Klinkhamer kwam vragen waarom de jongelui voor zijn werkplaats zaten te vergaderen.

„Jullie beramen toch geen overval?” vroeg hij.

„Wij wachten op Gerben,” antwoordde Jaap, „hij zal ons laten zien wat hij bedoelt met varen en rijden.”

„Aha,” zei Klinkhamer, „Gerben komt zeker z'n nieuwe aanwinst tonen? Wel jongens, daar zullen jullie van opkijken!”

„Wat is het vader?” vroeg Sietse.

„Dat mag ik niet verklappen, Sietse!” zei Klinkhamer en hij ging weer de smederij in.

De jongens werden met de minuut nieuwsgieriger en de ongeduldige Sietse wilde alvast naar het dorp gaan om Gerben te zoeken, toen Hielke riep:

„Daar komt de brandweer! Er is zeker brand!” En hij holde de smederij in en riep: „Vader! Vader! Er is brand!!”

Vanaf het dorp naderde de grote rode brandweerauto.

Klinkhamer kwam haastig naar buiten maar toen hij de auto zag, had hij plotseling geen haast meer.

„Zal ik uw jas, helm en laarzen halen?” vroeg Sietse.

„Laten we eerst even afwachten wat de lui van de brandweer te vertellen hebben,” zei Klinkhamer.

De auto was al vlakbij en zette de richtingaanwijzer uit ten teken dat de chauffeur bij de smederij ging stoppen. Nu herkenden de jongens de chauffeur; het was Gerben.

„Maar dat is de materiaalwagen!” riep Sietse en nauwelijks stond de auto stil of Sietse trok een van de achterdeuren open en keek erin.

„Helemaal leeg!” riep hij. „Er is dus geen brand?”

Gerben was uitgestapt en vroeg:

„Wie heeft gezegd dat er brand is? En kijk daar eens! De hele ploeg zit me achterna! Zijn ze gek geworden?”

De slager zag de brandweervagen weggrijden. Als de drommel trok hij z'n jasje aan, zette de helm op en fietste zo hard hij kon Gerben achterna. Kruidenier Zijlstra zag de slager gaan en in een ommezien had ook hij het jasje aan en de helm op en fietste de slager achterna. En dat zag de bakker, dus ook hij in brandweertenue er achteraan. Hijgend kwamen ze bij de smederij en vroegen: „Waar is de brand?”

„Wie zegt dat er brand is?” vroeg Gerben.

„Als er geen brand is, waarom haal jij de auto dan uit de garage?” riep de slager.

„Ik mag toch zeker wel met m'n eigen auto uit rijden gaan?” riep Gerben.

„Jouw auto?” vroeg de bakker.

„Ja! Mijn auto!” riep Gerben.

„Mannen!” riep Klinkhamer. „Er is een klein misverstand! Gerben heeft de oude materiaalwagen gekocht. Dus mag hij er mee rijden. Dat jullie zo snel kwamen opdagen om te helpen blussen, waardeer ik ten zeerste. Het bewijst hoe ik op m'n manschappen kan rekenen. Daarvoor mijn dank, heren!” „Tja,” zei de kruidenier, „als de zaken zo liggen, kunnen we rustig weer naar huis gaan. Maar wat moet Gerben met zo'n kreng van een wagen?”

„Het is geen kreng van een wagen!” riep Gerben verontwaardigd. „Het is een ouderwetse degelijke onverwoestbare kar! Hij loopt niet hard maar komt wel ver!” „Wat geeft het als je ver gaat?” zei de slager. „Je moet toch weer terug. Ik snap ook niet wat je met zo'n lompe brik wilt beginnen.”

„Hij gaat er vee mee vervoeren!” raadde de bakker.

„Juist!” riep Gerben. „Ik hoop er een stel apen mee te

vervoeren! Kijk! Daar staan ze!”

Hij wees naar de jongens.

„Als je maar niet denkt dat ik meega in zo’n dichte bak!” riep Sietse.

„Ho, ho!” riep Gerben. „Er zitten ruiten in de beide achterdeuren!”

„Maar Gerben,” zei Hielke, „wij kunnen toch niet allemaal door die paar ruiten naar buiten kijken? En dan moeten we steeds achteruit rijden en dat is niet leuk!”

„Gerben heeft een miskleun gekocht!” zei de slager. „De wagen is geen cent meer waard. Breng hem maar naar de sloper!”

Lachend om het kwade gezicht van Gerben fietsten de drie brandweermannen terug naar het dorp. Die Gerben had altijd van die gekke invallen, want wie koopt er nu een afgedankte materiaalwagen van de brandweer?

Maar Gerben was best tevreden met z’n nieuwe bezit en hij trok de beide deuren achter in de auto open en zei tegen de jongens:

„Kijk eens wat een ruimte! Daarin kunnen we best slapen en wonen!”

„Dat is waar, Gerben,” zei Wilma, „en als de jongens er niet in willen rijden, gaan zij maar varen!”

„En dat is nu precies mijn bedoeling!” zei Gerben. „De Kameleon vaart naar een dorp en ik rijd daarheen met de auto. In dat dorp kunnen wij dan in de auto eten en slapen. | De volgende dag vaart de Kameleon naar een ander dorp en daar ben ik dan ook weer met de auto. Zo gaan we van dorp naar dorp en maken er een leuk reisje van!”

„Gerben! Je bent geweldig!” riep Wilma. „Ik wist wel dat jij een goed plan had!”

„Ik had het niet verwacht,” zei Kees, „maar ik vind het steengoed, Gerben! Ik ga graag mee!”

„Wij ook!” riepen de anderen. „Dat reisje kan minstens zo mooi worden als toen wij met de veepraam gingen kamperen!”

„Maar waar gaan wij heen?” vroeg Sietse.

„Dat weet ik nog niet,” zei Gerben, „misschien naar de Sahara!”

„Helemaal naar Afrika?” vroeg Jaap. „Dat kan toch niet?”

„Wacht maar af!” zei Gerben. „We komen wel ergens!”

„Hij heeft allang een plan!” riep Sietse. „Maar hij wil het niet vertellen!”

„Dat hoeft ook niet,” zei Wilma, „de tocht moet een verrassing blijven! Dat is veel leuker!”

„Maar voor we plannen maken,” zei Gerben, „moeten wij

eerst met man en macht de auto bewoonbaar maken! Als we allemaal meegaan moeten er zeven slaappleatsen in. Tegen het schot van de cabine maken we vier slaappleatsen, twee aan twee boven elkaar en langs de kanten maken we banken waarop wel vier personen kunnen liggen!”

„Ik neem een schuimrubber matras mee,” zei Louw. „Op een harde bank slaap ik niet lekker.”

„We moeten allemaal voor een matras en een deken zorgen,” zei Gerben. „Maar zo ver zijn we nog niet. We moeten eerst hout hebben voor de slaapbanken. Wie weet waar we planken kunnen vinden?”

„Bij ons in de kelder,” riep Jaap, „daar staan zes luiken!”

„En mogen wij die hebben?” vroeg Gerben.

„Ik ga het meteen vragen!” zei Jaap en hij wilde naar huis hollen.

„Wacht!” riep Sietse. „We nemen de kar mee!”

„Tjonge,” riep Gerben verbaasd, „jullie zetten er wel de spurt in! Of moet de auto vanavond nog klaar?”

„Hoe eerder hij klaar is, hoe eerder wij op reis kunnen!” riep Sietse en samen met Jaap duwde hij de kar naar het dorp.

„Zeg Gerben,” zei Hielke, „achter de smederij liggen oude stukken pijp. Zullen wij daar poten van zagen voor onder de banken?”

„Als dat zou kunnen?” zei Gerben.

Zij vroegen het aan Klinkhamer en die was zelfs bereid om de poten in de auto vast te lassen.

„Zagen jullie alles maar op maat,” zei hij, „dan spuit ik het wel vast met de lasbrander!”

„Dat alles zó vlot zou gaan, had ik niet verwacht,” zei Gerben glunderend, „want kijk, daar komen de jongens warempel al terug met houten schotten!”

Die schotten waren twee meter lang en negentig centimeter breed. Omdat een éénpersoonsbed zestig centimeter breed is, werd van vier schotten dertig centimeter afgezaagd. Door zo'n strook van dertig centimeter naast een schot van negentig centimeter te leggen kreeg je een tweepersoonsbed.

Zo ontstonden de bodems voor twee dubbele en vier enkele slaappleatsen. Er bleven twee stroken van dertig centimeter over.

„Die leggen we op twee kisten,” zei Gerben, „dan hebben we ook een tafel!”

Er werd afgesproken dat Gerben de auto bij de smederij zou laten staan en dat de jongens de volgende dag onder toezicht van Klinkhamer de ijzeren poten voor de banken op lengte zouden zagen. Dat deden ze met de zaagmachine. Het was een kwestie van meten en uitzoeken, maar dat kwam best in

orde. Klinkhamer laste de poten met dwarsstukken erop in de auto vast en toen konden de jongens er de luiken op leggen. Toen Gerben tegen de avond kwam kijken kon hij z'n ogen nauwelijks geloven.

Alle slaappleatsen waren klaar. Veldwachter Zwart kwam ook kijken en toen hij de brede banken zag, vroeg hij:

„Wordt dit een ambulance voor ziekenvervoer?”

„Als u denkt dat deze jongens ziek zijn, zou het wel kloppen,” zei Gerben, „want dit worden hun slaappleatsen. Wij gaan kamperen, begrijpt u?”

„Jij gaat dus met de club uit rijden in deze auto?” vroeg Zwart.

„En zijn de papieren wel in orde? Reken erop dat de politie dit soort auto's gaat controleren! Mag ik de papieren even zien?”

„Die heb ik niet!” zei Gerben. „Ik heb ze nog niet ontvangen van de belastingdienst!”

„Aha!” riep Zwart. „Dus jij pleegde een strafbaar feit! Jij reed zonder geldige papieren met deze grote auto vanuit het dorp naar hier? Daarvoor kan ik jou een procesverbaal geven!”

„Welverdraaid! Dat noem ik helemaal grijs!” riep Gerben.

„Heb ik me daar in 't holst van de nacht de politie geholpen bij het vangen van twee dieven en nu wil diezelfde politie mij een bekeuring geven omdat ik even een vrachtwagen naar de

smederij heb gereden. Jullie zijn wel dankbaar; tjonge, tjonge, wat zijn jullie dankbaar!!”

„Wij hoeven voor die hulp van jou niet dankbaar te zijn,” zei Zwart, „want jij stuurde alles in de war! Of noem jij het in de modder neerdrukken van de brigadier misschien een speciaal soort van hulp?”

„Dat was een misverstand!” riep Gerben.

„Het is ook een misverstand als jij denkt dat ik jou een bekeuring wil geven!” zei Zwart. „Ik wil niets liever dan dat jij zo spoedig mogelijk met de hele club vertrekt. Dan krijgen wij het hier lekker rustig. Zorg dus maar gauw voor de geldige papieren. En opgeruimd staat netjes!”

De jongens kochten plakletters en vormden daarmee het woord ‚Zonderland Expres’. Die naam werd aan weerskanten op de auto geplakt. Gerben vond het geweldig. Hij bracht twee kisten. In de ene werd het eetgerei opgeborgen en in de andere het kookgerei. De twee smalle borden werden op de kisten gelegd en zo ontstond een tafel van zestig centimeter breed en twee meter lang. Op de twee slaapbanken langs de wanden kon je prachtig bij de tafel zitten. Op een van die banken koos Kees een slaappleats. „Dan kan ik op bed liggen eten!” zei hij.

„Dat zou ik maar niet doen,” zei Gerben, „want als jij tijdens

het eten in slaap valt, eten wij alles stiekem op.”

Maar dat Kees tijdens het eten in slaap zou vallen, geloofde niemand. Volgens Sietse waren dat de enige momenten van de dag, dat Kees klaarwakker was!

Na een paar dagen was alles gereed voor de reis, zelfs de grote melkbus die Gerben meegenomen had van de boerderij stond boordevol drinkwater, maar het wachten was nog steeds op de geldige papieren. Gerben mopperde dat het altijd zo lang duurde als je iets van de belastingen moest ontvangen, maar tot z'n verrassing kreeg hij op vrijdagavond toch de begeerde envelop met papieren in z'n brievenbus. „Hé! Hoe kan dat?” vroeg hij aan Sjoerd de postbode. „Er worden alleen maar 's morgens brieven besteld en deze krijg ik tegen de avond? Jij had het vanmorgen zeker vergeten te bezorgen hè?”

„Dat vind ik gemeen!” riep Sjoerd kwaad. „Bij de ochtendbestelling was deze brief niet. Hij kwam pas vanmiddag binnen met de postauto van drie uur. Omdat ik wist dat jij op de papieren zat te wachten, heb ik in m'n eigen vrije tijd de brief bij je gebracht! En wat is m'n dank? Een smerige verdachtmaking alsof ik die brief vanmorgen heb achtergehouden! Ik zal je nog eens van dienst zijn, geloof dat maar! Van mij mag je met die oude rammelkar de lucht

invliegen!!”

Sjoerd fietste kwaad weg en Gerben riep hem na:

„Nog welbedankt, Sjoerd. Jij krijgt een mooie ansichtkaart!”

Toen de jongens de volgende morgen hoorden dat Gerben de autopapieren had ontvangen, wilden zij meteen op reis gaan.

„Dat gaat niet,” zei Gerben, „ik moet nog het een en ander regelen op de boerderij en zo vlak voor de zondag vertrek ik liever niet. Maandagmorgen om acht uur starten wij!

Afgesproken?”

„Hoe lang blijven we weg, Gerben?” vroeg Wilma.

„Een week!” zei Gerben. „Dat wil zeggen, ik hoop dat ik het zolang uithoud met zo’n stel wilde apen!”

„Jij zult over ons niet te klagen hebben!” beloofde Hielke en daarmee stemde de hele club in.

Tegen Klinkhamer zei Gerben:

„Ik weet waar ik aan begonnen ben, maar ik weet niet hoe het zal eindigen! Ik zal een zweep meenemen. Als er eentje uit het gareel loopt, mep ik hem weer op z’n plaats.”

Nam Gerben werkelijk een zweep mee?

Welnee! Onze kornuiten waren immers veel te sportief. Zij zouden het hun grote vriend beslist niet lastig maken.

Integendeel! Het moest toch een plezierreis worden

nietwaar?

Of het dat ook werd? Tja, dat was vooralsnog een grote vraag.

HOOFDSTUK VI

De reis begint

Het was maandagmorgen acht uur. Bij de smederij waren alle vrienden al aanwezig. Zij hadden hun matrassen, dekens en eetgerei in de auto geladen en het wachten was nu op de komst van Gerben. Achter de smederij lag de Kameleon vaarklaar. Maar hoe er gereisd zou worden, was voor ieder nog een raadsel. Dat wist alleen Gerben. Je kon hem natuurlijk vragen waarheen de reis ging maar dan antwoordde hij steevast: „Naar de Sahara!”

Dat was natuurlijk geen zinnig antwoord, maar wie het niet geloven wilde, mocht volgens Gerben gerust thuis blijven. De reis moest een verrassing blijven, dan was ze dubbel zo mooi! En toen kwam Gerben opdagen!

Hij droeg een blauwe plunjezak op de schouder en was gekleed in een bruin corduroypak met op z'n hoofd iets roods waar ze allemaal verbaasd naar keken. Het was geen muts en ook geen pet. Het bleek de bol van een dameshoed te zijn waar de randen van waren weggeknipt.

„Is er iets op mij aan te merken?” vroeg Gerben toen de

jongens hem gnuivend, stonden te bekijken.

„Ik vind het wel mooi,” zei Kees.

„Zo’n dop wil ik ook hebben!” riep Sietse en hij wilde al in huis gaan om aan moeder een afgedankte hoed te vragen, maar Gerben riep:

„We gaan ogenblikkelijk vertrekken! Gaan jullie maar varen! Ik ga rijden!”

„Waar gaan we heen?” vroeg Sietse.

„Naar Akkrum!” riep Gerben. „Tot ziens in het dorp!”

Hij startte de motor en reed onder zwaar geronk en met veel rook naar het meer.

„Wat een rare kerel!” riep Sietse verontwaardigd. „Hij vertrekt zomaar!”

„Ja! En wij toch ook?” vroeg Wilma. „Of weet jij niet waar Akkrum ligt.”

„Weet ik niet waar Akkrum ligt?” deed Sietse boos. „Ik kan de hele kaart van Friesland wel dromen!”

„Maar we gaan nu niet dromen!” riep Hielke. „We gaan varen!”

En hij holde naar de Kameleon, gevolgd door het hele stel. Ieder zocht aan boord een plaatsje en daarna stuurde Sietse de Kameleon naar het meer. Daar volgden zij de afgebakende vaargeul, want dat was de kortste weg naar de

overkant. Ginder op de weg die naar de stad liep zagen zij de auto van Gerben rijden.

„De ‚Zonderland Expres’ moet een groot stuk omrijden,” zei Sietse.

„Wij moeten daarginds naar die rij hoge bomen,” zei Hielke.

„En ik denk dat Gerben daar eerder is dan wij!”

„Wat zijn dat voor bomen?” vroeg Wilma. „Staan die zomaar in de weilanden?”

„Welnee, die staan langs de oude straatweg van Leeuwarden naar Heerenveen,” zei Sietse.

Intussen hadden ze de overkant van het meer bereikt en gingen nu verder door het grote kanaal totdat er aan de linkerkant een dwarsvaart opdoemde.

„Hier moeten we in!” riep Hielke.

„Dat weet ik ook wel!” zei Sietse. „Zo gaan we regelrecht naar de hoge bomen!”

Maar de vaart was niet regelrecht. Er zaten talloze bochten in en er voeren veel plezierboten. Sietse moest terdege opletten voor laverende zeilboten en daardoor kon de Kameleon niet op z’n snelst varen. Zij haalden een zeilboot in met drie jongelui aan boord, die wel graag door de Kameleon getrokken wilde worden. De ene jongeman, die bij de boeg stond, nam een korte vaarboom met een haak eraan en wist

die handig achter de boordrand van de Kameleon te haken. Door de vaarboom stevig vast te houden en zich schrap te zetten wist hij hun boot door de Kameleon te laten trekken. Maar daar waren onze schippers niet van gediend. Sietse gaf de motor vol gas en de Kameleon begon zo hevig te trekken dat de jongeman bijna in het water tuimelde en de vaarboom moest loslaten. Hielke wierp de vaarboom terug en de jongeman keek de Kameleon verbaasd na. Dat lompe bootje was veel sterker en sneller dan hij ooit had verwacht. Een groot motorjacht haalde de Kameleon in en voer voorbij. Sietse gaf meer gas en begon het jacht te volgen.

„Ik zal enige afstand houden,” zei Sietse, „want die schipper vaart roekeloos. Als hij een botsing krijgt kunnen wij tijdig stoppen!”

Het motorjacht ging met onverminderde snelheid verder zonder ongelukken te veroorzaken. De Kameleon volgde trouw en Sietse zei glunderend:

„Zo schieten wij lekker op!”

„Die schipper kan beter varen dan jij!” riep Kees. „Hij gaat veel sneller!”

„Maar hij toetert iedereen naar de kant,” riep Sietse, „en dat doe ik nooit!”

Doordat het jacht zo snel voer en geregeld de hoorn liet

klinken, vluchtten de veel minder sterke zeilboten naar de kant. Toen kwam een groot zeilschip hen tegemoet. Omdat het zeil naar links stond gaf de schipper twee signalen met z'n hoorn ten teken dat hij links bleef varen. Maar de stuurman van het motorjacht begreep het niet en hield rechts hetgeen betekende dat hij aan de linkerkant van het zeilschip wilde passeren. Maar aan die kant stond het grote zeil buiten boord. „Dacht ik het niet?!” riep Sietse. „Nu gaat het helemaal fout! Dat wordt een botsing!”

Het motorjacht had niet genoeg ruimte om tussen de wal en het uitstaande zeil van het schip door te varen. De schipper probeerde het zeil nog gauw terug te trekken maar het was al te laat. De zware giek onder aan het zeil sloeg met een klap de voorruit van het motorjacht stuk en dat gaf tevens een enorme deuk in de bovenbouw van de kajuit. Wonder boven wonder mankeerde er niets aan de giek van het zeilschip. Er zat zelfs geen scheurtje in het zeil.

Met moeite wrong de eigenaar van het motorjacht zich door de beschadigde deur van de kajuit en riep kwaad:

„Weet u niet wat links of rechts is? U gaf helemaal geen ruimte! Ik stel u aansprakelijk voor de schade!”

„En u heeft natuurlijk niet gehoord dat ik tweemaal op m'n hoorn blies?” vroeg de schipper van het zeilschip.

„Dat heb ik wel gehoord!” riep de stuurman. „Maar er wordt zoveel getoeterd! In ieder geval hield ik goed rechts maar u versperde mij de doorgang. En dat zal ik aangeven bij de politie!”

De Kameleon lag naast het zeilschip en de jongens zaten vol belangstelling te luisteren naar de ruzie. En dan vroeg de schipper:

„Hebben jullie mijn signalen gehoord, jongens?”

„Ja, meneer!” riep Sietse. „U gaf het teken dat u links bleef varen! Wij hebben het duidelijk gehoord!”

Er kwamen nog meer plezierbootjes bij en ook de inzittenden daarvan waren bereid te getuigen dat de schipper geen fout had gemaakt.

„Het is allemaal uw schuld!” riep één van hen naar de eigenaar van het motorjacht. „U voer veel te snel! Iedereen moest voor u vluchten! Dat is geen manier van varen!”

De meneer begon te begrijpen dat hij veel getuigen tegen zich zou krijgen en hij keek verbaasd toen de schipper riep:

„Schrijft u maar op! Mijn naam is Akkerman uit Langweer! U wilt toch een aanklacht indienen?”

„Daar heb ik geen tijd voor,” bromde de meneer nors en hij ging weer achter het stuur en voer verder.

„U moet een aanklacht tegen hem indienen!” riepen een paar

zeilers tegen de schipper. „Die man voer als een wilde!”
„Ik heb voor die rompslomp ook geen tijd!” lachte de schipper. „Hij heeft al schade genoeg en dat is een goede les voor hem geweest! In ’t vervolg zal hij wel beter op de signalen letten!”

Het zeilschip voer verder. Sietse gaf de Kameleon gas en ging het beschadigde motorjacht achterna. Het werd spoedig ingehaald want het voer nu veel minder snel. Onze vrienden naderden de hoge bomenrij en voeren er evenwijdig aan.

Wilma keek op haar horloge en zei:

„Als dat dorp daar Akkrum is, kunnen wij er om half elf zijn!”

„Ik geloof niet dat het Akkrum is,” dacht Louw, „want ik zie nergens de silo van de veevoerfabriek!”

„Wat voor dorp is het dan?” vroeg Sietse.

„Dat moet jij weten,” zei Wilma, „jij kunt immers de kaart van Friesland wel dromen?”

„Drommels,” zei Sietse, „het zal toch niet Irnsum zijn?”

Hij stopte de motor en wachtte op een zeilboot die hen tegemoet kwam. Er zaten een heer en een dame in.

„Meneer! Is dat dorp daar Irnsum?” vroeg Sietse.

„Ja hoor!” riep de mevrouw vriendelijk. „Jullie zijn op de goede weg!”

Kees begon luid te lachen.

„Op de goede weg, ha, ha, we gaan precies de verkeerde kant op!”

„Verroest!” riep Sietse en hij liet de Kameleon heel kort keren om snel terug te varen. Ze haalden de zeilboot in en Kees riep naar de mevrouw:

„Wij moeten naar Akkrum!”

„Volg de bomenrij maar, de weg wijst zich vanzelf!” riep de meneer.

„Welbedankt!” riep Sietse en ze voeren snel verder.

„Het zal wel twaalf uur zijn voor wij Akkrum bereiken,” zei Wilma. „Gerben staat al te wachten!”

„Als hij de koffie maar klaar heeft,” zei Kees. „Ik lust best een kopje.”

„Met veel suiker en slagroom,” hoopte Louw.

„Heeft Gerben slagroom?” vroeg Kees en hij likte z’n lippen.

„Ja! In een houten emmer!” zei Sietse.

„Waarom in een houten emmer?” vroeg Kees!

„Dan blijft het langer goed!” zei Sietse.

„Maar ik heb die emmer niet gezien!” riep Kees.

„Dat klopt!” zei Sietse. „Gerben heeft hem verstopt omdat hij bang is dat jij ervan gaat snoepen!”

„Hm,” zei Kees, „ik vind die emmer toch wel!”

Ze kwamen weer terug op de plaats waar even tevoren de

aanvaring was tussen het zeilschip en het jacht.

„Kijk!” riep Hielke. „Daar is de zijvaart die wij hadden moeten inslaan. Door de aanvaring hebben wij niet goed opgelet en zijn rechtdoor gegaan!”

„Dat geeft niet,” zei Wilma, „het is hier overal even leuk!”

„Maar ik zou het niet leuk vinden als wij te laat bij de auto van Gerben aankomen!” riep Kees. „Stel je voor dat Gerben niet op ons blijft wachten. Al m’n boterhammen zitten in de auto. In ’t vervolg neem ik het brood mee in de boot!”

„Daar heb je Kees weer!” lachte Jaap. „We zijn nog maar nauwelijks op reis of Kees is al weer bang dat hij zal verhongeren!”

„O nee, jongetje,” pochte Kees, „ik zal niet verhongeren want ik heb geld meegekregen... Drommels, ik ben het kwijt!”

„Heb je het verloren?” vroegen ze allemaal vol belangstelling. Kees keek heel verschrikt en kon geen woord uitbrengen. Hij voelde in al z’n zakken totdat er plotseling een glimlach op z’n gezicht verscheen en hij een diepe zucht van verlichting slaakte:

„Ik schrok me een aap,” zei hij, „maar ik heb het geld aan Gerben in bewaring gegeven. Dat moest van vader.”

Ze begonnen allemaal te lachen en Sietse riep:

„Wees jij maar blij dat je zo’n verstandige vader hebt!”

„Maar het is toch heel gewoon dat Gerben op het geld past?“ zei Kees. „Ik zou het misschien verliezen!“

„Gerben kan het ook verliezen,“ meende Jaap.

„Dat doet Gerben niet!“ zei Kees vol vertrouwen.

„Ik zou toch af en toe maar eens aan Gerben vragen of hij het geld nog wel heeft!“ zei Louw.

„Natuurlijk!“ riep Kees, „dat was ik al van plan!“

De vrienden vonden dat vermakelijk. In de verte werd een kerktoeren zichtbaar en ook een grijze silo.

„Daar ligt Akkrum!“ riep Louw. „We zijn op de goede weg!“

„Op de goede vaart!“ verbeterde Jaap.

Hoewel er wel meer boten voeren, kon de Kameleon vrij snel opschieten. Het was half twaalf toen ze het dorp naderden. Vlak ervoor maakte de vaart een bocht. Er was ook een scheepswerf en daar stootte de Kameleon plotseling op iets dat onder water dreef. De schok was zo hevig dat ze allemaal van hun plaatsen schoven. Op de werf kwam een man naar de waterkant en riep:

„Is jullie boot lek?“

„Nee!“ riep Sietse. „Maar wat is dat hier?“

„Er is een boomstam weggedreven!“ riep de man. „Dat komt doordat de grote motorjachten hier veel te snel varen!“

Langs de wal van de werf lagen boomstammen vastgebonden,

voor het zogenaamde uitwateren. De nog aanwezige levenssappen moesten uit de stammen worden verdreven. Daarvoor lagen ze met de toppen tegen de stroom in en zo werden de sappen met het water meegevoerd. Eén van de stammen was losgeraakt en dreef dwars in de vaart toen de Kameleon er tegenop botste. Maar gelukkig was de boot oersterk en daardoor onbeschadigd. De boomstam werd door de Kameleon naar de kant geduwd en de man maakte hem weer vast. Hij bedankte de jongens voor de hulp, waarna de Kameleon verder voer. En daar zagen ze Gerben, zonder auto!

„Waar komen jullie vandaan?” riep Gerben. „Zijn jullie via Nova Zembla gevaren? Ik sta al een dik uur te wachten!”

„Waar is de auto?” riep Kees bezorgd want z’n boterhammen zaten erin.

„De auto is op verzoek van Sjoerd Bonnema de lucht in gevlogen!” riep Gerben. „En varen jullie nu maar gauw tot de spoorburg, daar staat de auto!”

Gerben wandelde het dorp in en de Kameleon voer achter de huizen langs. De spoorbrug kwam spoedig in zicht en daar stond ook de roodgeschilderde ‚Zonderland Expres’.

Sietse stuurde naar de kant en Kees was de eerste die op de wal sprong. Hij holde naar de auto en probeerde de deur

open te trekken, maar die zat op slot. Vervolgens hield hij z'n neus bij een kier van de deur en riep:

„Ha jongens! Ik ruik koffie!”

„Je lijkt wel een speurhond!” riep Sietse.

„'t Is toch heus waar. Kom zelf maar ruiken!”

Z'n vrienden gingen ook aan wal en daar kwam Gerben.

„Hebben jullie pech gehad?” vroeg hij. „Ik had jullie hier veel eerder verwacht.”

Hij maakte de deur los en Kees verdween naar binnen.

De anderen vertelden Gerben wat ze onderweg hadden beleefd en vervolgens klommen ze allemaal in de auto om te eten.

„Hé, waar is Kees?” vroeg Gerben.

Onder de bedden klonk gestommel en Jaap zag er een paar benen onderuit steken. Hij trok eraan en Kees kwam te voorschijn.

„Wat moest je daar Kees?” vroeg Gerben. „Had je iets verloren?”

„Ik zocht de houten emmer,” zei Kees en z'n vrienden begonnen luid te lachen. Gerben begreep het niet en vroeg:

„Welke houten emmer?”

„De emmer met room voor de koffie!” riep Sietse.

„Aha,” zei Gerben. „De emmer met room? Die heb ik

weggegooid. De room was zuur geworden!”

„Dat is geen wonder!” riep Kees. „In zo’n dichte warme auto moet de room wel zuur worden!”

De jongens bleven lachen. Snapte Kees nu nog niet dat ze hem wat op de mouw hadden gespeld?

Gerben bleef natuurlijk onverstoorbaar en vroeg:

„Hoe had jij de room dan mee willen nemen?”

„In een melkbus en dan in het water naast de Kameleon!” zei Kees.

Gerben sloeg zich in de handen en riep:

„Verdraaid! Zó had het gemoeten! Dat ik daar niet aan gedacht heb! Enfin, dan drinken we nu maar koffie met gewone melk!”

Ze zaten aan weerszijden van de tafel en de koffie en het brood smaakten hun best. Gerben zorgde voor extra gezelligheid door het vertellen van verhalen.

„Aan die bocht daar in de vaart heeft Akkrum z’n naam te danken,” vertelde hij. „Toen de vaart werd gegraven, keek één van de arbeiders om en zag dat de vaart niet recht was. „Ah! Krom!” riep hij en zo ontstond de naam Akkrom!”

„Dat klopt niet!” zei Wilma. „Het heet Akkrum en niet Akkrom!”

„Maar dat is de schuld van de burgemeester!” zei Gerben. „Je

weet, burgemeesters menen dat zij deftiger moeten praten dan gewone burgers. En zo zei de burgemeester: „Ik heet u allen hartelijk welkum in Akkrum!”

Zo werd Akkrom dus Akkrum! En zo gebeuren hier wel meer vreemde dingen. Aan de andere kant van het dorp staat een rij woningen voor ouden van dagen met een mooie tuin en vijvers ervoor. Coopersburg heet die woningstichting. In de vijvers zwemmen veel karpers. De kinderen gaan ze vaak voeren met brood. Dan zien ze de karpers naar boven komen om naar het brood te happen.

Eénmaal per jaar mogen de kinderen er gaan vissen, maar dan is er geen karper te zien! Die zijn dan spoorloos verdwenen. Het is alsof de vissen zich dan verschuilen. Maar komen de kinderen de volgende dag weer met brood, dan wemelt het in de vijvers weer van karpers. Dat is dan het karperraadsel van Coopersburg!”

„Ik zou die vijvers wel willen zien!” zei Jaap.

„Dat kan!” zei Gerben. „Wij wandelen er zo dadelijk even heen. Een wandeling is goed voor de spijsvertering, nietwaar Kees? Of ben jij nog lang niet klaar met eten?”

„Jawel,” zei Kees, „ik heb lekker gegeten! Jammer dat de room bedorven was. Dan had ik dubbel zo lekker gegeten!”

„Als jij dubbel zoveel zou hebben gegeten, kon je nu niet

meer lopen,” zei Wilma.

„Kees kan met gemak het brood van ons allemaal opeten!” vertelde Hielke.

„Maar dat doe ik niet!” riep Kees.

„Je moest het eens wagen!” zei Sietse.

„En nu is het tijd voor de wandeling,” kondigde Gerben aan. De club wandelde het dorp in en bij een groentewinkel kocht Gerben een netje sinaasappelen.

„Ik koop bananen!” zei Kees.

„Heb je dan geld?” vroeg Gerben.

„Dat heb jij!” zei Kees.

„Ja, om het te bewaren,” zei Gerben, „maar niet om het uit te geven. Bewaren en uitgeven zijn twee tegengestelde zaken, Keessie!”

„Maar als ik niets mag kopen, moet ik verhongeren!” riep Kees en hij keek alsof hij een misdeelde verschoppeling was.

„Je kunt ook gaan bedelen,” zei Sietse en hij riep luid:

„Wie heeft er een kleinigheidje voor deze arme stakker?!”

De mensen in de straat keken verwonderd naar Kees maar niemand zag in hem een arme stakker. Op een plein stond midden op een groot grasveld een langwerpige gebouw. Het was een rij woningen en Sietse vroeg:

„Is dat Coopersburg?”

„Nee, dat is huize Welgelegen,” zei Gerben. „Het is gesticht door een rijke mevrouw! De woningen zijn bestemd voor alleenstaande dames. Ginds om de hoek is Coopersburg!” Sietse, Kees en Louw begonnen meteen hard te lopen. Daarbij botste Kees tegen een agent die juist uit het politiebureau kwam.

„Hé kwajongen!” riep de agent. „Doe niet zo onbesuisd! Jij loopt veel te hard!”

„Hoe hard mag je hier dan wel lopen?” vroeg Kees.

„Wil je weg wezen!” riep de agent en Kees holde verder. Spoedig stonden ze allemaal bij Coopersburg op een bruggetje en keken in de vijver naar de karpers.

„Het is toch waar!” riep Sietse. „Tjonge, wat een kanjers! Ik zou hier wel eens willen vissen!”

„Probeer het maar niet,” zei Gerben. „Het is verboden en het politiebureau is vlakbij!”

„Je kunt ze best zonder hengel vangen,” zei Louw. „Met een schepnet haal je ze er bij bosjes uit!”

„Maar dat is natuurlijk de oplossing!” riep Hielke. „Als de jongens van het dorp een dag mogen vissen, worden de karpers er stiekem uitgehaald met schepnetten en in grote kuipen bewaard. Daarom vangen de jongens niets!”

„Tja,” zei Gerben, „er is nog nooit iemand geweest die gezien

heeft waar de karpers bleven. Maar dat ze er wel zijn hebben jullie nu gezien! Kom, we gaan terug naar onze auto.”

Ze wandelden weer door het dorp en toen ze bij de auto kwamen, zei Kees:

„Ik zou best een sinaasappel lusten, ik heb reuze dorst!”

„Daar heb ik een goed middel voor,” zei Gerben en hij gaf Kees een beker water uit de melkbus. De dorst van Kees bleek toen geweldig mee te vallen, hij dronk langzaam en met tegenzin.

„Wij gaan nu verder naar Oldeboorn,” zei Gerben. „De weg wijst zich vanzelf. Jullie varen door de brug in Nes en dan rechthuis naar Oldeboorn!”

„Is Nes ook een dorp?” vroeg Wilma.

„Het is een ,voorstad’ van Akkrum,” zei Gerben. „Je kunt ook zeggen: het is een deel van Akkrum dat Nes heet. Ik weet nog dat er een gasfabriek stond. Het gas werd opgevangen in een grote ronde gashouder van zeker twintig meter hoog en met een doorsnede van vijftien meter. Maar op een zomerdag werd half Friesland ’s morgens vroeg wakker geschud door een hevige knal. Door onbekende oorzaak was de gashouder de lucht ingevlogen. Dat grote ronde ding zeilde als een enorme ijzeren taart heel ver weg en kwam in Hemrik naar beneden, vlak naast een heuvel. Daar heeft men

het gevaarte laten liggen en het bedekt met modder en zand. Zo ontstonden er twee heuvels en die noemt men de Hemriker bergjes!”

„O, wat een fantasie!” riep Sietse. „Ik geloof er geen woord van!”

„Jij gelooft dus niet dat de Hemriker bergjes bestaan?” vroeg Gerben. „Het zijn nog wel de enige bergen die Friesland bezit!”

„Ik zou ze wel eens willen zien!” zei Louw.

„Goed! Als we in de buurt komen, gaan we er kijken!” beloofde Gerben. „Maar nu gaan we naar Oldeboorn! En een beetje vlugger Sietse, want zo dadelijk gaat de spoorbrug dicht!”

De jongens gingen in de Kameleon en Gerben vertrok met de auto. Het was een mooie vaart naar Oldeboorn. Ze voeren langs boerderijen en huizen. Opvallend was het zoveel eendenkorven er langs de oevers stonden.

De korven waren van stro gevlochten en leken net grote vazen die liggend tussen vorkvormige takken hingen. Die takken waren een halve meter van de wal in de bodem van de vaart gestoken. De korf hing ongeveer dertig centimeter boven het water en bood een veilig nest voor een eendenfamilie. En eenden waren er genoeg. Hoe dichter de jongens Oldeboorn

naderden, hoe meer zij zich verbaasden over de grote aantallen eenden en korven.

„Iedereen bezigt hier wel een paar korven,” zei Kees. „De eenden zoeken zelf hun voedsel en die lui rapen de eieren!”

„Ik heb eens gehoord dat een eend geen eieren meer legt als iemand er een aantal van wegneemt,” zei Louw.

„Als de eend geen eieren meer wil leggen, heeft ze het nest niet meer nodig,” zei Kees. „Dan komt er wel een andere eend en die legt weer nieuwe eieren. Er zijn hier eenden genoeg!”

„Jij moet ook korven bij de ‚Woudaap’ zetten,” zei Jaap. „Het is een goedkope manier om aan eieren te komen.”

„Ik lust geen eendeëieren,” zei Kees.

„Kijk eens, wat een leuke toren, jongens!” riep Wilma.

„Dat is de toren van Oldeboorn!” riep Hielke.

„Het lijkt wel of hij scheef staat,” zei Sietse.

„Dat doet hij ook!” riep Kees. „Dat zie je duidelijk!”

De anderen zagen het ook.

„In Italië in Pisa staat de toren nog veel schever,” zei Wilma.

„Er komen jaarlijks duizenden mensen naar kijken!”

„Ik ben er nog nooit geweest,” zei Sietse. „Zo’n dure reis hoef ik niet te maken. Ik zie hier wel een scheve toren!”

Het was half vier toen zij het dorp binnenvoeren. Aan

weerskanten van de vaart stonden huizen, het leek een gezellig dorp. Midden in het dorp was een brug en ook een plein. Daar legde Sietse aan en zagen de jongens Gerben bij z'n auto staan.

„Hallo Gerben! Daar zijn we!” riep Sietse.

„Dat zie ik!” riep Gerben. „Maar je moet nog even verder varen tot de boterfabriek. Daar kun je aanleggen en brengen we de nacht door!”

„Gaan we in de fabriek slapen?” vroeg Kees.

„Ja! Jij mag in de hete oven liggen!” riep Gerben.

De Kameleon ging verder en legde aan de andere kant van het dorp bij de boterfabriek aan. De ‚Zonderland Expres’ kwam het terrein oprijden en stopte vlak naast de Kameleon.

„Wat staat er op het dak van de fabriek?” vroeg Louw.

Het was een reclame voor kaas. ‚Torenmeterkaas’ stond er met grote letters.

„Wat een gekke naam,” zei Wilma. „Wat heeft een toren met kaas te maken?”

„Ik weet het!” zei Sietse. „De inwoners van Oldeboorn noemen ze torenmeters. Toen zij hun toren gingen bouwen moest hij de hoogste van Friesland worden. Daartoe moest hij hoger zijn dan de toren van Tzum, want dat was in die dagen de hoogste. Enige mannen gingen naar Tzum en een van hen

vroeg of hij de toren mocht bekijken. Dat mocht! De man klom tot het hoogste topje en liet toen een lang touw zakken tot het de grond raakte. Zo hadden zij de lengte van de toren. Maar de mannen moesten de nacht doorbrengen in een herberg en terwijl zij sliepen kwam er een inwoner van Tzum en die sneed stiekem een flink stuk van het touw af. Zo bleef de toren van Tzum toch de hoogste.”

„Heel goed verteld, Sietse!” zei Gerben.

„En is dat waar gebeurd?” vroeg Wilma.

„Dat weet ik niet,” zei Gerben, „maar het is een verhaal dat al jaren lang in Friesland verteld wordt!”

„Zeg Gerben,” vroeg Jaap. „Waarom zijn hier zoveel eenden?” „De eenden voelen zich hier veilig, omdat de inwoners hen beschermen,” zei Gerben. „Langs de weg staan bordjes met het verzoek: „Pas op de eenden.” Jaloerse mensen schelden de Oldeboorenaren uit voor Eendekuijken, maar laten ze het niet horen. Het is wel gek, maar als je goed voor de dieren bent, zijn er vaak mensen die dat bespottelijk vinden!”

„Mijn vader zegt, wie niet van dieren houdt is geen goed mens!” zei Wilma.

„Ik houd niet van vlooien!” kwam Kees onthullen.

„Maar jij bent ook een bijzonder mens, Keessie!” zei Gerben.

„En nu is het tijd om iets aan onze warme hap te gaan doen. Lusten jullie aardappelen met appelmoes en vanillepudding toe?”

„Ai!” riep Wilma. „Kun je dat allemaal nog klaarmaken voor de avond?”

„Ik wel!” zei Gerben. „Dat doe ik in een handomdraai! Maar eerst moet ik nog van alles gaan kopen. Gaan jullie mee?”

De auto werd op slot gedaan en met z’n allen trokken ze het dorp in. Bij een winkeltje in de buurt van de kerk hing naast de muur een stang met een handvat. Gerben trok eraan en binnen klonk luid een bel.

„Dit is nogal gevaarlijk werk,” zei Gerben. „Als ik te hard aan de bel trek, valt de toren om!”

Op dat moment ging een luik open en een man achter een toonbank vroeg:

„Wat zal het zijn?”

„Kunt u zeven extra porties patat klaar maken?” vroeg

Gerben. „We komen ze over een uurtje halen!”

„’t Komt in orde!” zei de man en het luik ging weer dicht.

Gerben en de jongens wandelden verder langs de kerk, waar juist de koster naar buiten kwam. Kees holde naar hem toe en vroeg: „Mogen wij de toren bekijken?”

„Dat zal niet gaan, vriend!” zei de man. „Als jullie met z’n

allen naar boven gaan valt de toren om!”

„Ik zou wel zeggen,” zei Gerben, „de toren gaat steeds schever staan. Doen ze daar niets aan?”

„Dat kost veel centjes,” zei de man. „En men zegt hier: Oldeboorn, hoog van toren

Maar niet genoeg geld

Zo is 't in Oldeboorn gesteld!”

„Toch zou het zonde zijn als zo'n mooie toren omviel!” zei Wilma.

„Zo ver zullen ze het, hoop ik, niet laten komen,” zei de koster.

„Ze moeten de eendeëieren gaan verkopen!” riep Kees. „Van dat geld kunnen ze de toren laten repareren!”

„Dat zal ik aan de burgemeester en de dominee vertellen,” beloofde de koster en lachend ging hij in huis.

Gerben ging naar een winkel waar hij vier flessen melk, vier zakjes pudding en twee grote potten appelmoes kocht.

„Zo jongens, we hebben alles! We gaan eten!” riep Gerben en ze wandelden terug. Bij de patatwinkel werden de bestelde porties afgehaald, maar Kees mocht ze niet dragen, hij zou er niet vanaf kunnen blijven. Weldra waren ze terug bij de auto en begon Gerben voor het eten te zorgen. Hij deed de melk in een pan en strooide er puddingpoeder in. Hielke en

Wilma roerden om de beurt met een klopper het poeder door de melk. Zo ontstond er een heerlijke vanillepudding.

En toen riep Gerben:

„We gaan eten!”

Ieder kreeg een flink portie patat met een paar grote scheppen appelmoes. Het smaakte heerlijk, er bleef niets over. Daarna kregen ze pudding en een sinaasappel.

„Ik kan niet zo’n groot stuk pudding meer op, Gerben,” zei Wilma.

„Geef maar hier!” riep Kees meteen en hij voegde er aan toe:

„Ik maak de pan ook wel schoon, Gerben!”

„Ja, ja,” zei Gerben, „voor het opruimen van restjes had ik een hond mee willen nemen, maar toen het vaststond dat Kees meeging, had het geen zin meer.”

„Daar buiten staan ook opruimers,” riep Louw en hij wees naar vier eenden die bij de deur stonden te wachten.

„Ik geef ze wel brood,” zei Wilma en zij strooide stukjes brood naast de auto. Maar toen kwamen er veel meer eenden op af en dat ging veel brood kosten.

„Ga nog maar gauw een paar broden kopen, Wilma!” zei Gerben.

„Ik ga wel mee!” bood Kees aan.

„Nee, nee!” riep Gerben. „Jij gaat helpen de pannen en

borden schoon te maken! Haal maar een emmer water bij de machinist!”

„Ik zal je helpen sjouwen!” bood Jaap aan.

En zo zorgde Wilma voor nieuw brood en wasten de jongens alles schoon. Gerben noteerde de uitgaven van die dag en de jongens gingen op het fabrieksterrein voetballen tegen jongens uit het dorp. Toen het schemerig begon te worden, riep Gerben z’n pupillen binnen voor een kopje thee met koek.

„Die Eendekuikens kunnen wel voetballen!” zei Kees.

„Pas jij maar op met die benaming,” zei Gerben, „als zij het horen krijg je een best pak slaag!”

Een jongen haalde z’n jasje dat hij bij de auto had laten liggen.

„Drommels Kees,” plaagde Sietse, „hij heeft gehoord dat jij eendekuiken zei! Zij zullen je morgen wel krijgen!”

Kees zei niets. De koek die Gerben ronddeelde nam heel z’n aandacht in beslag. Het lampje dat tegen het dak van de auto zat straalde een gezellig licht over de tafel.

„Ik had mijn draagbare televisie wel mee kunnen nemen,” zei Gerben, „maar ik heb het totaal vergeten!”

„Die heb jij niet,” zei Sietse.

„Die heb ik wel,” zei Gerben, „het is een kleurentelevisie. „Ik kan de kleur zo regelen dat bijvoorbeeld de voetballers op het

scherm knalrood in hun gezicht worden en dan beginnen ze geweldig te transpireren zodat het eraf gutst. Laatst werd er een wedstrijd gestopt en vroeg de omroepster: „Wil meneer Zonderland de voetballers wat minder kleur geven? Zij krijgen het veel te warm!”

Natuurlijk wil ik zo’n wedstrijd niet bederven en heb ik de knop meteen helemaal teruggedraaid. Maar ook dat was weer niet goed want de spelers werden sneeuwwit en het veld bevroor, zodat de wedstrijd weer gestopt moest worden. Met die televisie kun je wat beleven!”

„Ai,” riep Wilma, „dat brengt mij op de gedachte dat ik een fototoestel bij me heb. Voor we morgen verder gaan, wil ik nog graag een kleurenfoto van de scheve toren nemen!”

„Kun je die foto’s er meteen kant en klaar uittrekken?” vroeg Hielke.

„Jazeker,” zei Wilma, „dat is juist zo leuk. Dan zie je meteen of je het wel goed hebt gedaan!”

„Afgesproken,” zei Gerben, „morgen eerst de toren op de foto en dan gaan we verder!”

„Waarheen?” vroeg Kees.

„Naar de Sahara!” riepen de anderen met Gerben in koor. En toen was het tijd om te gaan slapen.

HOOFDSTUK VII

Met veel avonturen naar de Sahara. Gerben krijgt een beloning

Gerben draaide de raampjes in de beide deuren van de auto geheel open, zodat er voldoende frisse lucht binnenkwam. Weldra lagen ze allemaal onder de dekens. Hielke en Sietse sliepen samen in de bovenste slaappleats en Louw en Kees in de onderste. Op de ene bank langs de wand lagen Jaap en Gerben achter elkaar en op de bank aan de andere kant van de tafel sliep Wilma. Gerben lag het dichtst bij de deur en kon zo tevens de wacht houden. In de verte rommelde het.

„Hoor! Het dondert!” zei Kees. „Als we onweer krijgen, blijf ik hier niet liggen. De auto is helemaal van ijzer en dat trekt de bliksem aan!”

„Nee Kees,” zei Hielke, „de auto staat op rubber. Er is dus geen contact met de aarde. Je hoort nooit dat de bliksem in een auto slaat!”

„Slaap jij maar rustig, Kees,” zei Gerben, „we zitten veilig in een stalen kooi!”

„Ik hoor een vliegtuig,” zei Sietse, „dat was natuurlijk het

onweer!”

Kees bleef nog een tijdje wakker maar er klonk geen gerommel meer en tenslotte viel ook hij in slaap. Louw droomde dat hij opgesloten zat in een stalen kooi waaruit hij niet kon ontsnappen. Hij sloeg met z’n vuisten tegen de wand en riep om hulp.

„Onweer!” riep Kees en hij vloog naar de deur. De anderen schrokken wakker en Gerben greep de gedaante bij de deur en riep:

„Wie ben jij? Ik zal je leren bij ons binnen te dringen!”

„Auw! Auw!” riep Kees. „Ik ben het!”

„Welderdraaid,” riep Gerben, „waarom maak jij zo’n herrie?”

„Ik dacht dat de bliksem insloeg!” zei Kees.

„Er sloeg iemand tegen de zijkant van de auto!” zei Hielke.

„Zeker een stel grappenmakers!” mopperde Gerben en gewapend met een zaklantaarn liep hij om de auto heen.

Maar er was niemand te zien. Voor de zekerheid riep Gerben: „Als jullie nog eens grappig willen zijn, sla ik erop! En niet zo zuinig! Jullie zijn gewaarschuwd!”

Gerben ging naar binnen en zei:

„Zo! Die komen voorlopig niet terug! Laten we weer gaan slapen!”

En toen pas werd Louw wakker.

„Is er iets?“ vroeg hij geeuwend.

„Welnee! Slaap maar rustig door, Louw!“ zei Gerben.

En zo sliep spoedig de hele club weer en de nacht verliep verder zonder incidenten. De volgende morgen werden zij al vroeg gewekt door het lawaai van een grote vrachtauto die bij de fabriek kwam laden.

„Waar moeten wij ons wassen?“ vroeg Louw.

„Haal een paar emmers water uit de fabriek,” zei Gerben.

„Ik ga even zwemmen!” riep Sietse.

„Dat mag niet!” waarschuwde Gerben. „Het is verboden vlak bij de woningen te gaan zwemmen!”

Er werden emmers water gehaald en ze wasten zich. Gerben had al een ketel vol thee gezet en daarna werden de boterhammen gegeten.

Louw vertelde:

„Ik heb vannacht zo gek gedroomd! Ik zat in een stalen kooi en beukte met m’n vuisten op de wand. En toen kwam Kees en die maakte de deur los. Maar Kees werd door een bewaker gegrepen en ik kon ontsnappen.”

„En toen?” vroegen ze allemaal belangstellend.

„Toen was de droom uit,” zei Louw, „maar het gekke is dat ik alles duidelijk zag gebeuren. Ik zag hoe Kees werd vastgegrepen en dat gebeurde bij precies zo’n deur als hier in

de auto! Gek, hè?”

„Je wordt bedankt,” zei Gerben, „ik hoop niet dat jij iedere nacht zo’n droom hebt!”

De anderen begonnen te lachen. Waarom zij lachten en waarom Gerben hem bedankte, begreep Louw niet. Hielke vertelde hem wat er die nacht was voorgevallen en dat Louw zelf de aanstichter was geweest door in z’n droom met de vuisten tegen de wand te slaan.

„Maar ik deed het niet met opzet!” riep Louw.

„Dat moest er ook nog bij komen,” zei Gerben, „dan zou ik je voor straf in de materiaalbak onder de auto laten slapen!”

Na het eten werd opgeruimd en vroeg Wilma of zij nu een foto van de toren mocht nemen.

„Natuurlijk,” zei Gerben, „en wij gaan allemaal mee! Het kan een grappige foto worden als wij tegen de toren gaan duwen om het omvallen te verhinderen.”

Dat vonden ze een geweldig goed idee van Gerben en opgewekt wandelde het stel naar de toren. Gerben begon met beide handen tegen de overhellende muur te duwen en Sietse duwde tegen Gerben, Louw weer tegen Sietse en zo gingen ze allemaal in een rij staan duwen. Wilma liep zo ver achteruit tot de hele toren in de zoeker van haar camera stond en drukte dan de knop in.

„Klaar!” riep ze en allemaal kwamen ze om haar heen staan om te kijken hoe de foto geworden was. Daarvoor moesten ze een minuut wachten en dan draaide Wilma de kleurenfoto van de toren uit het toestel.

„Hoera,” riepen ze, „het is gelukt! Kijk eens hoe mooi!”

„Die moet je goed bewaren Wilma,” zei Gerben, „het is een fijne herinnering voor later! De foto is vooral zo mooi door al die knappe jongens die erop staan!”

„Ja, de jongens lijken leuk,” zei Sietse, „maar wie is die boef die erbij staat?”

„Dat is een belediging!” riep Gerben. „Nu ga ik er meteen vandoor!”

Met grote stappen liep hij terug naar de boterfabriek. De jongens moesten af en toe op een holletje lopen om hem bij te houden. Wilma kwam ver achteraan want een paar jongens uit Oldeboorn wilden ook graag even de foto bekijken. Bij de auto controleerde Gerben of alles in orde was en riep dan tegen Sietse:

„Recht toe, recht aan! Naar de Sahara! Ik wacht jullie wel ergens op!”

Hij startte de motor en reed het terrein af.

De jongens gingen in de Kameleon en voeren weg. Ze voeren langs boerderijen en wederom langs veel eendenkorven. Na

enige bochten kwamen ze op een lang recht stuk. Na een tijdje zagen ze aan het einde iemand op de dijk staan.

„Jammer dat ik geen verrekijker heb,” zei Louw, „maar ik geloof dat daarginds Gerben staat te wachten!”

Het bleek inderdaad hun grote vriend te zijn.

„Welkom in Uilesprong!” riep Gerben toen de jongens aanlegden.

„Wat een gekke naam,” vond Wilma. „Heet dit hier werkelijk Uilesprong?”

„Jazeker,” zei Gerben, „vroeger wemelde het hier van de uilen! Als je in het donker buiten liep kon het gebeuren dat een uil op je hoofd sprong. De inwoners droegen daarom ’s avonds ijzeren potten en pannen op hun hoofd!”

„Zijn hier wel inwoners?” vroeg Sietse en hij klom tegen de dijk op, gevolgd door de hele club. Zij zagen een school en enige boerderijen. Dat was Uilesprong.

„Allemaal gezien?” riep Gerben. „Dan gaan we nu verder naar de rolbrug. Steeds de vaart blijven volgen, Sietse! Tot ziens!”

Gerben liep naar de weg waar de auto stond en onze vrienden voeren verder.

„Wat is een rolbrug?” vroeg Kees. „Ik weet wat een draaiburg is of een ophaalbrug of een schipbrug of een vaste brug, maar

wat een rolbrug is weet ik niet!”

Niet één van de vrienden kon het hem vertellen.

„We zullen het wel zien,” zei Sietse en hij liet de motor flink snel draaien want de vaart was breed genoeg en er was niet veel scheepvaart. En dan kwam er een brug in zicht.

Nieuwsgierig zaten ze ernaar te kijken, maar toen ze er onderdoor voeren bleek het een gewone draaibrug te zijn.

Aan de andere kant van de brug stond Gerben met z’n auto en natuurlijk vroeg Kees meteen:

„Hé Gerben. Waarom noemen ze deze draaibrug een rolbrug?”

„Onder de draaicirkel zitten wielen,” zei Gerben, „daar rolt de brug op rond als ze opengedraaid wordt. En nu varen jullie verder totdat er aan jullie linkerhand een ophaalbruggetje is. Daar moeten jullie door en dan zijn jullie in de vaart naar Beetsterzwaag. In de verte zien jullie de bossen al, dus tot ziens in Beetsterzwaag!”

Gerben reed met de auto over de brug en de jongens voeren verder.

„Ik vind het een leuke tocht!” zei Wilma. „Hier ben ik van m’n leven nog niet geweest!”

„Ik zie daarginds de bossen al!” riep Louw.

De anderen zagen het ook maar terwijl zij verder voeren

kwamen de bossen niet dichterbij.

„We gaan er langs,” zei Kees.

„Daarginds is een brug aan de linkerkant,” zei Hielke. „Daar is de vaart naar Beetsterzwaag!”

De ophaalbrug die spoedig werd bereikt was zó laag dat de Kameleon er niet onderdoor kon. Er stond een huis maar er was niemand.

„We zullen de brug zelf open moeten maken,” zei Hielke. Hij schoof twee grendels weg en samen met Louw en Jaap trok hij aan de ketting die achter aan de evenaar van de bovenbouw naar beneden hing. De evenaar zakte naar beneden en de brug ging omhoog.

De Kameleon voer erdoor en onze brugwachters lieten de ketting los. Door tegen het hellende brugdek omhoog te lopen lieten zij de brug sneller zakken tot ze weer op haar steunpunt rustte. De grendels werden eropgeschoven en toen kon de tocht worden voortgezet. Door een smalle vaart voeren ze tussen weilanden door en na een poosje kwam het einde van de vaart in zicht. Daar was de weg die van Oldeboorn naar Beetsterzwaag liep en daar stond Gerben te wachten met de auto.

„Goed gedaan, jongens!” riep Gerben. „Jullie hebben het dus toch gevonden? Stap dan nu maar allemaal in de auto.”

Gerben had de deuren open staan en ze vastgezet.

„Gaan we naar de Sahara?” vroeg Sietse.

„We gaan naar een oase,” zei Gerben, „Wilma en Louw mogen bij mij voorin zitten. En jullie kunnen met z’n vieren mooi achter uit de auto kijken. Allemaal klaar? Daar gaan we dan!”

Luid ronkend ging de zware ‚Zonderland Expres’ naar Beetsterzwaag. Het was een dorp met veel bomen en fraaie tuinen rond buitenplaatsen. De jongens vonden het prachtig, het was heel anders dan in hun eigen dorp. Zo kwamen ze in Olterterp waar de auto stopte bij een uitspanning met een speeltuin.

„Hier is de oase!” riep Gerben. „Jullie hebben zo lang stil gezeten, ga nu maar spelen met de schommels, de wippen, glijbanen, draaimolens en wat er alsof meer is!”

En dat deden ze! Ze genoten er volop van!

Gerben zocht een tafeltje op het terras en bestelde zeven koffie met koek. Toen het gebracht werd klapte hij als een volleerd reisleader in de handen. De jongens holden naar de tafel en lieten zich alles goed smaken. Gerben keek op zijn horloge en zei dat ze over een half uur weer zouden vertrekken.

„Dan moet ik nog even schommelen!” riep Kees en allemaal

gingen ze zich weer vermaken in de speeltuin. Het half uur vloog om en daarna reden ze terug naar de Kameleon. Het was een heel leuk uitstapje geweest. In de auto werden de boterhammen gegeten en Gerben vertelde:

„Lang geleden woonden in Beetsterzwaag deftige baronnen en gravinnen. Voor het onderhoud van hun buitenplaatsen en de grote tuinen was veel personeel nodig. Zo was er uit ieder gezin in het dorp wel iemand die bij de rijke adel werkte. Als meneer de baron of een andere hoge ome door het dorp kwam, namen de mannen hun petten af bij wijze van groet. Er was vroeger in heel Friesland dan ook geen dorp waar de mannen zulke kapotte petten droegen. Door het steeds op en af zetten scheurden de kleppen en wanneer je dan iemand tegenkwam met zo'n gescheurde pet wist je meteen dat hij uit Beetsterzwaag kwam!”

Jaap verslikte zich in de koffie en Wilma zei verontwaardigd tegen Gerben: „Jij vertelt ook altijd van die gekke verhalen, er is vast niets van waar!”

„Toch is dit echt waar!” zei Gerben.

„Ja, dat is het!” riep Sietse.

„Hoe weet jij dat?” vroeg Gerben.

„Het is echt waar dat hij altijd gekke verhalen vertelt,” zei Sietse. „Kijk maar naar je malle hoed! Dat zegt al genoeg!”

„Wij sluiten de discussie!” riep Gerben. „Wij ruimen op en dan gaan wij vertrekken!”

Bij een boerderij werd water gehaald. De bordjes en kopjes werden afgewassen en toen kon de tocht verder gaan.

„Als jullie straks weer door dat ophaalbruggetje varen,” zei Gerben, „slaan jullie linksaf en dan wijst de weg zich vanzelf naar Spaltenburg! Tot ziens!”

Gerben vertrok met de auto en Sietse startte de Kameleon.

„Ik heb nog nooit gehoord van Spaltenburg,” zei Sietse.

„Ik ben wel benieuwd waar wij terecht komen!”

„Maar dat is juist het leuke!” vond Wilma. „Het is een tocht vol verrassingen!”

„Ik denk dat de Sahara net zo’n uitspanning is als Olterterp!” zei Kees.

„Maar je weet het niet!” riep Jaap. „Dus blijft het een verrassing!”

Ze gingen weer door de ophaalbrug en sloegen linksaf.

Zo voeren ze weer in dezelfde vaart die zij vanaf Oldeboorn hadden gevolgd. Er kwam weldra een dorp in zicht met een kerktoeren en een fabrieksschoorsteen.

„Wat voor dorp is dat, Sietse?” vroeg Wilma.

„Ik weet het niet,” zei Sietse, „maar als het Spaltenburg is, staat het niet op de kaart!”

Ze voeren weer een bocht om en zagen even verder een brug. Daar stond ook de ‚Zonderland Expres’.

De Kameleon legde er bij aan en Kees vroeg aan Gerben: „Is die brug Spaltenbrug?”

„Juist!” zei Gerben. „En hier is tevens het hart van Terwispel!”

„Terwispel?” riep Hielke. „Die naam heb ik meer gehoord! Wat kwam daar ook weer vandaan?”

„Dat ga ik jullie nu laten zien!” zei Gerben. „Jullie zullen er van opkijken! Stap maar in de wagen!”

„Alweer een verrassing?” riep Louw. „Wij reizen van verrassing naar verrassing!”

Gerben startte de motor en ze reden langs een boterfabriek, een herberg, een school en dan in de richting van een kerk. Maar zo ver kwamen ze niet want Gerben sloeg linksaf naar een boerderij.

Op het erf stopte Gerben en een jongen kwam hen verwelkomen.

„Ha, schippers van de Kameleon!” riep hij. „Zijn jullie daar eindelijk!”

„Maar dat is Frits Buurema!” riep Hielke. „Woon jij hier?”

„Loop je niet meer weg?” vroeg Kees.

„Hoe wist jij dat wij zouden komen?” vroeg Sietse.

„Gerben heeft ons gebeld,” zei Frits. „Mijn vader en moeder vinden het geweldig dat jullie hier op bezoek komen.”

Meneer Buurema en z'n vrouw ontvingen onze vrienden hartelijk en nodigden hen binnen te komen. De moeder van Frits bood hun zelfs aan om een paar dagen te blijven logeren.

„Dat zal niet gaan mevrouw,” zei Gerben, „we moeten nog een verre reis maken! Wij gaan naar de Sahara!”

„Waar ligt die plaats?” vroeg Frits.

„Als we er zijn, sturen wij je wel een ansicht!” beloofde Gerben.

Frits had mooie konijnen en die moesten de jongens natuurlijk zien. Ook waren er jonge geitjes en daarmee had Wilma wel urenlang willen spelen. In de weilanden liepen koeien, paarden en schapen. Terwijl de jongens ernaar stonden te kijken, zagen zij in de verte een groot dorp liggen.

„Is dat Gorredijk?” vroeg Sietse.

„Ja, dat is de vlek Gorredijk,” legde Frits uit. „Friesland heeft elfsteden en drie vlekken. Het zijn Joure, Gorredijk en Drachten. De vlekken zijn groter dan een dorp en kleiner dan een stad!”

„Weer wat geleerd,” zei Sietse en toen riep de vader van Frits dat het eten op tafel stond. Ze holden naar de boerderij en in

de grote ruime keuken stonden stapels pannenkoeken te wachten. Was dat even een feestmaal?

„Mijn zuster Annie heeft ze allemaal gebakken!” zei Frits trots. „Lekker hè?”

Annie bloosde en Kees zei met volle mond:

„Kwo dak oek uster mjad!”

„Ik zal het wel even vertalen!” riep Sietse. „Kees zei: ik wou dat ik ook zo’n zuster had!”

„Heeft Kees een spraakgebrek?” vroeg Buurema.

„Alleen als hij eet,” zei Gerben.

Kees zei niets. Hij had het te druk met de pannekoeken.

’s Avonds kwamen er nog vier vrienden van Frits en toen werd er een voetbalwedstrijd gespeeld van de Schippers tegen Terwispel! Er werd met veel animo gevoetbald en tenslotte moest Buurema de bal opbergen om er een einde aan te maken. Vermoeid van het hollen sliepen onze vrienden die nacht als rozen. De ‚Zonderland Expres’ stond naast de boerderij onder een kastanjeboom. Een zacht windje deed de bladeren af en toe ritselen en dat was dan het enige wat er werd gehoord. De volgende morgen moest Gerben de jongens wakker maken.

„Sta op, slaapkoppen!” riep hij. „Het oog van de dag is al lang open en kijkt naar jullie!”

Ze aten boterhammen in de keuken van de boerderij en namen dan hartelijk afscheid van de familie Buurema.

Bij de brug lag de Kameleon te wachten.

„Hoeveel benzine heb je nog in de tank, Sietse?” vroeg Gerben.

Sietse keek erin. Het was niet veel meer.

„In Gorredijk gaan we tanken,” besliste Gerben. „Jullie varen gewoon rechtdoor! Tot ziens in Gorredijk!”

De ‚Zonderland Expres’ reed over de brug en de Kameleon voer er onderdoor. Na een recht stuk vaart bereikte de Kameleon een bocht en daar was dan het begin van Gorredijk. Aan weerszijden stonden huizen en de wallen waren gemaakt van gemetselde muren en minstens een meter hoog. De Kameleon voer onder een brug door. Een paar honderd meter verder was weer een brug met erachter een sluis die dicht was. De Kameleon moest wachten en legde aan. Daar kwam Gerben aanwandelen.

„Ga een eindje terug, Sietse!” riep hij. „Je ligt precies in de stroom als de sluis leegloopt!”

De jongens trokken de boot langs de kademuur terug en legden haar stevig vast. Gerben kwam ook aan boord.

„Kijk, dat is het oude Waaggebouw,” zei hij. „Daar werden vroeger de produkten van de boeren verkocht, zoals boter, kaas en graan. En daartegenover woonde vroeger een echtpaar dat steeds ruzie had, Op een dag zei de man: ‚dit is geen leven, ik verdrink me!’ ‚Dat is best,’ riep z’n vrouw, ‚ik zal je wel in de vaart duwen!’

‚Afgesproken,’ zei de man en hij ging op de rand van de

kademuur staan. Z'n vrouw nam een aanloop om hem met een harde duw in het water te stoten. Vol ijver kwam ze aanrennen maar de man deed een stap opzij en zijn vrouw vloog hem voorbij de vaart in. Jullie zullen het niet willen geloven, maar dit verhaal is echt gebeurd!"

„Mij maak je niks wijs!” riep Sietse.

„Weet je nog meer verhalen over Gorredijk, Gerben?” vroeg Jaap.

„Er zijn veel verhalen,” zei Gerben, „maar daar heb ik nu geen tijd voor. De sluis gaat open!”

Een sterke waterstroom kolkte langs de Kameleon. Het duurde even en dan gingen de sluisdeuren open en werd de brug omhoog gedraaid. Er kwamen zeven motorjachten uit de sluis.

„Wat zijn er hier veel boten,” zei Sietse.

„Dat komt omdat dit een echte plezierroute is om langs te varen,” zei Gerben.

De Kameleon mocht de sluis binnenvaren. De sluiswachter reikte Gerben een pakje over.

„Welkom in Gorredijk!” zei hij. „Dit wordt u aangeboden door de gezamenlijke winkeliers!”

„Hartelijk dank,” zei Gerben en hij gaf een fooi.

Sietse stuurde de Kameleon zo dicht mogelijk bij de volgende

deur van de sluis en Kees vroeg:

„Wat zit er in dat pakje, Gerben?”

„Een taart en een half flesje Beerenburger,” zei Gerben.

„Ik wist dat alle eigenaars van plezierboten dit cadeautje ontvangen. Daarom ging ik bij jullie aan boord omdat het niet aan minderjarigen wordt gegeven.”

„Beerenburger, is dat sterke drank?” vroeg Wilma.

„Inderdaad! Het is voor mannen!” zei Gerben. „Daarom neem ik de Beerenburger en krijgen jullie de taart!”

Nadat er nog drie motorjachten de sluis waren binnengevaren, gingen de deuren dicht en begon het water te stijgen. Weldra gingen de andere deuren open en kon de Kameleon verder varen. De wallen waren nu slechts dertig centimeter hoog, en je kon dus gemakkelijk in en uit de boot stappen. De auto van Gerben stond daar ook en de Kameleon legde ernaast aan.

Gerben bracht het pakje met de taart in de auto en nam er een leeg benzineblik uit.

„We gaan boodschappen doen,” zei hij en dat leek onze vrienden een goed plan want er waren veel meer winkels dan in hun eigen dorp. Het werd een wandeling door veel straten met mooie winkels en anderhalf uur later kwamen zij vermoeid terug bij de auto.

De jongens hadden om de beurt het blik benzine gedragen; Wilma droeg brood en Gerben gebakken vis. Er werd koffie gezet en in het hartje van Gorredijk gingen ze smullen van brood met vis en taart toe.

Na het eten zei Gerben:

„Jullie varen nu verder naar Lippenhuizen. Daar wacht ik weer op jullie!”

De Kameleon voer tussen de huizen van Gorredijk en Kortezwaag verder. Voorbij Kortezwaag ging de vaart naar links en dan weer tussen weilanden door met hier en daar een boerderij. Aan het landschap was duidelijk te zien dat ze in hoger gelegen gebieden kwamen. De weilanden waren droger en ook zag je rondom meer bomen. De vaart bleek niet rechtstreeks door Lippenhuizen te gaan, daarvoor moesten ze een korte zijvaart inslaan en zo bereikten ze het hart van het dorp. Gerben stond al op hen te wachten.

Ze bekeken het dorp en Gerben vertelde:

„Vroeger zaten de inwoners hier altijd achter de ramen naar de voorbijgangers te kijken. Een man die geregeld door het dorp kwam zei eens: ‚Ik zie steeds in alle huizen achter de ramen lippen bewegen.’

Nou en toen heette het Lippenhuizen.”

De jongens keken naar de huizen maar nergens ontdekten zij

iemand achter de ramen. Het dorp was spoedig bekeken en daarop ging de reis verder naar Hemrik. Bij de sluis stond Gerben weer op de Kameleon te wachten.

„Hé Gerben,” riep Kees, „waar zijn de Hemriker bergen?”

„Stap maar uit en kom maar mee!” zei Gerben.

De jongens volgden hem in een laantje maar nergens waren nog de toppen van bergen te zien. En dan, temidden van bomen, lagen aan een zijlaantje twee groene heuvels. Dat waren de Hemriker bergjes. Lachend holden de jongens er tegenop en gingen dan om het hardst weer naar beneden.

„Voortaan kunnen jullie zeggen, dat jullie de bergen van Friesland hebben beklommen,” zei Gerben, „kom we gaan nu verder naar Wijnjeterp!”

De Kameleon werd weer opgezocht en voer verder langs huizen en boerderijen want aan weerskanten van de vaart liep een weg. Bij de sluis in Wijnjeterp stond de ‚Zonderland Expres’ al te wachten.

„Gerben, hoe komen ze aan de naam Wijnjeterp?” vroeg Wilma.

„Wijnje betekent wonen,” zei Gerben. „Hier was dus een woonterp!”

„Jij weet ook alles, Gerben,” zei Jaap.

„Welnee,” riep Sietse, „hij zuigt het zomaar uit z’n duim!”

„Niet brutaal worden, Sietse,” zei Gerben, „want dan gaan we meteen terug!”

„Alstublieft niet,” riepen de anderen, „wij willen graag nog veel verder!” „Oké,” zei Gerben, „dan op volle kracht naar Donkerbroek! Bij de boterfabriek kunnen we aanleggen!”

De tocht bleef leuk. Er was van alles te zien en onze vrienden genoten volop. De vele plezierboten die er voeren wezen erop dat het een graag bevaren route was.

Het was kwart over vier toen ze in Donkerbroek aankwamen en bij de boterfabriek aanlegden. Gerben stond er al en riep: „Het is nog te vroeg om hier te blijven liggen. Ik stel voor dat jullie doorvaren naar Oosterwolde!”

„Dat is best,” zei Sietse, „desnoods varen we door tot het donker wordt!”

„Maar we moeten nog eten!” riep Kees.

„Jij hoeft niet te eten,” zei Louw, „we eten jou straks op!”

„En hoe komen ze aan de naam Donkerbroek, Gerben?” vroeg Wilma.

„Vroeger werd hier veel turf gemaakt,” zei Gerben. „Door het graven in de grond kregen de mannen modder aan hun broeken. Het werden daardoor donkere broeken. Zo ontstond Donkerbroek!”

„Ja, ja!” riep Sietse. „Ik had liever dat ze alle sluizen

opruimden. Dit wordt de vijfde al vanaf Gorredijk!”

„Als ze de sluizen opruimen, loopt de vaart leeg,” zei Gerben. En dat was nu eens geen fantasie.

Na de sluis van Donkerbroek voer de Kameleon verder naar Oosterwolde. Op de weg naast de vaart reed de ‚Zonderland Expres’ in dezelfde richting. Na drie kwartier varen bereikte de Kameleon de sluis van Oosterwolde.

Gerben stond er al en riep:

„Vaar maar door het dorp, Sietse! Ik wacht jullie daar wel op!” Toen de Kameleon de sluis was gepasseerd liet Sietse de boot zo snel mogelijk naar het dorp varen. Ze gingen onder een brug door en zagen even verder de ‚Zonderland Expres’ staan. Gerben had al porties patat gekocht en worst. Het koffiewater stond op de butagasbrander en begon te zingen. Kees ging er vlak bij zitten kijken.

„Let jij erop dat het water niet aanbrandt, Kees?” vroeg Gerben.

„Dat kan toch niet?” vroeg Kees.

De vrienden begonnen te lachen en Kees zei maar niets meer.

De koffie werd gezet en de patat en worst werden met smaak gegeten. Als verrassing trok Gerben vanonder een bank een doos te voorschijn met een grote ijstaart erin.

Kees smulde en zei:

„Gisteren hadden wij lekkere pannenkoeken, maar dit is nog lekkerder!”

„Ja, ja,” zei Gerben, „en ik ben niet eens naar de huishoudschool geweest, zoals de zuster van Frits!”

„Maar dit is geen kunst,” zei Louw, „jij koopt alles kant en klaar in de winkels.”

„Het hangt er natuurlijk wel van af, wat je koopt,” zei Gerben.

„Ik kan jullie ook bruine bonen geven!”

„Alstublieft niet, Gerben!” riep Wilma. „Zoals jij het tot nu toe hebt gedaan vinden wij het geweldig, nietwaar jongens?”

Ze waren het allemaal met Wilma eens. Niemand had zin in bruine bonen.

„Persoonlijk ben ik er ook geen voorstander van,” zei Gerben, „want van bruine bonen krijg je veel gas in je lichaam. Ik heb een man gekend die alle dagen bruine bonen at totdat hij zoveel gas in zich kreeg, dat er geen houden meer aan was. Hij vloog als een raket de lucht in en niemand heeft hem ooit terug gezien!”

„En ook dat is waar gebeurd!” riep Jaap lachend.

Na het eten vroeg Sietse of ze nog verder zouden varen.

„Ik vind het best,” zei Gerben, „maar vaar niet door als de lichten aangaan, want op de weg naast de vaart rijden

politieauto's."

„Het komt in orde, kapitein," zei Sietse. Ze gingen weer aan boord en de trouwe Kameleon voer verder.

„Wij zijn hier in het oostelijke woud," zei Wilma, „want dat betekent de naam Oosterwolde."

„Er is ergens ook nog Noordwolde," zei Kees. „Dat is dus het noorder woud!"

Het landschap werd inderdaad bosrijker en onze schippers vonden dat het er veel droger was dan bij hen thuis in het waterrijke gebied. De vaart was kaarsrecht en op de weg ernaast was vrij veel verkeer. Heel in de verte werd een brug zichtbaar en Sietse gaf de motor vol gas.

„Ik wil voor het donker wordt die brug bereiken," zei hij.

Ze voeren enige motorjachten voorbij waarvan de stuurlui verbaasd naar dat vreemde snelvarende bootje keken.

„Wij zijn verreweg de snelsten!" riep Jaap maar lang duurde de pret niet. Een auto van de politie die op de weg ernaast reed, haalde hen in en een van de agenten riep door de microfoon:

„Hé daar! Kameleon! Jullie varen veel te snel! Dat is verboden!"

Sietse schakelde terug naar een lagere versnelling en de Kameleon begon langzamer te varen. De politieauto reed een

eindje met hen mee om de snelheid te controleren en reed dan weer verder.

„Daar had je bijna een boete gekregen, Sietse,” zei Jaap.

„Welnee,” zei Sietse, „dat doet de politie niet zo gauw!”

Het werd al een beetje schemerig toen zij de brug naderden.

„Daar komt Gerben ook!” riep Louw.

De ‚Zonderland Expres’ kwam zwaar ronkend langs de weg en haalde de Kameleon in. Gerben beduidde de jongens dat ze moesten stoppen, reed z’n auto over de brug en parkeerde haar naast de vaart. De Kameleon legde aan en Gerben riep: „Welkom in Appelscha! Dit is ons einddoel! We gaan niet verder!”

„En waar is nu de Sahara?” vroeg Kees.

„Daarginds achter de bomen,” zei Gerben. „Morgen gaan we erheen, het is nu te laat. Komen jullie thee drinken?”

Spoedig zaten ze gezellig om de tafel. Het water begon te koken en er werd thee gezet. En weer had Gerben een verrassing. Hij had cake gekocht en dat smaakte de jongens best.

„Ik eet bij jou minstens zo lekker als bij mij thuis!” zei Kees tegen Gerben.

„Wel Kees,” zei Gerben, „als een ander dat gezegd had zou ik het met een korreltje zout nemen, maar nu jij het zegt voel

ik me zeer vereerd! Maar ga niet verder vertellen dat ik zo goed voor het eten kan zorgen, want als mevrouw Jellema het hoort, moet ik ook voor haar koken! En 's morgens koeien melken en 's middags eten koken wordt mij te druk!”

Op dat moment zagen ze de politieauto stilhouden.

De ene agent vroeg:

„Is het de bedoeling dat u hier de nacht doorbrengt? Dat is verboden. U hoort op een camping te staan!”

„Juist meneer,” zei Gerben, „en waar vind ik een camping?”

„U rijdt deze zijweg in en daar bij de bossen vindt u wel een camping,” zei de agent.

„Bedankt meneer,” zei Gerben, „even m'n kopje leeg drinken en dan gaan we!”

De politie vertrok en even later ging ook de ‚Zonderland Expres’ weer rijden. Onze vrienden naderden nu de bossen en na enig zoeken vond Gerben een kampeerterrein. Maar de beheerder zei dat er geen tenten meer geplaatst konden worden.

„Wij slapen in de auto,” zei Gerben, „en wij blijven maar één nacht!”

Toen mocht de ‚Expres’ midden op het terrein staan en dat was nog niet zo'n gek plaatsje. De jongens liepen het terrein rond en keken naar de televisie die in een van de

kampeerhuisjes aanstond, Gerben maakte alles klaar voor de nacht en toen de jongens terugkwamen gingen ze slapen. De volgende morgen nam Gerben hen mee naar de ‚Sahara‘. Ze liepen een bos in en langs een smal pad gingen ze tegen een heuvel op. Toen ze boven waren keken ze verrast naar de zanderige helling aan de andere kant van de heuvel, met aan de voet een kleine vlakte. Dat was nu de Sahara van Gerben.

Om de zandvlakte heen zaten mensen naar onze vrienden te kijken. De helling lokte iedereen aan om er langs naar beneden te hollen en dat gaf vaak grappige situaties te zien. De helling was langer dan je dacht en doordat je steeds meer snelheid kreeg begon je hele grote stappen te nemen en dat was dan een koddig gezicht. Er werd ook hartelijk om de jongens gelachen die om het hardst gingen hollen en toen alleen konden stoppen door zich te laten vallen. Gerben en Wilma waren verstandiger, zij wandelden naar beneden. Maar de jongens beklommen de helling opnieuw en het spel begon van voren af aan. Vervolgens maakten ze met Gerben een tocht door de bossen en heuvels en kwamen dan terug bij een restaurant met speeltuin. Maar de jongens waren te moe om zich in de speeltuin te vermaken en gingen liever met Gerben aan een tafel zitten waar ze koffie met koek kregen. Ook

werden er ansichtkaarten gekocht om naar huis te sturen. Frits Buurema in Terwispel kreeg er ook een en Gerben stuurde een prachtige kaart aan Sjoerd Bonnema, de postbode. Er stond een vliegende ooievaar op die in z'n lange snavel een kindje droeg dat in een luier hing. Gerben schreef eronder – Snelpost Sjoerd Ooievaar – maar of Sjoerd daar blij mee zou zijn werd door allen sterk betwijfeld.

„En jongens,” zei Gerben, „nu jullie de Sahara van Friesland hebben gezien, wordt het tijd om naar huis terug te gaan!”

Die mededeling werd met boe-geroep beantwoord maar Gerben kon niet langer dan een week gemist worden op de boerderij en dus gingen ze terug naar de camping en werd de ‚Zonderland Expres’ gestart. Ze reden naar de vaart en daar werd eerst de tank van de Kameleon weer boordevol benzine gegoten.

„Daaraan hebben jullie genoeg tot Gorredijk,” zei Gerben.

„Ik zal jullie weer bij iedere sluis opwachten en dan zien we wel hoe ver we vandaag komen!”

„Afgesproken,” zei Sietse, „daar gaan we dan! Tot ziens Sahara! Op volle kracht naar huis!”

„Wacht even,” riep Wilma, „ik neem m'n fototoestel aan boord. Er zitten nog twee plaatjes op de film.”

Ze verdween even in de auto en kwam terug met haar camera.

En toen kon de thuisreis beginnen. Flink snel voer de Kameleon naar Oosterwolde. Bij de sluis stond Gerben; hij keek even hoe de Kameleon geschut werd en reed dan verder. De Kameleon voer naar Donkerbroek, dan naar Wijnjeterp en vervolgens naar Hemrik. Gerben, die bij iedere sluis stond te controleren of alles wel aan boord was, gaf de jongens allemaal een dubbele boterham die zij tijdens het varen op aten. Want Sietse wilde nog diezelfde dag Gorredijk bereiken. Op weg van Hemrik naar Lippenhuizen zagen de jongens de Marion uit Londen, de tweemaster van de Engelsman, voor de wal liggen.

Op de wal ernaast stond een kleine auto. Uit het jacht kwamen twee mannen. Zij droegen voorwerpen naar de auto.

Kees zat er verwonderd naar te kijken en herinnerde zich de twee mannen die een tijdje geleden een gesprek hadden met de schipper van het Engelse jacht. De mannen stonden toen vlak bij het schuurtje naast de ‚Woudaap’ en Kees had dat gesprek kunnen afluisteren. Hij had de schipper horen zeggen:

„Zodra we op de turfroute zitten, komt er gelegenheid genoeg.”

Tja, wat betekende gelegenheid genoeg? Om te stelen misschien?

Kees veerde plotseling op en vroeg:

„Waar is de turfroute?”

„Dat is hier!” zei Wilma. „Dit is de Opsterlandse Compagnonsvaart, die is gegraven voor het vervoer van turf en zo!”

„Drommels,” riep Kees, „ik weet het niet zeker maar ik geloof dat er dieven in het Engelse jacht zijn!”

„We gaan kijken,” zei Sietse en de Kameleon voer weldra naast de Marion. De jongens keken door de ramen in de kajuit en zagen hoe de mannen juist een kast open braken. Sietse tikte op het raam en de mannen schrokken hevig.

„Hoepel op,” riep de ene, „maak dat je wegkomt!”

Er klonk een klik. Wilma had een foto van het tweetal genomen. Woedend kwamen de mannen de kajuit uit rennen en riepen:

„Geef hier dat fototoestel!”

Maar de Kameleon ging er snel vandoor. De mannen sprongen in het autootje en volgden de jongens. Zij riepen de vreselijkste dreigementen, maar onze schippers trokken zich daar niets van aan. Wilma trok de foto uit de camera en zag dat het beeld heel duidelijk was. De inbrekers stonden er letterlijk en figuurlijk gekleurd op.

Wilma gaf de foto aan Jaap die hem diep in z'n zak stopte. De Kameleon naderde een ophaalbrug en Sietse liet de hoorn luid klinken. De mannen in hun auto begonnen sneller te rijden. Maar ze waren te laat, de brugwachter draaide de klep reeds omhoog en juist aan de kant van de opstaande klep waren de dieven uit de auto gestapt. Nu belemmerde de klep hun om in de Kameleon te springen en die voer snel door de brug. En dan was er de sluis van Lippenhuizen. De dieven reden er gauw heen, de ene ging over de sluis, zodat de heren de Kameleon aan weerskanten van de vaart konden opwachten. Maar Gerben was er ook en Sietse riep: „Gerben, die man wil ons beroven van het fototoestel!”

„Dat zal zo'n vaart niet lopen!” riep Gerben. „Kom maar naar de wal!”

„Waar bemoei jij je mee, boerenpummel!” riep de dief en hij kwam brutaal op Gerben af. Maar voordat hij Gerben kon grijpen, pakte deze hem beet en wierp hem tegen de grond.

De andere dief kwam snel te hulp; hij rende over de sluis maar daarin lag een sleepboot met twee grote zandbakken erachter.

De kapitein en zijn helper sprongen op de wal en grepen de man toen hij juist over de sluis was. Er werd even stevig gevochten, maar de dieven moesten zich gewonnen geven.

„Stop maar!” riepen ze. „Wij zullen de jongens verder met rust laten! Laat maar los!”

„Niet doen!” riepen de jongens. „Het zijn dieven! Wij hebben een foto van hen waarop ze een kast openbreken in de Engelse tweemaster!”

„Die jongens zijn gek,” riep de ene dief, „wij zijn monteurs! Wij waren aan boord voor reparatiewerkzaamheden?”

„Vertel mij wat!” riep nu de kapitein van de sleepboot. „Ik herken jou als de dief die een dekzeil van mijn schuit heeft gestolen!”

De dieven probeerden zich los te rukken, de ene gaf Gerben een vuistslag tegen z'n kin, waarop Gerben hem er tien teruggaf, zodat de man niet wist waar hij kruipen moest. De kapitein liet zich ook niet onbetuigd en sloeg er ook flink op los. Intussen had de sluiswachter de politie gebeld en midden in het gevecht stopte er een busje van de rijkspolitie.

„Stop!” riep de wachtmeester. „Wat is dat hier voor een

heidense bende?”

De Kameleon kwam snel naar de wal en Jaap overhandigde de politie de foto. De jongens vertelden wat zij hadden gezien en Kees zei:

„Het was allemaal afgesproken werk met de schipper van de Marion!” En hij vertelde wat voor gesprek hij had afgeluisterd. Sietse was naar de auto van de dieven gelopen en keek in de kofferruimte. Er zaten een radio, een kompas en nog veel meer instrumenten in. Toen de politie dat zag wist ze genoeg. De beide dieven werden ingerekend en weggevoerd. De schipper van de Marion kwam juist over de brug fietsen toen hij de twee dieven in het busje van de politie zag verdwijnen. „Daar is de schipper!” riep Kees.

„Komt u even hier!” riep de wachtmeester.

Maar de schipper ging er snel vandoor. Hij fietste zo hard hij kon en dat was natuurlijk onzin, want de politieauto haalde hem heel snel in en ook hij werd ingerekend.

De sluiswachter vertelde aan Gerben en de sleepbootkapitein dat er de laatste maanden geregeld uit luxe jachten werd gestolen en hij hoopte dat er met de vangst van deze dieven een einde aan de roverij was gekomen.

„En dat hebben ze dan te danken aan deze jongens,” zei Gerben. „Overal waar de Kameleon komt worden de

moeilijkheden opgelost!”

„En het zijn eerste klas schippers,” zei de kapitein. „Zij hebben laatst nog een losgeslagen zandbak van mij opgevangen en juist op tijd bij een steiger met plezierjachten weggeduwd!”

„Maar jullie vergeten dat Wilma een heel pientere zet deed, door gauw een foto van de dieven te maken,” zei Sietse.

„Dat was inderdaad heel handig van haar,” prees Gerben. „En daarom Wilma, ben jij nu ook een echte Kameleonschipper!”

„Ik vind het een grote eer,” zei Wilma lachend.

„Kunnen wij nog in de sluis?” vroeg Sietse.

„Natuurlijk!” riep de kapitein. „Ik maak wel even ruimte.”

Toen de Kameleon er bij lag was de sluis boordevol. Het duurde even en dan konden de boten verder varen naar Gorredijk. De kapitein liet de Kameleon voorgaan want met de volle zandbakken voer de sleepboot niet snel. Het was negen uur toen ze in Gorredijk aankwamen.

Gerben stond weer midden in het dorp met de auto aan de kant van de vaart te wachten.

„Ha Gerben!” riep Kees. „Valt er nog wat te eten? Ik heb reuze trek!”

„Blijf jij maar kalm, Keessie,” zei Gerben, „jij zult heus niet

verhongeren!”

Er werd koffie gezet en uit een plastic zak haalde Gerben warme gebakken schelvis te voorschijn. Het smaakte de jongens best, zelfs Kees was tevreden.

De politie kwam ook nog even op bezoek.

„Wij moeten jullie namens de Engelsman bedanken voor het helpen vangen van de dieven,” zei de wachtmeester. „Het was een heel goede vangst want de schipper bleek een bendeleider te zijn die steeds seintjes aan z’n handlangers gaf als er ergens een boot onbeheerd lag. Zo hebben we nu in één klap een hele reeks van diefstallen opgelost en is de bende opgerold!”

„Kan Kees daarvoor een medaille krijgen?” vroeg Gerben.

„Want hij is de ontdekker van de diefstal!”

„Als het dan maar een gebakken medaille is in de vorm van een lekkere taart!” riep Kees.

„Kees heeft liever eten dan eer!” zei Gerben.

„Misschien heeft hij wel gelijk,” zei de wachtmeester. „En? Blijven jullie hier vannacht staan?”

„Als het mag, zouden wij dat wel graag willen,” zei Gerben.

„Vooruit dan maar,” zei de wachtmeester. „Het is toch maar voor één nacht, nietwaar? Wij wensen jullie nog veel plezier en welterusten!”

„Welbedankt,” riepen de vrienden en zo sliepen zij die nacht in het centrum van Gorredijk. De volgende morgen werd de tank van de Kameleon weer boordevol gevuld en vertrokken onze kampeerders naar Terwispel, Rolbrug, Uilesprong en Oldeboorn. Daar werd koffie gedronken. De jongens uit Oldeboorn kwamen vragen of ze nog een partijtje voetbal wilden spelen. Onze vrienden hadden er wel zin in maar Gerben vond het beter meteen door te varen. Dus werd even later de reis voortgezet naar Akkrum. Daar stond Gerben te wachten op de wal en riep:

„Vaar maar door naar huis! Jullie kunnen best vóór vijf uur thuis zijn!”

„Zullen we een wedstrijd houden wie er het eerst is?” riep Sietse.

„Aangenomen!” riep Gerben en hij stapte in de auto, terwijl de Kameleon er op volle kracht vandoor ging.

Aan de andere kant van Akkrum moest Gerben voor een geopende brug wachten en dat vonden de schippers in de Kameleon prachtig. Nu konden zij een mooie voorsprong nemen. Doordat zij heel snel voeren kwam het einde van de tocht steeds dichterbij. Door de vaarten en het kanaal werd het meer bereikt en Kees riep:

„Hoera! Ik zie de ‚Woudaap’ weer! Oost-West! Thuis best!”

„En ik hoor onze torenklok,” riep Louw, „zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens!”

„Wij hebben toch maar een fijn meer!” riep Sietse.

„Maar in Appelscha is het ook heel mooi,” zei Wilma, „ik vond het een reuze fijne tocht!”

Dat waren ze allemaal met haar eens. Gerben had hun werkelijk leuke dagen bezorgd! Maar waar was Gerben?

Terwijl de Kameleon op volle snelheid langs het eiland voer tuurden de jongens naar de weg die vanaf de stad langs het meer liep. Tot hun verbazing zagen ze in de verte de ,Zonderland Expres’ naderen.

„Ik dacht dat hij al lang thuis was!” riep Sietse. „Maar nu gaan wij het van hem winnen!”

Met grote snelheid voer de Kameleon naar de brug.

Gerben keek naar het meer en ontdekte de Kameleon. Hij kon nauwelijks geloven dat de jongens al zo dicht bij het dorp waren. Hij keek nog eens en lette toen niet genoeg op z’n stuur.

Het linkervoorwiel kwam in de zachte berm en toen was er geen houden meer aan. De zware auto zakte weg en belandde met de voorwielen in de sloot. Gerben stootte z’n hoofd en bleef versuft zitten. Maar toen voelde hij zich nat worden door het binnendringende slootwater en klom hij vlug uit de

cabine. Lopend ging hij naar het dorp. Daar was de Kameleon al aangekomen en werd in het boothuis gestuurd. Ze stapten allemaal uit en holden naar de smederij.

„Hoera! Daar zijn we weer!” riep het hele stel.

„Dat zie ik,” zei Klinkhamer, „ontbreekt er niemand? Waar is Gerben?”

„Hij komt eraan,” zei Sietse, „Hij dacht dat hij de eerste zou zijn, maar wij hebben het gewonnen.”

En dan kreeg Klinkhamer de verhalen te horen over wat ze allemaal beleefd hadden, totdat Hielke vroeg:

„Waar blijft Gerben toch? Hij had hier al lang kunnen zijn!”

„Misschien is hij naar de boerderij gegaan,” zei Louw.

Sietse ging buiten kijken en riep:

„Daar komt hij aan! Lopend! De auto is zeker stuk!”

Ze keken allemaal heel verwonderd toen Gerben drijfnat de smederij binnenkwam.

„Dat is sterk!” riep Klinkhamer. „De jongens hebben de hele reis gevaren en zijn kurkdroog en jij rijdt al die tijd in een auto en je bent kletsnat.”

„Ik ben van de weg af gereden in een sloot,” zei Gerben, „ongeveer op dezelfde plaats waar de dokter in het water reed. Maar de auto is nog heel!”

„Zijn onze dekens nu nat?” vroeg Kees.

„Welnee. Alleen de cabine ligt in 't water,” zei Gerben. „Ik ga de tractor halen en hem er daarmee uittrekken!”

Gerben kreeg een fiets van Klinkhamer en reed naar de boerderij. De jongens voeren met de Kameleon naar de plaats van het ongeluk en bleven daar wachten totdat Gerben kwam.

De tractor trok de auto op het droge en vervolgens naar de smederij want de motor wilde niet starten. Hielke mocht de auto sturen. Bij de smederij maakte Gerben de achterdeuren van de auto los en zei:

„Haal jullie spullen er maar uit, jongens! Ik ga er vandoor, want ik wil graag droge kleren aantrekken!”

Gerben reed de tractor naar de boerderij terug en de vrienden droegen hun bedden en dekens naar huis. Zij vertelden thuis dat zij de reis naar de ‚Sahara’ nooit zouden vergeten.

Hun ouders vroegen of de jongens Gerben wel hartelijk hadden bedankt voor alle moeite die hij deed. Maar dat hadden ze schandelijk vergeten omdat Gerben zo'n haast had om droge kleren aan te trekken.

De volgende morgen werd er door de jongens druk overlegd wat ze Gerben zouden geven als dank voor de mooie reis.

„Ik weet het,” zei Wilma, „ik geef Gerben een vergroting van

de foto die ik genomen heb van de toren in Oldeboorn.”

„Maar het duurt een week voor die klaar is,” zei Sietse.

„Laten we hem een doos gebakjes geven,” stelde Kees voor.

„Daar heb je hem weer,” riep Louw, „en dan wil jij Gerben zeker helpen bij het opeten.”

„Welja,” zei Kees, „als hij het vriendelijk vraagt, wil ik dat wel doen!”

„Nee Kees, we moeten iets anders bedenken,” zei Wilma. Het moest iets zijn wat Gerben graag zou willen hebben, maar wat wilde hij graag hebben?

„Ik weet wel dat Gerben blij is met een kistje sigaren,” zei Hielke.

Omdat niemand iets beters wist te bedenken, werd er besloten tot de aankoop van sigaren. Met een kistje keurig verpakt in feestpapier voeren onze vrienden naar de boerderij van Jellema en zochten Gerben op.

„Hallo Gerben,” riepen ze, „wij komen je nog bedanken voor de mooie reis en hier is een cadeautje.”

Wilma overhandigde hem het pakje en vertelde erbij dat hij ook nog een mooie foto kreeg.

„Het is geweldig!” riep Gerben glunderend en hij maakte het pakje open.

„Nee maar, jongens, wat fijn! Heerlijke sigaren en het zijn nog

beste ook! Die ga ik stuk voor stuk van het eind af oproken!”

„Zo rook je toch altijd sigaren?” zei Kees.

„Ha, die Kees!” riep Jaap. „Gerben maakt maar een grapje, jô!”

„Maar ik maak niet altijd grapjes,” zei Gerben. „Het is wel leuk dat jullie mij een cadeautje brachten, maar van mij hoeven jullie hier niet meer te komen!”

„Waarom niet?” vroeg Sietse verwonderd.

„Omdat jullie er al zijn!” riep Gerben en hij lachte luid.

„Hij is knetter!” zei Sietse.

„Maar je kunt wel met hem op reis gaan!” zei Wilma.

En dat sprak niemand haar tegen.

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit! (1969)
29. De Kameleon treft doel! (1970)
30. Volle kracht, Kameleon! (1970)
31. Met de Kameleon op avontuur (1971)
32. De Kameleon maakt schoon schip (1971)
33. De Kameleon knapt het op! (1972)
34. Met de Kameleon vooruit (1972)
35. De Kameleon steekt van wal (1973)
36. De Kameleon doet een goede vangst! (1973)
37. De vlag in top voor de Kameleon (1974)
38. De Kameleon in de storm (1974)
39. Alle hens aan dek, Kameleon! (1975)
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden (1975)
41. Op reis met de Kameleon! (1976)
42. De Kameleon heeft succes (1976)
43. De Kameleon vaart voorop! (1977)
44. Lang leve de Kameleon! (1977)

45. De Kameleon helpt altijd! (1978)
46. De Kameleon ruikt onraad (1978)
47. De Kameleon geeft vol gas (1979)
48. De Kameleon maakt plezier (1979)
49. De Kameleon ligt op de loer (1980)
50. De Kameleon in het goud (1980)
51. De Kameleon houdt stand! (1981)
52. De Kameleon vaart door (1981)
53. De Kameleon gooit het roer om (1982)
54. Recht door zee, Kameleon (1982)
55. De Kameleon op dreef (1983)
56. De Kameleon in woelig water (1984)
57. Met de Kameleon voor de wind (1985)
58. De Kameleon heeft goed nieuws (1988)
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij (1989)
60. De Kameleon maakt het helemaal (1991)
61. De Kameleon slaat alarm (1992, door P. de Roos)
62. De Kameleon stuurloos (1995, door P. de Roos)
63. De Kameleon op jacht (1998, door P. de Roos)
64. De Kameleon scoort! (2006, door Fred Diks)
65. Zet 'm op, Kameleon! (2008, door Fred Diks)
66. De Kameleon lost het op (2009, door Fred Diks)